HCAC | HUNGARIAN COMMERCIAL ARBITRATION COURT

Bulletin

2026/3.

HUNGARIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

HCAC Bulletin 2026/3.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság online folyóirata

Felelős szerkesztő: Dr. Berzeviczi Attila, a Választottbíróság Elnöke

Kiadó: Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, 1122 Budapest, Pethényi köz 10.

Kiadásért felelős személy: Csókay Ákos, MKIK főtitkár

ISSN: 3058-0633 (Online)

Szerkesztőbizottság: Dr. Berzeviczi Attila · Prof. Dr. Boóc Ádám · Dr. Schmidt Richárd

---

The Online Journal of Arbitration Court attached to the Hungarian Chamber of Commerce and Industry (HCAC)

Editor-in-Chief: Dr. Attila Berzeviczi, President of HCAC

Publisher: Hungarian Chamber of Commerce and Industry, 1122 Budapest, Pethényi köz 10, Hungary

Person Responsible for Publication: Ákos Csókay, Secretary General of the Hungarian Chamber of Commerce and Industry

ISSN: 3058-0633 (Online)

Editorial Board: Dr. Attila Berzeviczi · Prof. Dr. Ádám Boóc · Dr. Richárd Schmidt

HUNGARIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Tartalom

Tartalom / Contents	Nyelv / Language	Oldal / Page
ELŐSZÓ | EDITORIAL	HU / EN	4
VEZÉRCIKK | LEAD ARTICLE Herman Verbist — UNCITRAL Model Clauses on Specialized Express Dispute Resolution (SPEDR)	EN	5
SZABÁLYOZÁS | REGULATIONS Az Állandó Választottbíróság Összeférhetetlenségi Szabályzata	HU	13
VÁLASZTOTTBÍRÓSÁGI HATÁROZATOK | ARBITRAL AWARDS		
VB/21049. számú ítélet	HU	21
VB/22041. számú ítélet	HU	25
VB/22055. számú ítélet	HU	32
VB/22056. számú ítélet	HU	49
VB/23028. számú ítélet	HU	73
VB/23052. számú ítélet	HU	83
VB/23075. No. arbitral award	EN	92
VB/24005. számú ítélet	HU	96
VB/24014. No. arbitral award	EN	99

Előszó | Editorial

Tisztelt Olvasó!

Örömmel ajánljuk figyelmébe a *HCAC Bulletin* 2026. évi harmadik számát. E lapszám egyszerre tekint a nemzetközi választottbíráskodás új eljárási megoldásai felé, és fordít kiemelt figyelmet arra az intézményi bizalomra, amely nélkül a választottbíráskodás nem tölthetné be rendeltetését.

Vezércikkünkben **Herman Verbist** az UNCITRAL Specialized Express Dispute Resolution (SPEDR) modellklauzuláit mutatja be. A highly expedited arbitration, az adjudication, a technical advisers és a confidentiality modellklauzulái azt a kérdést járják körül, miként tehető a nemzetközi vitarendezés gyorsabbá és célzottabbá úgy, hogy közben a szakmai megalapozottság és az eljárás minősége is megmaradjon.

Különös jelentőséget ad ennek a számnak, hogy közöljük a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság **Összeférhetetlenségi Szabályzatát, amely 2026. szeptember 22-én lépett hatályba**. A Szabályzat a választottbírói függetlenség és pártatlanság követelményeit a nemzetközi gyakorlatra és a hazai sajátosságokra egyaránt figyelemmel rendezi. Meggyőződésünk, hogy az átlátható és kiszámítható összeférhetetlenségi keretek nem pusztán eljárási garanciák: a választottbíráskodás iránti bizalom alapvető elemei.

A lapszám harmadik nagy egységében **kilenc anonimizált választottbírósági határozatot** teszünk közzé. A döntések eltérő szerződéses és eljárásjogi helyzeteket mutatnak be, és reményeink szerint a gyakorló jogászok, vállalati szakemberek, választottbírók és kutatók számára egyaránt hasznos támpontot nyújtanak a Választottbíróság gyakorlatának megismeréséhez.

Bízunk benne, hogy a Bulletin e száma nemcsak tájékoztat, hanem szakmai gondolkodásra és párbeszédre is ösztönöz. Köszönjük, hogy velünk tartanak.

A Szerkesztőség

Dear Reader,

We are pleased to present the third issue of the *HCAC Bulletin* for 2026. This issue explores new procedural developments in international arbitration while placing particular emphasis on the institutional trust without which arbitration could not fulfil its purpose.

In our lead article, Herman Verbist examines the UNCITRAL Specialized Express Dispute Resolution (SPEDR) Model Clauses. The model clauses on highly expedited arbitration, adjudication, technical advisers, and confidentiality address the question of how international dispute resolution can be made faster and more focused while preserving professional rigour and procedural quality.

This issue is of particular significance as it includes the **Rules on Conflicts of Interest of the Permanent Arbitration Court attached to the Hungarian Chamber of Commerce and Industry, which entered into force on 22 September 2026**. These Rules establish a framework for ensuring the independence and impartiality of arbitrators, taking into account both international practice and the specific characteristics of the Hungarian legal environment. We firmly believe that transparent and predictable rules governing conflicts of interest are more than mere procedural safeguards: they are fundamental to maintaining confidence in arbitration.

In the third main section of this issue, we publish **nine anonymised arbitral awards**. These decisions illustrate a range of contractual and procedural issues and, we hope, will provide valuable insights into the Court's practice for legal practitioners, corporate professionals, arbitrators, and researchers alike.

We trust that this issue of the *Bulletin* will not only inform its readers but also encourage professional reflection and dialogue. Thank you for your continued interest and readership.

The Editorial Board

VEZÉRCIKK | LEAD ARTICLE

Herman Verbist

UNCITRAL Model Clauses on Specialized Express Dispute Resolution (SPEDR): “Highly Expedited Arbitration”; “Adjudication”; “Technical Advisers” and “Confidentiality”

Herman VERBIST1

UNCITRAL Model Clauses on Specialized Express Dispute Resolution (SPEDR) : “Highly Expedited Arbitration”; “Adjudication”; “Technical Advisers” and “Confidentiality”

The original article has already been published in the book “An Arbitration Companion: Liber Amicorum for Michael Lee”, Peter Rees KC and Sunita P. Advani (Editors), Kuala Lumpur, Marsden Law Book Sdn Bhd, Malaysia, 2026, 157-167.

I. Introduction : UNCITRAL

The United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) at its June-July 2024 session adopted model clauses on “Specialized Express Dispute Resolution”, which are launched with the acronym SPEDR.2 These model clauses were elaborated by UNCITRAL Working Group II, which had been mandated by the UNCITRAL Commission in July 2022 to jointly study the topics of technology-related dispute resolution and adjudication and to consider ways to further expedite dispute resolution, building on the “Expedited Arbitration Rules” adopted by UNCITRAL in 2021.3

The 4 model clauses adopted by UNCITRAL in July 2024 concern : “Highly Expedited Arbitration”; “Adjudication”; ’Technical Advisers” and “Confidentiality”. These model clauses are designed to assist in international dispute resolution, especially when speed and technical expertise are crucial factors.4 UNCITRAL has also published Explanatory notes in relation to these 4 model clauses.5

II. Model Clause on Highly Expedited Arbitration

The UNCITRAL Expedited Arbitration Rules (“EAR”) are a set of rules for expedited arbitration6, by which the parties may agree to make the arbitration procedure faster than the usual arbitration procedure under the standard arbitration rules.7 The Model Clause on Highly Expedited Arbitration is

---

1 Dr.Iur.; Fellow of the Chartered Institute of Arbitrators; Attorney at the Bars of Ghent and Brussels; Visiting Professor, Europa-Institut International Law School, Saarland University. He attends since 2009 the sessions of UNCITRAL Working Group II.

2 Report of the 57th session of the Commission of UNCITRAL, 24 June-12 July 2024, p. 15-18, par. 79-93. The model clauses are contained in Annex II to the Report, p. 82-85; see : https://docs.un.org/en/A/79/17.pdf.

3 Report of the 55th session of the Commission of UNCITRAL, 27 June-15 July 2022, p. 30-31, par. 174-177, and p. 40-41, par. 223-225; see: https://documents.un.org/doc/undoc/gen/221/088/8e/pdf/2210888e.pdf.

4 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 2, par. 3.

5 See : https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/mc-spedr_en.pdf.

6 See: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/21-07996_expedited-arbitration-e-ebook.pdf. For a critical review of these Rules, see : Herman Verbist and Alan Anderson, “The UNCITRAL Expedited Arbitration Rules : A Critical Review”, in Alan Anderson and Herman Verbist (editors), “*Expedited International Arbitration : Policies, Rules and Procedures*”, Wolters Kluwer, Alphen aan den Rijn, 2024, p. 115-136.

7 The standard UNCITRAL Arbitration Rules date back to 1976. They were thoroughly revised in 2010, and a limited number of further amendments to the UNCITRAL Arbitration Rules followed in 2013 and in 2021. All these versions of the Rules are available on the UNCITRAL website: https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/contractualtexts/arbitration.

intended for parties who want a faster procedure than the EAR provide. The model clause provides even faster arbitration by amending some EAR provisions to further speed up the procedure and is intended to be included in contracts.8

Where parties opt for highly expedited arbitration, the arbitral tribunal should ensure that the proceedings are conducted with the speed and efficiency agreed by the parties and use its discretion under Article 3 of the EAR and Article 17 of the standard UNCITRAL Arbitration Rules ("UAR") to meet these expectations. Both the parties and the arbitral tribunal should endeavor to act expeditiously during the arbitration proceedings. It is recommended that the Model Clause be implemented in its entirety, as its elements are interrelated. This ensures the effectiveness and integrity of the entire model clause.9

By paragraph (a) of the Model Clause, the parties agree to reduce the 15-day period provided for in Article 8(2) of the EAR in which the parties have time to agree on the appointment of an arbitrator to 7 days, so that either party may immediately thereafter request an appointing body agreed upon by the parties to appoint a single arbitrator, if the parties themselves have not agreed on the arbitrator to be appointed within this 7-day period.10

Paragraph (c) of the Model Clause reduces the time limit provided in Article 9 of the EAR for the arbitral tribunal to consult with the parties on how the expedited arbitration will be conducted, from 15 days after the constitution of the arbitral tribunal, to 7 days after the constitution of the arbitral tribunal. 11

Paragraph (d) of the Model Clause reduces the time limit provided in Article 16(1) of the EAR for the arbitral tribunal to render the arbitral award, from six months after the constitution of the arbitral tribunal, to 45 days after the constitution of the arbitral tribunal.

However, the Model Clause provides in paragraph (e) two options between which the parties can choose :

. Option I: The extended period in Article 16(2) of the EAR shall not exceed a total of [90] days;12 or

. Option II: The extended period in Article 16(2) of the EAR shall not exceed a total of [90] days. The period within which the arbitral award shall be made may not be further extended and Articles 16(3) and 16(4) of the EAR do not apply.13

The two options provide for the possibility of extending the short period within which the arbitral tribunal must render its award (i.e. a period of 45 days under paragraph (d)) along the lines of Article 16(2) of the EAR to a period of 90 days. The difference between the two options is that under option II, this new 90-day period is a final deadline, while under option I, the arbitral tribunal retains the jurisdiction provided for in Article 16(3) and (4) of the EAR. Consequently, this option I gives the arbitral tribunal the further power, in exceptional circumstances, to request additional time and then invite the parties to submit their views, in accordance with Article 16(3) and (4) of the EAR.

According to Article 16(3) of the EAR, if the arbitral tribunal finds that it will not be able to render the arbitral award within the extended time limit of nine months from the constitution of the arbitral tribunal, it may propose to the parties a final extension of the time limit for rendering the award, stating

8 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 8, par. A.1; see: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/mc-spedr_en.pdf.

9 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 8, par. A.4.

10 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 9, par. A.5.

11 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 9, par. A.8.

12 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 10, par. A.12.

13 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 10, par. A.13.

the reasons for that proposal and giving the parties an opportunity to respond to that proposal within a specified time limit. The proposal for the new deadline will be adopted only if all parties confirm their agreement to this proposal within the time limit set for that purpose. If the parties cannot agree on an extension of the time limit under Article 16(3) of the EAR, each party may request under Article 16(4) of the EAR that the arbitration no longer proceeds under the expedited procedure. Where appropriate, the arbitral tribunal may, after seeking comments from all parties thereon, decide to continue the arbitration proceedings under the standard UNCITRAL Arbitration Rules.14

Paragraph (f) of the Model Clause provides for the power of the arbitral tribunal to decide, in accordance with Article 2(2) of the EAR, that the provisions of the expedited procedure will no longer apply and that the modifications to the EAR agreed by the parties in the Model Clause will no longer apply to the arbitration. The arbitral tribunal will be able to decide this exceptionally if it concludes that all or part of the amendments in the Model Clause were not appropriate to the case.

Article 2(2) of the EAR allows the arbitral tribunal to decide, in exceptional circumstances and at the request of a party, that the provisions of the expedited arbitration will no longer apply and that the arbitral proceedings will then continue under the standard UNCITRAL Arbitration Rules.15

III. **Model Clause on Adjudication**

Adjudication generally refers to a mechanism whereby parties can refer a dispute to an independent and impartial third-party who must then make a decision within a strictly limited timeframe, after hearing both parties. This decision is immediately enforceable, but can be challenged through arbitration or litigation. In other words, the adjudicator's decision is initially binding but not final and becomes final only if it is not subsequently challenged, the time limit for challenge expires or the challenge is unsuccessful.16 Although the losing party must first enforce the adjudicator's decision, it can subsequently appeal the decision and initiate a new procedure to seek review of the adjudicator's decision.17

Adjudication is thus characterized as a form of interim dispute resolution, and described as one that ensures prompt payment and can be challenged later. Since it provides a quick procedure to resolve contractual disputes, this dispute resolution tool has proven useful in efficiently resolving construction disputes. Practice seems to show that parties are often satisfied with the interim decision and do not find it necessary to proceed with full-fledged arbitration or litigation.18

Some countries have developed legislation on adjudication19 and a number of arbitral and other institutions have drafted rules on adjudication.20

---

14 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 11, par. A.14.

15 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 11, par. A.15.

16 UNCITRAL, Note by the Secretariat, “Settlement of Commercial Disputes : Adjudication”, A/CN.9/WG.II/WP.225, 27 January 2022, p. 2, par. 6.

17 Report of the 76th session of UNCITRAL Working Group II (Vienna, 10-14 October 2022), A/CN.9/1123, 17 October 2022, p. 8, par. 43; Explanatory Notes to the Model clause, p. 17, par. B.3.

18 UNCITRAL, Note by the Secretariat, “Settlement of Commercial Disputes : Adjudication”, A/CN.9/WG.II/WP.225, 27 January 2022, p. 2, par. 7.

19 E.g. Australia, Canada, Ireland, Malaysia, Singapore, New Zealand, the United Kingdom; see: UNCITRAL, Note by the Secretariat, “Settlement of Commercial Disputes : Adjudication”, A/CN.9/WG.II/WP.225, 27 January 2022, p. 3, par. 8.

20 E.g. Asian International Arbitration Centre (AIAC Adjudication Rules and Procedures 2012); China International Economic and Trade Arbitration Commission (CIETAC Construction Project Dispute Review Rules 2015); German Arbitration Institute (DIS Adjudication Rules 2010); Hong Kong International Arbitration Centre (HKIAC Adjudication Rules 2009); Lagos Chamber of Commerce International Arbitration Centre (LACIAC Adjudication Rules 2020; Ontario Dispute Adjudication for Construction Contracts (ODACC);

Belgian law does not contain elaborate procedural rules on the subject. However, in Belgian legal doctrine and practice, the concept of "*bindende derdenbeslissing*" 21 in Dutch language or the concept "*tierce décision obligatoire*" in French language is known as a dispute resolution method that parties can agree on and which is in line with the English-language concept of "adjudication". The Belgian Civil Code contains one provision that provides for this in the new Article 5.49(2).

In the Netherlands, the concept of "*bindend advies*"22 is known in legal doctrine and practice as a dispute resolution method that parties can agree on and which is in line with the English-language concept of "adjudication". While Dutch law does not contain elaborate procedural rules on the subject, the Dutch Civil Code contains some provisions relevant to the binding advice in Title 15 Book 7, with the heading "*Vaststellingsovereenkomst*".23

Internationally, there is no legal framework yet in place for "adjudication" or binding third-party decision, although some have proposed it.24

Because existing practice on adjudication is often still limited to national disputes, and mainly in the construction sector, and because in some countries there is no practice or legislation on adjudication yet, UNCITRAL Working Group II considered it appropriate to focus the work on progressive harmonization rather than harmonization of existing legal standards and to take a flexible rather than a prescriptive approach to allow the relevant practice to develop.25 It was thereby also taken into consideration that adjudication could be an appropriate solution for resolving technology-related disputes, where the developments take place rapidly and where parties, such as start-ups, do not have the resources to conduct a full-fledged international arbitration.26

For this reason, it was preferred to elaborate a model clause that parties can include in an agreement, which aims to provide a legal framework for a simplified mechanism to settle disputes in a very short time frame with the help of a third-party with the relevant expertise, not necessarily resulting in a final award, but whose outcome is still enforceable across borders. This model clause allows the parties to agree that the adjudicator's decision may be reviewed in subsequent arbitration proceedings, and that an enforceable title may be granted to the adjudicator's decision through expedited arbitration proceedings.27

Singapore Mediation Centre (SMC Adjudication Rules 2020); see: UNCITRAL, Note by the Secretariat, "Settlement of Commercial Disputes : Adjudication", A/CN.9/WG.II/WP.225, 27 January 2022, p. 3, par. 8.

21 Freely translated : Binding third-party decision.

22 Freely translated : Binding advice.

23 Art. 7:900 and foll.; freely translated : Establishment agreement.

24 FICA (Forum for International Conciliation and Arbitration) and DACABI (Dispute Avoidance, Conciliation and Adjudication Board Institute) prepared on 24 March 2021 a draft Model Law for International Commercial Adjudication for consideration in UNCITRAL Working Group II : "Support for the Proposal to discuss Adjudication in UNCITRAL Working Group II by FICA (Forum for International Conciliation and Arbitration) : proposal for Model Law on Adjudication and proposal for Explanatory Notes prepared by DACABI (Dispute Avoidance, Conciliation and Adjudication Board Institute); see: https://fica-disputeresolution.com/2021/03/24/support-for-the-proposal-to-discuss-adjudication-in-uncitral-working-group-ii/.

25 UNCITRAL, Note by the Secretariat, "Technology-related dispute resolution and adjudication", A/CN.9/WG.II/WP.227, 2 August 2022, p. 3, par. 6.

26 UNCITRAL, Note by the Secretariat, "Technology-related dispute resolution and adjudication", A/CN.9/WG.II/WP.227, 2 August 2022, p. 3, par. 6.

27 UNCITRAL, Note by the Secretariat, "Technology-related dispute resolution and adjudication", A/CN.9/WG.II/WP.227, 2 August 2022, p. 2, par. 2; Report of the 77th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 6-10 February 2023), A/CN.9/1129, 23 February 2023, p. 13, par. 75.

The model adjudication clause developed by UNCITRAL can be described as having multiple layers (a "multi-tier dispute resolution clause")28 and several options. Since the UNCITRAL Commission had mandated Working Group II to build on the 2021 UNCITRAL Expedited Arbitration Rules, or at least on the standard UNCITRAL Arbitration Rules, the model clause was elaborated as follows :

The first paragraph of the Model Clause consists of a standard arbitration clause:

Thereby, the parties may determine the appointing authority, as well as the number of arbitrators, and the place of arbitration and also the language of the arbitration.29

The second paragraph of the Model Clause concerns the adjudication procedure:

here, the parties are given a choice between two options, to determine the scope of adjudication:

Option I : a broad scope, where all disputes arising out of a contract or its termination or invalidity can be decided by the adjudicator;30 or

Option II : a narrower scope, limiting adjudication to certain types of dispute at the option of the parties;31

and whereby – with regard to both options – an entire procedure and timeline is provided for the filing of the request for adjudication, the response to the request for adjudication, the selection of the adjudicator, or the possible appointment of the adjudicator by an appointing authority, the authority for the adjudicator to conduct the proceedings as he or she deems appropriate insofar as the parties are treated equally and given a reasonable opportunity to make submissions, the making of a reasoned decision, and an undertaking by the parties that the adjudicator's decision will bind them and that they will comply with it without delay. 32

The third paragraph of the Model Clause concerns compliance with the adjudicator's determination :

this allows the parties to refer any dispute regarding the compliance by any of the parties with the determination of the adjudicator to an arbitration under the UNCITRAL Expedited Arbitration Rules and to request the appointment of a sole arbitrator, albeit with some agreed changes, namely to limit the proceedings to deciding whether a party has breached its undertaking to comply with the adjudicator's determination and, if so, to order that party to comply with the determination, unless the arbitrator finds that the adjudicator did not treat the parties with equality and did not give them a reasonable opportunity to present their case. However, the arbitrator shall not review the merits of the determination of the adjudicator.33

The fourth paragraph of the Model Clause concerns arbitration under the first paragraph in relation to adjudication:

it is thereby agreed that any party may submit to arbitration a dispute that was considered in the adjudication without being limited in doing so to the claims, arguments, evidence or submissions it

---

28 Report of the 77th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 6-10 February 2023), A/CN.9/1129, 23 February 2023, p. 10-11, par. 56-68.

29 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 17, par. B.7.

30 Report of the 76th session of UNCITRAL Working Group II (Vienna, 10-14 October 2022), A/CN.9/1123, 17 October 2022, p. 8, par. 43; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 18, par. B.9.

31 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 8, par. 50-51; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 18, par. B.10.

32 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 9, par. 52-61.

33 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 10-11, par. 62-73; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 23, par. B.28.

made in the adjudication and without the arbitral tribunal being bound thereby by the determination of the adjudicator.34

The fifth paragraph of the Model Clause concerns the possibility of conducting an adjudication and an arbitration in parallel:

Paragraph 5 provides that the initiation of an adjudication and arbitration under the second and third paragraphs of the clause shall not prevent the commencement or continuation of an arbitration under the first paragraph in respect of any dispute; and similarly, the commencement of arbitration under the first paragraph shall not prevent the commencement or continuation of an adjudication and arbitration under the second paragraph and the third paragraph in respect of any dispute.

Finally, it is optionally provided that the parties may also agree that once the adjudication has commenced, arbitration on matters in dispute submitted to the adjudicator may only be commenced under the first paragraph of the clause after the adjudicator has rendered his or her determination and that, if the adjudication is commenced while the arbitration proceedings are in progress, arbitration proceedings on matters in dispute submitted to the adjudicator will, at the request of any party, be suspended until the adjudicator has rendered his or her determination.35

IV. **Model Clause on Technical Advisers**

The UNCITRAL Commission also adopted in July 2024 a Model Clause on Technical Advisers, which was elaborated by UNCITRAL Working Group II. UNCITRAL considers it appropriate to underline the usefulness of a technical adviser providing guidance, explanation and support to the arbitral tribunal in understanding technical matters that appear in the submissions and evidence received from the parties.36

These technical advisers are to be distinguished from experts that the Arbitral Tribunal may appoint under Article 29 of the standard UNCITRAL Arbitration Rules to prepare an expert report on specific issues to be determined by the arbitral tribunal. According to the procedural provisions provided for this purpose in Article 29 of the UNCITRAL Arbitration Rules, the experts must submit their report to the arbitral tribunal and the parties must have the opportunity to make written submissions to the expert report and, at the request of a party, the expert may be heard orally at a hearing of the arbitral tribunal.

UNCITRAL considers it appropriate to provide a Model Clause on technical advisers, because technical advisers have already been successfully used in arbitral practice to assist arbitral tribunals in understanding and using the technical information and material submitted by the parties (Paragraph 1 of the Model Clause), and because the UNCITRAL Arbitration Rules do not provide for them.37 Expert assistance should be based on the information provided by the parties and technical advisers should not provide any new information. Since the appointment of such a technical adviser would require a certain degree of confidence on the part of the arbitral tribunal, it was pointed out that the technical

34 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 11-12, par. 74-79; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 23-24, par. B.29-33.

35 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 14, par. 81-82; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 24, par. B.34.

36 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 15-16, par. 95-105; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 27, par. C.1.

37 Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 10-11, par. 62-73; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 27, par. C.1.

adviser and the arbitral tribunal should proceed in a transparent manner, allowing the parties to comment on the explanations provided by the technical adviser (Paragraph 4 of the Model Clause).38

Before an arbitral tribunal may appoint one or more independent technical advisers to accompany it in the proceedings and, if necessary, to assist it in the technical understanding of the dispute, it should first consult the parties on a number of aspects (Paragraph 2 of the Model Clause): 39

(a) the specific area of technical expertise required;

(b) the terms of reference, including the type of assistance to be provided by the technical adviser and the manner in which the technical adviser will perform his or her role; and

(c) any additional matters that the arbitral tribunal deems pertinent.

The Model Clause further provides (Paragraph 3 of the Model Clause) that Article 29(2) of the UNCITRAL Arbitration Rules shall apply to technical advisers. This means that technical advisers, like experts appointed by the arbitral tribunal, shall submit a statement of independence and impartiality, and also that parties have the possibility to challenge these technical advisers.

Finally, the model clause provides that the arbitral tribunal must ensure that the parties have a reasonable opportunity to comment on the explanations provided by the technical adviser.

After understanding the technical aspects of the case with the assistance of the technical adviser, the arbitral tribunal may in some cases seek further views on the disputed issues from experts appointed by the arbitral tribunal. An arbitral tribunal that has appointed a technical adviser is not precluded from appointing one or more experts under Article 29 of the UNCITRAL Arbitration Rules.40

Moreover, the UNCITRAL Arbitration Rules also provide in Article 27(2) the possibility for the parties themselves to request an expert to give oral or written testimony on any issue of fact or expertise.

V. **Model Clause on Confidentiality**

Finally, the UNCITRAL Commission also adopted in July 2024 a Model Clause on Confidentiality, which was elaborated by UNCITRAL Working Group II. UNCITRAL considers it appropriate to provide a Model Clause on confidentiality because the standard UNCITRAL Arbitration Rules themselves do not contain a provision on confidentiality.41

Paragraph 1 of the Model Clause requires each party to the proceedings to maintain confidentiality on all aspects of the proceedings, including the existence of the proceedings, all non-public information shared by other parties and all non-public decisions or awards. Specific exceptions to the duty of confidentiality are also described that allow disclosure to the extent necessary, when required by legal duty, when necessary to protect or pursue a legal right or interest, or in relation to enforcing or challenging awards in legal proceedings before a court or other competent authority, or for the purposes of having, or seeking, legal, accounting or other professional services. Normally, consulting with a third-party funder would fall within these exceptions.42

---

38 Report of the 77th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 6-10 February 2023), A/CN.9/1129, 23 February 2023, p. 13, par. 82; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 29, par. C.7.

39 Report of the 78th session of UNCITRAL Working Group II (Vienna, 18-22 September 2023), A/CN.9/1159, 27 September 2023, p. 12, par. 70-71; Report of the 79th session of UNCITRAL Working Group II (New York, 12-16 February 2024), A/CN.9/1166, 23 February 2024, p. 15-16, par. 95-101; Explanatory Notes to the Model Clause, p. 28, par. C.3-C.5.

40 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 28, par. C.2.

41 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 31, par. D.1.

42 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 32, par. D.2.

Parties may consider to include the text in square brackets, namely "[and any decisions or awards that have been proven to have become public unlawfully]", according to their specific needs and concerns.43

Paragraph 2 of the Model Clause provides that the arbitral tribunal and the parties to the proceedings must obtain a written undertaking of confidentiality from all those they involve in the proceedings. This undertaking is intended to ensure that everyone participating in the proceedings, including witnesses and experts, agrees in writing to the confidentiality of various aspects, including the existence of the proceedings, non-public information and decisions or awards.44

Paragraph 3 of the Model Clause empowers the arbitral tribunal, at the request of a party, to issue orders and take appropriate measures to address and restore the confidentiality of the arbitral proceedings and protect confidential information.45

VI. **Conclusion**

The UNCITRAL Model Clauses on Specialized Express Dispute Resolution ("SPEDR") developed and adopted by the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) in July 2024 offer customized solutions that can be adapted and adjusted to the particular circumstances and preferences of the parties, building on the UNCITRAL Expedited Arbitration Rules. The Model Clauses are designed to assist in the resolution of international disputes, particularly when speed and technical expertise are crucial factors : "Highly Expedited Arbitration"; "Adjudication"; "Technical Advisers" and "Confidentiality". The Model Clauses provide tailor-made means for parties to resolve disputes in an expeditious manner, ensuring the integrity and effectiveness of their dispute resolution processes while meeting their unique needs.46

43 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 32, par. D.3.

44 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 32, par. D.4.

45 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 33, par. D.6.

46 Explanatory Notes to the Model Clause, p. 3, par. 1.

SZABÁLYOZÁS | REGULATIONS

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság Összeférhetetlenségi Szabályzata

Hatálybalépés: 2026. szeptember 22.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság Összeférhetetlenségi Szabályzata**

I. **Preambulum**

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság célul tűzte ki, hogy a nemzetközi gyakorlatban elfogadott normák alapulvételével, illetve más választottbírósági intézmények esetében is erősödő gyakorlatra tekintettel, saját szabályokat határozzon meg a választottbírók függetlenségének és pártatlanságának érvényre juttatása érdekében. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság Összeférhetetlenségi Szabályzata a nemzetközi gyakorlat figyelembevételével, ugyanakkor a hazai sajátosságokra és kialakult joggyakorlatra építve olyan rendelkezéseket állapít meg, amelyek a Választottbíróság által adminisztrált eljárásokban megfelelően illeszkednek a belföldi viszonyokhoz és amelyek célja, hogy érvényre juttassák a választottbírói függetlenség és pártatlanság követelményét.

II. **Általános rendelkezések**

1. **§ [Fogalommeghatározások]**

Eljárási Szabályzat: A Magyar Kereskedelmi- és Iparkamara mellett Működő Állandó Választottbíróság mindenkor hatályos Eljárási Szabályzata függetlenül attól, hogy azt a Választottbíróság vagy más intézmény alkalmazza.

Kapcsolt vállalkozás: Kapcsolt vállalkozásnak minősül az a jogi személy, amelynek viszonylatában fennáll a választottbírósági eljárásban érintett fél részéről a társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény szerinti kapcsolt vállalkozási viszony.

Kizáró okok: A jelen Szabályzat 5. §-ban meghatározott olyan esetek, amelyek kötelező kizárást eredményeznek, az azokban fennálló objektív érdekkonfliktus miatt. Miután ezen esetekben a jelen Szabályzat 3. §-ban meghatározott követelmények érvénye juttatására nincs lehetőség, ilyenkor a választottbírónak már eleve arra a következtetésre kellene jutnia, hogy a választottbírói jelölést nem fogadhatja el, amennyiben pedig már elfogadta a jelölést, úgy az eljárást választottbíróként nem folytathatja és a választottbírósági tisztségéről le kell mondania, ennek elmaradása esetén pedig a választottbíró kizárására kerül sor, a bármelyik fél által előterjesztett kizárási indítvány elbírálása eredményeképpen.

Hozzátartozó: Hozzátartozónak tekintendő a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa;

Vagyoni juttatás: A választottbírónak valamely fél vagy annak jogi képviselője által közvetlenül vagy közvetve adott bármilyen formájú juttatás, előny vagy ajándék, ide nem értve a választottbíróknak járó tiszteletdíjat.

Választottbíró: A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett Működő Állandó Választottbíróság Eljárási Szabályzata alapján választottbírónak jelölt személy, ha a jelölést elfogadta.

Választottbíróság: A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság (Kereskedelmi Választottbíróság), amely a szervein (Elnökség, Titkárság) keresztül adminisztratív segítséget nyújt a feleknek és az eljáró választottbírósági tanácsnak a választottbírósági eljárás gyors és hatékony lefolytatásához.

Választottbírósági tanács: A felek jogvitájának eldöntése céljából eljáró több, páratlan számú választottbíróból álló ítélkező testület.

2. **§ [Hatály]**

(1) Jelen Szabályzat rendelkezései részletezik a Választottbíróság Eljárási Szabályzata alapján zajló választottbírósági eljárásokkal kapcsolatban a választottbírók kötelezettségét a független és pártatlan eljárás feltételeinek garantálására és a feltárási kötelezettség terjedelmére vonatkozóan.

(2) A Választottbíróság az Eljárási Szabályzat 31. § (2) bekezdésében foglaltak szerint javasolja, hogy a jelen Szabályzat a nemzetközi elemet nem tartalmazó választottbírósági eljárásokban alkalmazásra kerüljön, és e Szabályzat alkalmazására történő utalás eljárásvezető végzésben kerüljön rögzítésre.

(3) A felek egyező akarattal – nemzetközi elemet nem tartalmazó választottbírósági eljárás esetén is – megállapodhatnak a jelen Szabályzat helyett más nemzeti vagy nemzetközi sztenderd alkalmazásában, így különösen az International Bar Association által elfogadott, a nemzetközi választottbíráskodásban fennálló érdekkonfliktusokra vonatkozó irányelvek (IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration) alkalmazásában.

(4) Amennyiben a választottbírósági eljárás nemzetközi elemet tartalmaz, a felek egyező akarattal – legkésőbb az előkészítő egyeztetésen vagy ennek hiányában az első tárgyaláson – megállapodhatnak a jelen Szabályzat alkalmazásában.

(5) Amennyiben a választottbíró a jelölését elfogadta, és ezt követően a felek egyező akarattal egy másik összeférhetetlenségi szabályzat vagy másik sztenderd alkalmazásában állapodnak meg, a választottbíró köteles e megállapodásról haladéktalanul tudomást szerezve felülvizsgálni, hogy az újonnan alkalmazandó sztenderd alapján a jelölés elfogadása a felek által választott szabályzattal összhangban áll-e, illetve fennáll-e bármilyen további feltárási kötelezettség. E kötelezettség a választottbíró folyamatos feltárási kötelezettségének részét képezi. Amennyiben az új sztenderd alapján a választottbíró a jelölést nem fogadhatta volna el, köteles választottbírói tisztségéről haladéktalanul lemondani. Ha az új sztenderd alapján feltárási kötelezettsége merül fel, a választottbíró köteles az érintett körülményeket késedelem nélkül feltárni a felek felé.

(6) Jelen Szabályzat rendelkezéseit a választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény rendelkezéseivel, valamint a Választottbíróság Eljárási Szabályzatával összhangban kell értelmezni, a Szabályzat nem érinti az ott meghatározott jogokat, kötelezettségeket és egyéb eljárási rendelkezéseket.

III. **Alapelvek**

3. **§ [Függetlenség és pártatlanság követelménye]**

(1) A választottbíró a választottbírósági eljárás során független és pártatlan. Köteles minden, a választottbírósági eljárás során felmerülő jog- és ténykérdést pártatlanul, a felek érveinek egyenlő mérlegelésével eldönteni. A választottbírónak képesnek kell lennie arra, hogy a felek által ésszerűen elvárható időt és figyelmet fordítsa a jogvita elbírálására. A feleknek joguk van arra, hogy ügyüket olyan választottbíró bírálja el, aki ezeket a feltételeket meg tudja teremteni.

(2) A választottbíró csak akkor fogadhatja el a választottbírói jelölést, illetve amennyiben arra már sor került, addig járhat el választottbíróként, ameddig meg van győződve arról, hogy az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségének eleget tud tenni.

(3) A függetlenség és pártatlanság követelménye a választottbíró vonatkozásában az ügyben történő jelölésétől kezdődően az ügyben felmerülő feladatai befejezéséig áll fenn.

(4) A választottbíró aktívan köteles közreműködni a függetlenség és pártatlanság fenntartásában. Amennyiben a választottbíró meg van győződve arról, hogy képes az (1) bekezdés szerinti követelmények teljesítésére, a jelölés elfogadásával egyidejűleg és azt követően az eljárás során folyamatosan köteles feltárni minden olyan egyéb tényt és körülményt, amely a felek szemében jogos kétséget ébreszthet a független és pártatlan eljárásával kapcsolatban.

4. **§ [Felekkel való kommunikáció a választottbírósági eljárás során]**

(1) A választottbíró – a választottbírói jelöléshez szükséges előzetes egyeztetést, valamint a választottbírósági tanács elnöke személyének kijelölését érintő kommunikációt ide nem értve – nem folytathat magánmegbeszélést a felekkel vagy azok képviselőjével az ügy érdemét, illetve az eljárást érintő kérdésekről sem.

(2) A választottbírósági tanács megalakulását követően a választottbírósági tanács, illetve az egyes választottbírók csak valamennyi fél, illetve azok jogi képviselői részére egyidejűleg és azonos tartalommal kommunikálhatnak az ügy érdemét és az eljárást érintő kérdéseket illetően.

(3) Az előkészítő egyeztetésen és a tárgyaláson kívül valamennyi felekkel történő kommunikációnak írásbelinek kell lennie (ideértve az elektronikus formában történő közléseket is).

(4) A választottbíró a választottbírósági tevékenységével összefüggésben nem részesülhet semmilyen Vagyoni juttatásban.

IV. **A választottbíró függetlensége és pártatlansága tekintetében jogos kétséget ébresztő körülmények**

5. **§ [Kizáró okok]**

(1) A választottbíró pártatlanságával és függetlenségével kapcsolatban indokolt jogos kétség megállapítható, és a választottbírónak már eleve arra a következtetésre kellene jutnia, hogy a választottbírói jelölést nem fogadhatja el, amennyiben pedig már elfogadta a jelölést, úgy az eljárást választottbíróként nem folytathatja és a választottbírósági tisztségéről le kell mondania, ennek elmaradása esetén pedig a választottbíróval szemben előterjesztett kizárási indítvány alaposnak tekintendő, többek között, de nem kizárólagosan akkor, ha igazolható, hogy a választottbírónak jelölt személy

   a. a fél, a féllel együtt jogosított vagy kötelezett személy vagy akinek jogaira vagy kötelezettségeire a választottbírósági eljárás kihatással lehet;

   b. a fél jogi képviselője;

c. olyan személy, aki ugyanazon választottbírósági eljárásban korábban bármilyen más minőségben – ideértve, de nem kizárólagosan a szakértőként, tanúként, a választottbírósági tanács titkáraként történő eljárást – részt vett;

d. ugyanazon ügyvédi irodában, ügyvédi társulásban, ügyvédi irodaközösségben vagy hasonló ügyvédi közösségben dolgozik ügyvédként, mint amelyben a fél jogi képviselője;

e. az ügy kimenetelében érdekelt, így különösen, ha vagyoni előnye származna abból közvetlen vagy közvetett módon;

f. olyan társaság tulajdonosa, nyilvánosan működő részvénytársaság esetében többségi tulajdonosa, vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottsági tagja, amelynek a jogvita kimenetélben gazdasági érdekeltsége van;

g. a választottbírósági eljárás időtartama alatt vagy azt megelőző három évben vagy egyébként rendszeresen jogi tanácsot nyújt a felek valamelyikének és ebből a választottbíró, vagy annak ügyvédi irodája bevételre tesz szert;

h. hozzátartozói viszonyban van az egyik féllel, vagy az egyik fél valamely vezető tisztségviselőjével, tulajdonosával, nyilvánosan működő részvénytársaság esetében többségi tulajdonosával vagy felügyelőbizottsági tagjával, illetve olyan személlyel, aki ellenőrző befolyást gyakorol az egyik fél vagy annak valamelyik Kapcsolt vállalkozása felett, vagy a fél jogi képviselőjével;

i. akinek vonatkozásában olyan egyéb körülmények állnak fenn, amelyek lehetetlenné teszik a független és pártatlan eljárást.

(2) A Kizáró okok fennállása akkor is megállapítható, ha az e., illetve f. pont szerinti esetek a választottbíró Hozzátartozója vonatkozásában állnak fenn.

(3) Amennyiben a választottbíró hivatásszerűen ügyvédi tevékenységet folytat, ügyvédi irodáját a személyével azonosnak kell tekinteni, így amennyiben az (1) bekezdésben említett körülmények a választottbíró ügyvédi irodája vonatkozásában állnak fenn, mérlegelés alapján dönthető el, hogy a választottbíró eljárhat-e az ügyben. Ezen szabályt kell alkalmazni az olyan gazdasági társaságokra is, amelynek a választottbíró vezető tisztségviselője, felügyelőbizottságának tagja, tulajdonosa, nyilvánosan működő részvénytársaság esetén többségi tulajdonosa vagy jogtanácsosa.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott körülmények fennállása esetén a választottbírónak a 3. cikk (2) bekezdéssel összhangban vissza kell utasítania a jelölést, amennyiben pedig a választottbírósági eljárás már folyamatban van le kell mondania a választottbírósági tisztségéről.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott körülmények fennállása esetén a felek egyező akarattal sem állapodhatnak meg abban, hogy az érintett választottbíró eljárjon a jogvita eldöntése során.

V. **Feltárási kötelezettséggel kapcsolatos általános szabályok**

6. **§ [Feltárási kötelezettség]**

(1) A választottbíró köteles minden olyan tényt és körülményt a felek tudomására hozni, amely jogos kétséget ébreszthet függetlenségével, pártatlanságával vagy az ügy tárgyilagos megítélésére való képességével kapcsolatban. A feltárási kötelezettség teljesítése során a választottbíró az adott körülmények között általában elvárható gondossággal köteles eljárni, ezzel biztosítva valamennyi olyan körülmény feltárását, amely a felek szemében jogos kétséget ébreszthet függetlenségével, pártatlanságával vagy az ügy tárgyilagos megítélésére való képességével kapcsolatban.

(2) A választottbíró a választottbírósági eljárás valamennyi szakaszában köteles eleget tenni a feltárási kötelezettségének.

(3) A feltárási kötelezettség kiterjed különösen a választottbíró felekhez, illetve azok jogi képviselőjéhez fűződő, valamint Választottbírósági tanács esetén a többi választottbíróhoz való kapcsolatára, valamint a választottbírónak a jogvita tárgyát közvetlenül érintő nyilatkozataira.

(4) A választottbíró elsődleges kötelezettsége annak alapos mérlegelése, hogy felmerül-e esetében olyan körülmény, amely a jelölés elfogadását akadályozná. A jelen Szabályzat 5. §-ban meghatározott Kizáró okok esetében a választottbíró nem fogadhatja el a választottbírói jelölést. Ha a választottbíró megítélése szerint az adott körülmény nem Kizáró ok, ez nem mentesíti őt a körülményre vonatkozó feltárási kötelezettsége alól.

(5) Amennyiben a választottbíró ezen mérlegelésének eredményeként arra a megállapításra jut, hogy nincs olyan körülmény mely a felekben jogos kétséget ébresztene, a jelölést elfogadja. A jelölés elfogadásával azonban a feltárási kötelezettsége kiemelkedő jelentőségűvé, olyan, minden más kötelezettséget megelőző követelménnyé válik, amely a választottbíró pártatlan és független eljárását garantálja. Amennyiben a választottbíróban kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy egy adott körülmény feltárása szükséges-e a felek számára, úgy a feltárás mellett kell döntenie.

(6) Amennyiben a Kizáró ok ellenére a választottbíró a jelölést elfogadja vagy a választottbíró eljárása során merül fel Kizáró ok, a választottbírósági tisztségéről a választottbírónak le kell mondania. Kizáró ok fennállása esetében a választottbíró elleni kizárási indítványnak helyt kell adni.

(7) Amennyiben a választottbíró feltárási kötelezettségének eleget tett, ugyanakkor egyik fél sem élt kizárási indítvánnyal az irányadó határidőn belül, úgy a körülmények fennállása ellenére a választottbíró eljárhat az ügyben, kivéve az 5. §-ban meghatározott Kizáró okok fennállása esetén. Kizáró ok fennállása esetén a választottbírónak az (6) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárnia.

7. **§ [Feltárási kötelezettség elmulasztásának következményei]**

(1) A feltárási kötelezettség elmulasztása – főszabályként – önmagában nem igazolhatja a választottbíró eljárásával kapcsolatos jogos kétségeket.

(2) A feltárási kötelezettség elmulasztása a körülmények mérlegelése alapján akkor igazolhatja csak a választottbíró eljárásával kapcsolatos jogos kétségeket, ha a választottbíró a feltárási kötelezettségének olyan körülmények vonatkozásában nem tett eleget, amely egy objektív külső szemlélőben jogos kétségeket ébreszthetett volna.

(3) A fenti (2) bekezdésre is tekintettel, ha a körülmények alapján megállapítható, hogy a feltárási kötelezettségét a választottbíró teljesíthette volna, ám azt elmulasztotta, a kizárási indítványnak helyt kell adni.

8. **§ [A kizárási indítvány határidőben történő előterjesztése elmulasztásának következményei]**

Amennyiben a körülmények feltárását követően 15 napig a felek egyike sem él kizárási indítvánnyal, a választottbíró személyét érintő körülményeket úgy kell tekinteni, hogy nem ébresztenek jogos kétséget a felekben. A tudomásszerzést követő 15 nap elteltével az ismert körülmények vonatkozásában a választottbíróval szemben kifogás nem érvényesíthető.

VI. **A választottbíró függetlenségét és pártatlanságát megkérdőjelező különös körülmények**

9. **§ [Közös szabályok]**

(1) A választottbíró függetlenségét és pártatlanságát megkérdőjelező különös körülmények fennállását a választottbírói jelölés elfogadása esetén a választottbíró minden esetben köteles a feltárási kötelezettség teljesítése során a felek tudomására hozni.

(2) Amennyiben a választottbíró a függetlenségét és pártatlanságát megkérdőjelező különös körülményt tár fel és valamely fél ez alapján kizárási indítványt terjeszt elő, a kizárási indítvány elbírálása során az eset összes körülményének figyelembevétele alapján állapítható meg a választottbíró összeférhetetlensége.

10. **§ [A jogkérdés elbírálásában való érdekeltség]**

A választottbíró köteles feltárni, amennyiben bármilyen okból kifolyólag érdekelt a választottbírósági eljárás kimenetelében. A választottbíró köteles feltárni különösen, ha jogi képviselőként a választottbírósági eljárással azonos jogkérdést érintő eljárásban a választottbírósági eljárásban nem érintett fél képviseletében jár el.

11. **§ [Tudományos és szakmai kapcsolatok]**

(1) A választottbíró köteles feltárni, ha valamely féllel, annak jogi képviselőjével vagy Választottbírósági tanács esetén valamelyik másik választottbíróval azonos munkahelyen, ideértve, de nem kizárólagosan az egyetemet – ezen belül különösen, de nem kizárólagosan az egyetemi tanszéket –, vagy egyéb oktatási intézményt, szakkollégiumot, illetve egyéb szakmai szervezetet is, munka- vagy megbízási viszonyban áll, illetve bármilyen egyéb jogviszony keretében oktatási tevékenységet végez.

(2) Ezen túl is köteles feltárni a választottbíró minden egyéb olyan szervezeti, illetve egyéb intézményi tagságot, ahol a felek vagy a jogi képviselők valamelyikével vagy Választottbírósági tanács esetén valamelyik másik választottbíróval alá-fölé rendeltségi viszonyban áll. Jelen rendelkezés félreértések elkerülése végett nem vonatkoztatható az adott hivatáshoz kapcsolódó köztestületekre és testületekre, így különösen a szakmai kamarákra, valamint a választottbírói egyesületekre, vagy állandó választottbíróság választottbírói ajánlási listájára, vezető testületére.

(3) A választottbíró köteles feltárni, amennyiben a felek valamelyikével, azok jogi képviselőjével vagy Választottbírósági tanács esetén valamelyik másik választottbíróval a megelőző három évben vagy a választottbírósági eljárás időtartama alatt is fennállóan, oktató – hallgató viszonyban állt, amennyiben az egyéb körülmények mérlegelése alapján olyan szakmai-tudományos kapcsolatra lehet következtetni a kettejük között, mely jogos kétséget ébreszthet függetlensége, pártatlansága iránt.

(4) A választottbíró nem köteles feltárni teljes publikációs előzményét, elegendő, ha a jogvita szempontjából releváns közleményeket feltárja a felek előtt, különösen, ha annak az ügy érdemi megítélése szempontjából relevanciája lehet.

12. **§ [Választottbírósági tanács tagjaival fennálló kapcsolat]**

(1) A választottbíró köteles feltárni, ha a választottbírósági eljárást megelőző három évben az eljárásban résztvevő másik választottbírónak vagy egyik jogi képviselőnek az ügyvédi irodájában dolgozott ügyvédként, vagy más módon velük kapcsolatban állt.

(2) A választottbíró köteles feltárni, ha az ügyvédi irodájának egy másik tagja választottbíró egy másik, ugyanazt a felet vagy feleket, vagy valamelyik fél Kapcsolt vállalkozását érintő vitában.

(3) A választottbíró köteles feltárni, ha egyik Hozzátartozója a felek valamelyikét képviselő ügyvédi iroda partnere vagy alkalmazottja.

13. **§ [A felekhez fűződő kapcsolat]**

(1) A választottbíró köteles feltárni, amennyiben a választottbírói jelölését megelőző három évben legalább három alkalommal került jelölésre választottbíróként a választottbírósági eljárásban részes felek valamelyike, azok Kapcsolt vállalkozása vagy ezek jogi képviselője által, feltéve, hogy a jelöléseket elfogadta.

(2) A választottbíró köteles feltárni, ha a választottbírósági eljárást megelőző három évben választottbíróként vagy jogi képviselőként eljárt olyan másik ügyben, amelyben az egyik fél vagy annak valamely Kapcsolt vállalkozása volt érintett, illetve a fél vagy Kapcsolt vállalkozása részére jogi tanácsadást nyújtott.

(3) A választottbíró köteles feltárni, ha a választottbíró rendszeresen képviseli a választottbírósági eljárásban résztvevő egyik felet vagy Kapcsolt vállalkozását, de a választottbírósági eljárás tárgyát képező jogvitában nem működik közre.

(4) A választottbíró köteles feltárni, ha az elmúlt három évben vagy a választottbírósági eljárás időtartama alatt jogi képviselőként járt el vagy jár el az egyik féllel vagy annak valamely Kapcsolt vállalkozásával szemben egy nem kapcsolódó ügyben.

(5) A választottbíró köteles feltárni, ha a választottbíró ügyvédi irodája vagy munkáltatója a választottbírósági eljárás időtartama alatt, vagy az azt megelőző három évben belül jelentős kereskedelmi kapcsolatban áll, illetve állt az egyik féllel, vagy az egyik fél valamelyik Kapcsolt vállalkozásával.

(6) A választottbíró köteles feltárni, amennyiben a választottbírósági eljárás időtartama alatt, vagy az azt megelőző három évben szakértőként járt el az egyik fél vagy annak valamely Kapcsolt vállalkozása megbízásából egy nem kapcsolódó ügyben.

14. **§ [Tárgyi befolyásoltság]**

(1) A választottbíró köteles fokozott figyelmet fordítani a feltárási kötelezettséget keletkeztető körülmények vizsgálatára abban az esetben, amennyiben a választottbírói kinevezését megelőző három évben azonos szakmai ágazatot és azonos jogkérdést érintő jogvitában felmerült jogkérdésben nyilvánosan állást foglalt.

(2) Az azonos szakmai ágazattal és azonos jogkérdést érintő jogvitákkal kapcsolatos nyilvános állásfoglalás abban az esetben ébreszthet jogos kétséget a felekben és keletkeztet minden esetben feltárási kötelezettséget, amennyiben a körülményekből alappal lehet következtetni arra, hogy a választottbíró az ügy érdemére vonatkozó véleménye nem függetleníthető a korábbi nyilvános állásfoglalásában előadott érvektől. Ez különösen akkor állapítható meg, ha a korábbi, jogkérdéssel kapcsolatos nyilatkozatai, illetve azok közlésének formája, stílusa, gyakorisága vagy az ügy egyéb releváns körülményei ezt nyilvánvalóvá teszik, és ebből kifolyólag a választottbíró képtelen kellő nyitottsággal közelíteni a választottbírósági eljárásban előterjesztett érvekhez.

(3) Az (1)-(2) bekezdésekben rögzített szabály nem értelmezhető akként, hogy az korlátozza az azonos szakmai ágazatban történő választottbírói kinevezéseket. Önmagában a konkrét jogvita

szakmai ágazatához köthető más jogvitákban történő eljárás nem ébreszthet kétséget a felekben.

(4) A tárgyi befolyásoltság önmagában nem vélelmezhető azon körülményből kifolyólag, hogy a választottbíró a jogvita tárgyát képező jogkérdést korábban érintette vagy feldolgozta tudományos munkája során.

15. § [Személyes kapcsolatok]

(1) A választottbíró köteles feltárni, amennyiben a felekhez vagy azok jogi képviselőjéhez, továbbá Választottbírósági tanács esetén valamelyik másik választottbíróhoz olyan személyes kapcsolat fűzi, amely kihatással lehet a jogvita pártatlan és független elbírálására. Ide sorolandó, de nem kizárólagosan a választottbíró és a felek vagy jogi képviselőjük közötti, illetve Választottbírósági tanács esetén valamelyik másik választottbíróval fennálló szoros baráti, vagy kifejezetten ellenséges viszony.

(2) Önmagában a közösségi média felületeken a felek bármelyikével, illetve a képviselőjükkel vagy Választottbírósági tanács esetén valamelyik másik választottbíróval fennálló kapcsolatát a választottbíró nem köteles feltárni.

VB/21049. számú ítélet

A [*] Ügyvédi Iroda (székhely: [*] eljáró ügyvéd: [*]) által képviselt [*] ([*] sz. alatti lakos) felperesnek a [*] Ügyvédi Iroda (székhely: [*], eljáró ügyvéd: [*]) által képviselt [*] (székhely: [*]) [Korábban [*] (székhely: [*])] alperessel szemben VB/21049. sz. alatt kezdeményezett eljárásban a Választottbíróság az alulírott napon meghozta, és a felekkel elektronikus úton, illetőleg írásban közli a következő

ítéletet:

a Választottbíróság a felperes keresetét elutasítja.

A Választottbíróság a választottbírósági díjnak a jelen végzéssel érintett követeléshez képest arányos részét [*] (azaz [*]) összegben állapítja meg, amelyből a regisztrációs díj arányos része [*] (azaz [*]). A választottbírósági tanács megállapítja, hogy felperes összesen [*] (azaz [*]) regisztrációs díjat, továbbá eljárási díj címén [*] (azaz [*]) összeget, azaz összesen [*] (azaz [*]) összeget előlegezett meg. Ennek a jelen ítélettel érintett követelésre eső arányos része [*]. Tekintettel arra, hogy a költségek megelőlegezését követően a választottbírói honoráriumot terhelő szociális adó mértéke csökkent, a Választottbíróság a felperes által megelőlegezett eljárási díj összegéből [*] (azaz [*]) összeget a felperes részére visszafizetni rendel.

A Választottbíróság megállapítja, hogy a felperes által megelőlegezett eljárási díjaknak a felperes részére vissza nem térített, a jelen ítélettel érintett kereseti követelésrésszel arányos mértékét, azaz összesen [*] (azaz [*]) összeget a felperes viseli.

A Választottbíróság kötelezi a felperest arra, hogy a jelen ítélet kézhez vételétől számított tizenöt napon belül az alperes részére [*] (azaz [*]) mértékű jogi képviseleti díjat fizessen meg.

I n d o k o l á s:

A Választottbíróság a felek előadásai, továbbá az eljárás során becsatolt okirati bizonyítékok alapján a következő tényállást állapította meg.

Az alperes és a [*] gazdasági társaság az eljárás irataihoz másolatban F/2. sz. alatt csatolt „Virtuális Erőmű Üzemeltetéséről és a Villamos Energia Értékesítéséről” elnevezett szerződést kötötték meg 2014. március 28-án (Szerződés). A Szerződés a felek aláírásával lépett hatályba és 2014. december hó 31. napjáig tartó határozott időtartamra jött létre. A Szerződés alapján a [*] összesen [*] értékben állított ki számlát az alperes számára. Az F/3. sz. alatt az eljárás irataihoz csatolt számlamásolatok szerint a számlák kiállítása 2014. január 20. és 2014. augusztus 26-a között történt. A teljesítési időszakok 2014 januártól 2014 szeptemberig terjedtek. A számlákat a [*] energiadíj, kapacitásdíj és pótdíj jogcímeken állította ki. A számlák alapján keletkezett követelését a [*] az eljárás irataihoz másolatban F/4 alatt csatolt engedményezési megállapodással engedményezte a [*] engedményesre. A [*] felszámolását 2015. december 8-án elrendelték. A [*] felszámolója a Pesti Központi Bíróság előtt 14.G.300.794/2019. sz. alatt pert indított, amelyben megtámadta a [*] és a [*] között létrejött engedményezési megállapodást. A perben – az ítéleti megállapítás szerinti perbeli jogutódlással – az eredeti felperes helyébe a jelen eljárás felperese lépett. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2019. július 2-án kelt, 2019. augusztus 9-én jogerőre emelkedett ítéletével (F/11, F/13) megállapította a [*] és a [*] között létrejött engedményezési megállapodás érvénytelenségét. A per folyamatban léte alatt a [*] felszámolója a felszámolás körében értékesítette az F/3. sz. melléklet szerinti, a jelen választottbírósági eljárásban érvényesített

követekéseket. Ennek keretében jött létre az - az eljárás irataihoz másolatban F/7 alatt csatolt -, 2018 augusztusában kelt adásvételi szerződés, amellyel a felperes a kereseti állítása szerint megszerezte az F/3. sz. alatti melléklet szerinti számlák alapján keletkezett, a jelen választottbírósági eljárás tárgyát képező követeléseket. A felperes az adásvételi szerződés alapján létrejött engedményezési szerződést nem csatolt, az alperessel szembeni követelés megszerzését az F/7 sz. alatt csatolt adásvételi szerződésre alapította. A felperes ezt követően sikertelenül szólította fel az alperest teljesítésre (F/14 – F/19) és sikertelenül kezdeményezte az alperes felszámolását is (F/20 – F/23).

A felperes ezt követően fordult választottbírósághoz. Keresetében [*] (azaz [*]) és ezen összegnek a 2014. szeptember hó 11. napjától járó késedelmi kamatának a megfizetésére kérte kötelezni. A követelést engedményesként érvényesítette azzal, a 2018 augusztusban kelt (F/7) adásvételi szerződés alapján azt a követelés eredeti jogosultjától megszerezte. A Választottbíróság hatáskörét a Szerződés 11. pontja szerint választottbírósági kikötésre alapította, amely szerint a felek szerződésből fakadó vagy azzal kapcsolatban keletkező jogvitáik rendezését a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Választottbíróság hatáskörébe utalták.

A választottbírósági tanács az ügyben meghozott, 2024. január hó 25-én kelt végzésével a bizonyítási eljárást befejezetté nyilvánította és az eljárást berekesztette. Ezt követően zárt tanácskozásban döntést hozott. A berekesztést és a döntéshozatalt követően, de az ítélet írásba foglalását megelőzően a felperes 2024. június 12-én bejelentette, hogy a 2024. június 10-én kelt, a bejelentéshez csatolt engedményezéssel a jelen eljárásban érvényesített követelést az [*] engedményes részére engedményezte. Az engedményezési megállapodásban a felek kérték, hogy a jelen eljárásban a választottbírósági tanács a jogutódlást állapítsa meg. A megállapodás szerinti engedményes azonban az eljárásban nyilatkozatot nem tett, ő maga az eljárásban a jogutódlás alapján való perbelépés iránt nem terjesztett elő kérelmet. Erre tekintettel, továbbá figyelemmel arra is, hogy a jogutódlás a jelen eljárás tárgyában hozott döntés kimenetelét nem érinti, a választottbírósági tanács úgy határozott, hogy a perbeli jogutódlás megállapítását mellőzi.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte a választottbíróság hatáskörének a hiánya miatt. A hatásköri kifogását arra alapozta, hogy a választottbírósági szerződés a Vbt. 8.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a felek megállapodása, a jelen eljárás peres felei között pedig ilyen megállapodás nem jött létre. Mivel az engedményezési szerződés csak a követelés jogosulti pozíciójában eredményez jogutódlást és nem a szerződési pozíciót szerzi meg az engedményes, a felperes engedményesként nem lett jogutód a felek választottbírósági kikötésében.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását és a felperesnek az eljárási költségekben való marasztalását kérte, elsődlegesen az eljárásban érvényesített követelés elévülésére, másodlagosan pedig arra hivatkozva, hogy a követelést a [*] részére, a [*] által kezdeményezett jogi eljárás folyamatban léte alatt, 2016 június 7-én megfizette.

A választottbírósági tanács az ügyben több alkalommal tartott zártkörű tanácskozást. Ezek alkalmával először a választottbíróság hatáskörét vizsgálta meg.

Az alperes által előterjesztett hatásköri kifogás kapcsán a választottbírósági tanács osztja az alperesnek azt az álláspontját, hogy az engedményezéssel nem a szerződési pozíció száll át, ezért az engedményezés nem eredményezi minden jogosultság tekintetében az engedményes pozíciójának a megszerzését. A választottbírósági tanács ugyanakkor abból indult ki, hogy az engedményes helyzete a követelés érvényesítése során nem különbözhet az engedményező helyzetétől, ezért azok a jogosultságok, amelyek a követelés érvényesítéséhez kötődnek, a választottbírósági tanács álláspontja szerint az engedményest megilletik. Ebbe a körbe tartozik a követelés érvényesítésére az eredeti szerződő felek által megkötött választottbírósági megállapodás is. Ezért a választottbírósági tanács –

összhangban a stabil választottbírósági gyakorlattal – ez okból nem állapította meg a hatáskörének a hiányát.

A választottbírósági tanács ugyanakkor észlelte, hogy a felperes által a jelen eljárásban érvényesített számlakövetelések egyik tétele, a [*] által 2/2014 sz. alatt kibocsátott, 2014. január hó 20. napján kelt, [*] ([*]) követelés keletkezése korábbi, mint a választottbírósági kikötést tartalmazó Szerződés, amely 2014. március 28-án kelt. Ezért erre a követelésre a Szerződésben foglalt választottbírósági kikötés semmilyen módon sem terjedhet ki. A választottbíróság ennek a követelésnek a tekintetében külön végzésben hívta fel a felperest választottbírósági hatáskört alátámasztó dokumentum becsatolására, illetőleg a hatáskör alátámasztására. A külön felhívás ellenére a felperes nem tudta igazolni, hogy a Szerződésben foglalt választottbírósági kikötés erre a számlakövetelésre kiterjedne és nem tudta igazolni, hogy bármely más, a Szerződést megkötő felek között létrejött megállapodás vagy az alperes által tett bármely nyilatkozat alapján a választottbíróság hatásköre ennek a számlakövetelésnek az érvényesítésére megállapítható lenne.

Az alperes a 21/2014-es sorszámú 2014. 08. havi teljesítésre vonatkozó [*] értékű számla (F/3) vonatkozásában hatásköri kifogást terjesztett elő arra hivatkozással is, hogy ezt a követelést az adóhatóság lefoglalta. A 21/2014-es sorszámú 2014. 08. havi teljesítésre vonatkozó [*] értékű számla vonatkozásában az alperes álláspontja szerint sem a korábbi engedményesnek, sem a [*]-nek, sem pedig bármely ezen személyek helyébe lépő harmadik félnek nincsen és nem is keletkezhet igénye, hiszen annak jogosultja a követelésfoglalás tényére tekintettel a NAV és végső soron a Magyar Állam.

A választottbírósági tanács nem osztja az alperesnek azt az álláspontját, hogy a követelés lefoglalása kihat a választottbírósági hatáskörre. Az, hogy a lefoglalt követelés alapján a kötelezett kinek köteles teljesíteni, illetőleg hogy az engedményezésnek milyen joghatása lehet a lefoglalt követelésre, az ügy érdemére tartozó kérdés. A hatáskör kapcsán azt kell a választottbíróságnak eldöntenie, hogy létrejött-e engedményezési megállapodás, mert ez eredményezi a választottbírósági hatáskört. A felek között nem volt vitás, hogy az F/7 alatt csatolt adásvételi szerződés az azt megkötő felek között létrejött és a tartalma szerint engedményezésnek minősül. A választottbíróság az ennek alapján megállapított hatásköre szerint eljárva dönt arról, hogy a lefoglalásnak milyen jogi hatása lehetett az engedményezési megállapodás érvényességére illetőleg az abból fakadó jogi hatásokra. Tekintettel azonban arra, hogy a választottbírósági tanács az alábbiak szerint helyt adott az alperes elévülési kifogásának, ezt az érdemi kérdést nem vizsgálta.

A választottbírósági tanács a [*] által 2/2014 sz. alatt kibocsátott, 2014. január hó 20. napján kelt, [*] ([*]) követelés tekintetében a Választottbíróság hatáskörének a hiányát állapította meg és ebben a részben az eljárást az Eljárási Szabályzat 46.§ (1) c, pontja alapján külön végzéssel megszüntette. A követelés fennmaradó részében a Szerződés 11. pontjában foglalt választottbírósági kikötés és az F/7 alatt csatolt, a követelés jogosulti pozíciójában való jogutódlást alátámasztó adásvételi szerződés alapján megállapította, ezért a követelésnek a fennmaradó részében érdemi határozatot hozott, az alábbiak szerint.

Az érdemi határozat meghozatala során a választottbírósági tanács elsősorban az alperes elévülési kifogását vizsgálta meg. Ennek során abból indult ki, hogy a Szerződésre és az abból eredő követelések engedményezésére is a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013 .évi V. tv. (Ptk.) rendelkezései irányadók, tekintettel arra, hogy a Szerződés megkötésére és az engedményezésre is a Ptk. hatályba lépése után került sor. A Ptk. 6:22.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezések szerint a követelések elévülése a követeléssel érvényesített számlakövetelések (F/3) esedékessé válásának a napjával kezdődött. Az érvényesített számlakövetelések esetében az esedékessé válási időpontok 2014. július 10, augusztus 10 és szeptember 10. A felperes a jelen eljárás megindítását célzó keresetet a Választottbíróságra 2021.július 15-én nyújtotta be. Ehhez képest azt kellett a választottbírósági tanácsnak megvizsgálnia,

hogy a számlák esedékességé válását követően volt-e olyan körülmény, amely az elévülés megszakadását vagy nyugvását eredményezte.

A Ptk. 6:22.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint a követelések öt év alatt évülnek el. Ptk. 6:25. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint az elévülést a tartozásnak a kötelezett részéről történő elismerése; a kötelem megegyezéssel történő módosítása (ideértve az egyezséget is); a követelés kötelezettel szembeni bírósági eljárásban vagy fizetési meghagyás útján [Ptk 8:1.§ (3)] történő érvényesítése; illetőleg a követelésnek csődeljárásban történő bejelentése. A jelen eljárásban érvényesített követelések kapcsán a rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy az alperes nem tett a követelés elismerésére irányuló nyilatkozatot, a felek a kötelmet nem módosították, a jelen eljárás megindításáig nem került sor bírósági eljárásban való igényérvényesítésre és csődeljárás sem zajlott. A követelés érvényesítése érdekében a felperes több ízben intézett a követelés érvényesítésére irányuló írásbeli felszólítást az alpereshez, továbbá kezdeményezte az alperessel szemben a felszámolás elrendelését. Felszámolás elrendelésére azonban nem került sor (F/20 – F/22). A felszámolás elrendelésére irányuló kérelem még az elévülés megszakadására vonatkozó szabályok kiterjesztő értelmezése mellett [vö Új Ptk Véleményező Testület állásfoglalása a Ptk 6:25.§ (1) c, pontjában foglalt rendelkezés értelmezéséről] sem lehet alkalmas az elévülés megszakadására. Egyébként ennek az eljárásnak a kezdeményezése is 2019. november 25-én, azaz a legkésőbb esedékes számlakövetelésre irányuló öt éves elévülési idő, azaz 2019.szeptember 10. napjának letelte után került sor (F/20). A követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítások a Ptk. 6:25.§-ában foglalt rendelkezések szerint nem voltak alkalmasak az elévülés megszakítására.

Az elévülés nyugvását eredményező olyan körülményt, amely a Ptk. 6:24.§-ában foglalt rendelkezés szerint a felperest menthető okból akadályozta a követelés érvényesítésében, a választottbírósági tanács nem tudott azonosítani.

Mindennek alapján a választottbíróság arra a következtetésre jutott, hogy a jelen eljárásban érvényesített számlakövetelések – az egyes számlák esedékességének megfelelően – 2019. július hó 10., 2019. augusztus hó 10, illetőleg 2019. szeptember hó 10. napjával elévültek. Erre tekintettel a Ptk 6:23.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján bírósági úton nem érvényesíthetők. Ezért a bíróság a felperes keresetét a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Mivel a választottbírósági tanács megállapítása szerint a felperes által érvényesített követelés bírósági úton nem érvényesíthető, és erre tekintettel a keresetet a Választottbíróság elutasította, a választottbírósági tanács nem vizsgálta annak a ténynek a követelésre gyakorolt jogi hatását, hogy az alperes a követelést a [*] részére teljesítette.

A választottbírósági tanács a regisztrációs díj és a választottbírósági díj összegét az Eljárási Szabályzat 2. sz. mellékletét képező Díjtáblázat alapján, a jelen ítélettel érintett követelésrésszel arányosítottan határozta meg. A jogi képviseleti díjat a választottbírósági tanács az alperes 2023. május 26-án kelt beadványában foglalt [*] összeg alapulvételével, a jelen ítélettel érintett követelésrésszel arányosan határozta meg, figyelemmel arra is, hogy ez a jogi képviseleti költség igény nem haladja meg jelentősen a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésben foglalt rendelkezések alapján járó munkadíj mértékét. A választottbírósági tanács az Eljárási Szabályzat 11. §-ának (1) bekezdése alapján pervesztességére tekintettel kötelezte a felperest e díjak viselésére.

Budapest, 2024. július 4.

dr. Booc Ádám	dr. Menyhárd Attila	dr. Rátky Miklós
választottbíró	az eljáró tanács elnöke	választottbíró

VB/22041. számú ítélet

[*] ([*]) **Felperesnek** –

a [*] **Ügyvédi Iroda** (székhely: [*], eljáró ügyvéd: [*], KASZ szám: [*]) által képviselt [*] (székhely: [*], nyilvántartó hatóság: [*], cégjegyzékszáma: [*], képviseli: [*] igazgatósági tag és [*] más munkavállaló) **Alperes**

ellen [*] tőke és járulékai megfizetése iránt indított perében meghozta az alábbi

ítéletet:

A Választottbíróság Felperes kártérítés iránti és vagylagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett, keresetmódosítással [*] – kereset benyújtása napján számított árfolyamon [*] - tőkeösszeg és járuléka megfizetése iránti keresetét elutasítja.

Kötelezi a Felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg Alperes részére [*], azaz [*] perköltséget.

A Választottbíróság megállapítja, hogy Felperes [*] **regisztrációs díj**at, valamint

[*] **eljárási díj**at megfizetett a Választottbíróság részére. Ugyanakkor megállapítja azt is, hogy a Választottbíróság díja [*]. Igy a felperes által megfizetett és a ténylegesen megállapított díj különbözeteként [*] visszatérítendő a Felperes részére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs. A választottbírósági ítélet rendes bírói úton csak a választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránt indított perben vizsgálható felül.

Indokolás

A felek nyilatkozatai, valamint a csatolt iratok alapján a Választottbíróság az alábbi tényállást állapította meg.

1. Felperes 2019. májusában telefonon megkereste Alperesi társaságot befektetési szolgáltatás igénybevétel, illetve annak feltételei megbeszélése céljából. A kapcsolatfelvétel előzménye volt, hogy Felperes és Alperes korábban, 2016-ig üzleti kapcsolatban álltak.
2. A kapcsolatfelvételt követően Alperes munkavállalója [*] 2019. május 27. napján küldött emailt Felperesnek. Az email üzenetben a telefonon megbeszéltekre hivatkozással a TBSZ számla áthelyezéséhez szükséges formanyomtatványt küldte meg Felperesnek egy kitöltési mintával, amelyen a CODEX Értéktár, mint TBSZ számla átvevő adatai szerepeltek. Az üzenetben szintén a személyes és telefonos megbeszélésre hivatkozással jelezte Felperesnek, hogy egyedi, 0,35 % tranzakciós díjtétel kerül alkalmazásra Felperes részére egyedi kondícióként.
3. A TBSZ számla áthelyezésére, ilyen tartalmú megállapodás megkötésére 2019. május 27. napját követően Felek között nem került sor.
4. [*] Bank vagyonkiadása 2019 júliusában Alperes közreműködésével indult meg. Felperes korábban ügyfele volt az [*] Banknak, így függetlenül a 2019. május 27.-ei emailban írtaktól, ismételt kapcsolatfelvétel történt Felperes és Alperes között.
5. 2019. szeptember 17. -én Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) jött létre Alperes, mint befektetési szolgáltató, valamint Felperes, mint ügyfél között a vagyonkiadással összefüggő kapcsolatfelvétel nyomán. A Keretszerződés és a csatolt dokumentumai aláírása során [*], Alperesi munkavállaló működött közre ismét.
6. 2019. szeptember 17-én az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) aláírásával egyidejűleg az Adatlap magánszemélyek és vállalkozók számára elnevezésű dokumentum is aláírásra került az ügyfél, Felperes részéről. A dokumentum az ügyfél adatai

mellett tartalmazza a befektetési szolgáltató és ügyfél kapcsolattartási módját, az eseti megbízások teljesítéséről szóló értesítés módját, valamint a számlakivonat és személyes értesítés megküldésének módját.

Tartalmazza továbbá az ügyfél díjcsoportba sorolását: CODEX STANDARD megjelöléssel. A dokumentumokat Felperes, mint ügyfél írta alá. Tanúként Alperesi munkavállalók, [*] és [*] látták el kézjegyükkel a dokumentumokat.

7. A befektetési szolgáltatás igénybevételéhez szükséges dokumentumok aláírását követően Felperes 2019. október 11. napján megbízást adott az NHB Banknál nyilvántartott pénzügyi eszközeinek a [*] számú, Alperesnél vezetett számlájára történő transzferálására. Pénzügyi eszközök jóváírása 2019. október 18-án lezárult.
8. A transzferált pénzügyi eszközökkel Felperes [*] Alperesi munkavállaló, tőkepiaci tanácsadó közreműködésével jónéhány ügylettet hajtott végre, igénybe vette Alperes befektetései szolgáltatását.
9. Az Alperes a befektetési szolgáltatás nyújtása során a Felperesi ügyletek teljesítéséről az igazolásokat, számlakivonatokat és az éves adóigazolást megküldte Felperes részére.
10. A befektetési szolgáltatás nyújtása, elszámolása során Alperes a CODEX STANDARD díjcsomag díjtételeit alkalmazta.
11. 2020. júliusában felmerült annak lehetősége, hogy Felperes beutal [*] összeget az Alperesnél vezetett számlájára. Ez alkalommal Felperes által igényelt díjkedvezményről [*] tőkepiaci tanácsadó és Alperes vezérigazgatója egyeztettek. Az egyeztetés nyomán esetlegesen alkalmazandó egyedi díjtételről, illetve a Keretszerződés mellékletében rögzített díjjegyzéktől való eltérést a tőkepiaci tanácsadó nem egyeztette, illetve nem kommunikálta Felperessel.
12. 2020 júliusában vagy azt követően egyébként [*] beutalására Felperes részéről az Alperesnél vezetett számlájára nem került sor
13. Felperes a CODEX STANDARD díjcsomag díjtételi alkalmazása okán 2022. február 4.-ig napjáig panaszt vagy kifogást Alperesnél nem terjesztett elő.
14. 2022. február 4-én Felperes írásban panaszt nyújtott be Alpereshez, a panaszban a CODEX PRÉMIUM + díjazás alkalmazásának hiányát kifogásolta, azzal, hogy ebben a díjcsomagban külföldi értékpapírok vétele és eladása esetén 0,3 % a megállapodott díj közötte és Alperes között.
15. Felperes 2022. február 4-én írásban benyújtott panaszában kifogásolta, hogy az egyes ügyletei elszámolása alkalmával nem a [*] közreműködésével elfogadott, a CODEX PRÉMIUM + díjcsomagot alkalmazta Alperes, így igényli Felperes az elszámolás módosítását Alperestől.
16. Felperes panaszát 2022. február 17-én kiegészítette: „az írásban is megerősített” 0,35% díjtétel alkalmazását kérve, egyben az efölött számított díj jóváírását is kérte. A hivatkozott írásbeli megállapodást nem csatolta panaszához Felperes.
17. Panaszt kiegészítésével együtt kivizsgálta Alperes. A kivizsgálás eredményeként 2022. február 18. napján adott ügyleti megbízás kapcsán [*] összeget Felperes számláján jóváírt Alperes, a panaszban leírt további kifogásokat elutasította.
18. Jóváírás alapja Felperes és [*] tanácsadó között folyt, és Alperes által visszahallgatott telefonbeszélgetésen elhangzottak voltak. Telefonbeszélgetésben Alperesi érdeklődésre a tanácsadó az alkalmazott díjtételről téves tájékoztatást adott, így Alperes a tájékoztatás során elhangzott díjtétel és az elszámolásban szereplő díj különbözetét írta jóvá Felperes számláján.
19. A panasz elbírálását követően Felperes 2022. augusztus 31. napján kelt keresetlevelét benyújtotta a Választottbírósághoz. Az eljáró tanács 2023. június 13-án alakult meg.

A felek nyilatkozatai

20. Felperes a keresetlevelében kérte a Választottbíróságot, kötelezze Alperest [*] annak teljesítéséig járó kamata, valamit az eljárással felmerült költségei megfizetésére. A felmerült költségek körében a megelőlegezett Választottbírósági díjon felül [*] ügyvédi munkadíjat jelölt meg, mint felmerült költséget Felperes.

21. Felperes keresete jogalapjaként az Alperesi szerződésszegő magatartást jelölte meg, mellyel [*] kárt okozott, illetve ezzel az összeggel jogalap nélkül gazdagodott.

22. A keresetben foglaltak szerint Alperes szerződésszegő magatartást azzal valósította meg, hogy 2019. szeptember 17. napján megkötött Keretszerződés alapján teljesített ügyletek elszámolása alkalmával nem alkalmazta a 2019. május 27. napján részére írt emailban rögzített díjtételeket.

23. Felperes az eljárás során immár személyesen eljárva 2024. január 8. napján módosította írásbeli beadványában keresete összegszerűségét: [*], illetve a kereset benyújtása napján érvényes árfolyammal számolva [*] tőke és járulékai, valamint felmerült költségei megfizetésére kérte kötelezni Alperest. Kereset jogalapját fenntartotta, szerződésszegéssel okozott kár, illetve jogalap nélküli gazdagodás jogcímét ismételte meg az említett beadványában. Keresete módosításának indokaként előadta, hogy a 2022. március 16. napját megelőző időszakra 4 ügylet vonatkozásában nem igényelte a kedvezményes díjat.

24. Felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:137. §, 6:138. §, 6:142. §, 6:143. §, 6:144. § és a 6:579. § jelölte meg.

25. Felperes 2023. október 25. napján írásbeli nyilatkozatában kiegészítette az Alperesi szerződésszegő magatartás leírását. Álláspontja szerint az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) megkötését követően 2020. március 16. napján más szolgáltatótól 100 millió HUF beutalásával teljesítette a 2019. május 27. napján [*] Alperesi munkavállaló emailjében rögzített feltételt a kedvezményes díjtétel alkalmazásához. Tényként rögzítette miszerint nem TBSZ számla áthelyezésre jogcímén érkezett a megjelölt összeg Alperesnél vezetett számlájára.

26. 2024. április 2. napján kelt írásbeli nyilatkozatában az előző pontban (25. pont) rögzített [*] összeg beutalásával álláspontja szerint „hatályosult és érvénybe lépett” a 2019. május 27. napján délben foglalt feltételekkel Alperessel történt megállapodása, ügyleteit a továbbiakban az emailban rögzített díjtétellel kellett volna elszámolnia Alperesnek.

27. Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Eljárásjogi szempontból kifogásolta a keresetlevél hiányos és szűrt tényállását, elbírálása nehézkesnek és elutasítandónak tűnik erre a körülményre tekintettel.

28. A kereset alapjául szolgáló jogviszony tekintetében rögzítette, hogy 2019. május 27. napján kelt email a TBSZ állomány átruházása feltételeit tartalmazta, ehhez kapcsolódóan tett kedvezményes tartalmú ajánlatot Felperes részére. A TBSZ számla áthelyezésére Felperes részéről nem került sor.

29. Alperes álláspontja szerint a 2019. szeptember 17. napján létrejött Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) hozta létre felek között a befektetési szolgáltatás nyújtására szolgáló jogviszonyt. A Keretszerződés tartalmazza felek megállapodását is: CODEX STANDARD besorolással.

30. Alperes rögzítette, hogy egyéb megállapodás az alkalmazott díjtétel tekintetében felek között nem jött létre.

31. Alperes álláspontja szerint a díjmegállapodás Felperes részéről történő megtámadására nyitva álló határidő 2020. szeptember 17. napján lejárt, figyelemmel a Ptk. 6:90. § (esetlegesen Ptk. 6:91. §) rögzítettekre.

32. Határozott Alperesi álláspont szerint a 2019. szeptember 17. napján megkötött Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) felek megállapodását, ideértve a díjtételben történő megállapodást is tartalmazza, így a keresetben rögzített események kapcsán, illetve a tényállásra is ez alkalmazandó.

33. Alperes a kereset elutasítását kérte, Felperes költségekben marasztalását is kérte a Választottbíróságtól, azzal, hogy perköltség összegét nem jelölte meg.

34. Kereset elutasítása indokai között írásbeli nyilatkozatában külön kiemelte Alperes, hogy a 2020. március 16. napján beutalt [*] nem jelentett a 2019. május 27. – i emailra történő utalást és nem léptette életbe a díjkedvezményt Felperes számára, ilyen megállapodás felek között nem volt és nem jött létre.

35. Alperes álláspontja alátámasztására, az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződésben (Keretszerződés) rögzített díj megállapodás módosítása kapcsán felhívta figyelmet a Ptk. 6:63. § (2) bekezdése alkalmazására, illetve a Bszt. 52. § (1) bekezdésének alkalmazására. Az elsőként említett jogszabály helye szerint a feleknek meg kellett volna állapodniuk, míg az utóbb idézett jogszabály hely a megállapodás írásba foglalását is előírja.

36. Összegezve az Alperes ellenkérelmét, felhívta a Választottbíróság figyelmét, hogy az egyes Felperesi nyilatkozatokban eltérő mértékben jelölte meg Felperes a díjkedvezmény mértékét. Felhívta továbbá arra is a Választottbíróság figyelmét, hogy a jogalapnélküli gazdagodás, mint kereseti kérelem tekintetében a tényállási elemeket nem terjesztette elő, így ez a kereseti kérelem alkalmatlan a Választottbírósági elbírálásra, sőt vitatta e körben a Választottbíróság hatáskörének fennállását is.

A Választottbíróság döntése

37. A kereset nem megalapozott, a Választottbíróság elutasította a keresetet.

A Választottbíróság hatásköre és illetékessége

38. Felperes keresete a 2019. szeptember 17. napján aláírt Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) „Alávetési megállapodásra" hivatkozással rögzíti, miszerint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel a jogvita elbírálására.

39. Az Alperes a keresetlevélben leírtak alapján benyújtott *válasziratában* tényként rögzítette a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság hatáskörét és illetékességét a keresetlevélben leírtakkal kapcsolatos jogvita elbírálására.

40. A Felperesi és Alperesi nyilatkozat mellett a 2017. évi LX. törvény 8. § alapján a Választottbíróság megállapította hatáskörét és illetékességét.

A Választottbíróság döntése indokolása

41. Felperes keresetlevelében összegszerűen rögzített követelését Alperes szerződésszegő magatartásával indokolja, illetve azzal, hogy a követelt összeggel jogalap nélkül gazdagodott Alperes.

A károkozó magatartás tényállási elemeit a jogalap nélküli gazdagodás tényállási elemeit a keresetlevélben, illetve a későbbiekben az eljárás során nem részletezte Alperes.

A kereset jogalapjául összefoglalóan a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:137. §, 6:138. §, 6:142. §, 6:143. §, 6:144. §, 6:579. § jelölte meg.

42. A keresetlevél mindkét jogalap tekintetében a Felperesi álláspont szerint 2019. május 27. napján részére küldött Alperesi emailban foglalt feltételeket jelölte meg. A már leírt Felperesi álláspont szerint az emailben rögzített szerződési feltételeket – díjtételeket – szegte meg Alperes azzal, hogy a 2019. szeptember 17. napján kelt Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) aláírásával egyidejűleg aláírt Adatlap Magánszemélyek és Vállalkozások számára elnevezésű dokumentumban megjelölt CODEX STANDARD díjalapot alkalmazta Felperessel történt ügyleti elszámolások alkalmával.

43. Keresetlevélben Felperes által felhívott jogszabályi rendelkezések a következők:

2013. évi V. törvény - a Polgári Törvénykönyvről

***6:137. §** [Szerződésszegés]*

A szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása.

***6:138. §** [A teljesítés követeléséhez való jog]*

Szerződésszegés esetén a sérelmet szenvedett fél jogosult a szolgáltatás teljesítésének követelésére.

***6:142. §** [Felelősség szerződésszegéssel okozott károkért]*

Aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nemvolt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

***6:143. §** [A kártérítés mértéke]*

(1) Kártérítés címén meg kell téríteni a szolgáltatás tárgyában keletkezett kárt.

(2) A szerződésszegés következményeként a jogosult vagyonában keletkezett egyéb károkat és az elmaradt vagyoni előnyt olyan mértékben kell megtéríteni, amilyen mértékben a jogosult bizonyítja, hogy a kár mint a szerződésszegés lehetséges következménye a szerződés megkötésének időpontjában előre látható volt.

(3) Szándékos szerződésszegés esetén a jogosult teljes kárát meg kell téríteni.

***6:144. §** [A szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályainak kiegészítő alkalmazása]*

(1) A károsult kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségére, továbbá a közös károkozók felelősségére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni.

(2) A kár fogalmára és a kártérítés módjára – az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben – a szerződésen kívül okozott károk megtérítésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés méltányosságból való mérséklésének nincs helye.

***6:579. §** [Jogalap nélküli gazdagodás]*

(1) Aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

(2) Nem köteles visszatéríteni a gazdagodást, aki attól a visszakövetelés előtt elesett, kivéve, ha

a) rosszhiszeműen jutott a gazdagodáshoz; vagy

b) a gazdagodás megszűnésével kapcsolatban felróhatóság terheli.

44. 2019. május 27. napján, [*] Alperesi munkavállaló által Felperesnek küldött emailban a cél, a „TBSZ számlák áthelyezéséhez szükséges nyomtatvány” megküldése volt, kitöltési minta mellékletével. Az emailban foglalt egyedi „díjkondiciók” ajánlatnak tekintendő a jövőben megvalósuló ügyletek részére/alkalmával. Az emailban annak küldője is jelezte, hogy várja Felperes kérdését, illetve válaszát az emailban foglaltakra. A Felperesi TBSZ számla áthelyezésére az emailban foglaltak ellenére nem került sor. Ezen alkalommal a Választottbíróság vizsgálta a Ptk. 6: 65 (1) bekezdés b) pontjában rendelkezéseit, melyek a következők:

***6:65. §** [Az ajánlati kötöttség megszűnése]*

(1) Ha az ajánlattevő kötöttségének idejét nem határozza meg, az ajánlati kötöttség megszűnik

a) jelenlevők között tett ajánlat esetén, ha a másik fél az ajánlatot késedelem nélkül el nem fogadja;

b) távollevők között tett ajánlat esetén annak az időnek az elteltével, amelyen belül az ajánlattevő - az ajánlatban megjelölt szolgáltatás jellegére és az ajánlat megtételének módjára tekintettel - a válasz megérkezését rendes körülmények között várhatta;

c) a másik fél általi visszautasítással.

45. Felperes nem reagált az emailban foglalt közlésre, nem történt meg a TBSZ számlák áthelyezése. Figyelemmel a Ptk. 6:65. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra, a Választottbíróság úgy ítélte meg, hogy felek között a megállapodás nem jött létre az emailban foglalt feltételekkel. A megállapodás létrejöttének elmaradására mutat az a tény is, hogy a Bszt. 52. § (1) bekezdése szerinti írásba foglalás és a (2) bekezdés szerinti nyilvántartásba vétele az ilyen tartamú megállapodásnak elmaradt.

Nem merült fel az eljárásban arra utaló tény, hogy a Felperessel kapcsolattartó [*] Alperesi munkavállaló kezdeményezte volna munkáltatójánál az emailban foglalt feltételekkel Keretszerződés megkötését.

46. A Ptk. 6:63. § (1) bekezdés rendelkezése szerint

***6:63. §** [A szerződés létrejötte és tartalma]*

(1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

47. Nem merült fel adat, információ az eljárás során arra, hogy a felek kölcsönösen és egybehangzóan megállapodtak volna, hogy az Alperes a 2019. május 27. napján kelt emailben meghatározott feltételekkel nyújt befektetési szolgáltatást Felperesnek.

Az előzőkben írtak szerint felek kölcsönös és egybehangzó akaratának írásbeli rögzítése elmaradt.

48. 2019. szeptember 17. napján aláírták a felek az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződést (Keretszerződés) és annak mellékletét, a díjmegállapítás tartalmazó adatlapot, mely rögzíti és előírja a CODEX STANDARD díj elszámolás alkalmazását. Az eljárás során nem nyújtott be olyan okiratot vagy hangfelvétel leírást Felperes, mely Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) és mellékletétől eltérő tartamú díjmegállapítást rögzített felek, illetve felek képviselői között.

49. Nem került benyújtásra Felperes részéről az eljárásban olyan okirat vagy hangfelvétel, mely az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) és mellékleteit képező díjmegállapodást tartalmazó adatlap feltételtől függő módosítását tartalmazta volna. Ezért nem tartotta megalapozottnak a Választottbíróság azt a Felperesei állítást, miszerint hatályosul és életbe lépett a 2019. május 27. napján emailban rögzített díjkedvezmény.

50. 2021. február 1. napján Alperesnél nyitott TBSZ számla, majd arra történő Felperesi belső pénzeszköz átvezetés- esetlegesen feltétele teljesítéseként - egyébként nem jelenti harmadik személytől történő pénzügyi eszközök áttranszferálását Felperes részéről.

51. További Felperesi tény és jogállítás hiányában a Választottbíróság a 2019. szeptember 17. napján aláírt Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződést (Keretszerződés) fogadta el a Felek Ptk. 6:63. (1) bekezdésben leírt, szerződési akaratokat tartalmazó megállapodásának, mely szerződést a Bszt. 51. § (1) bekezdése szerint írásban foglaltak és a (2) bekezdés rendelkezései szerint Alperes nyilvántartásba vett és ezzel nyújtott befektetési szolgáltatást Felperes részére.

52. Nem merült fel Felperes részéről olyan tény vagy jogállítás, amely szerint Felperes az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződésben (Keretszerződés) foglalt nyilatkozatát az erre nyitva álló törvényes határidőn belül megtámadta volna.

53. Ezért is állapította meg a Választottbíróság, hogy az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) tartalmazza a felek kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozatát írásban foglaltan.

54. A Választottbíróság megállapította tehát, hogy az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) alapján annak mellékletét képező díjjegyzék szerint nyújtotta befektetési szolgáltatását, és számolta el annak díjazását Alperes.

55. A szerződés fennállta és annak megtámadása hiányában nem alkalmazhatóak a Felperesi keresetben megjelölt jogszabályhelyek, így a Ptk. 6:137. §, 6:138. §, 6:142. §, 6:143. §, és a 6:144. §.

    Nem állapítható meg Alperes szerződésszegő magatartása, és így Alperessel szemben nem alkalmazhatóak a szerződésszegésre alapított, a felsorolt jogszabályhelyekben leírt jogkövetkezmények.

56. Felperes kereseti kérelmében megjelölt, majd később módosított összegű követelését másodlagosan / „vagylagosan” Alperes jogalap nélküli gazdagodására alapítva terjesztette elő.

    A jogalap nélküli gazdagodás tényállási elemeit Felperes nem jelölte meg keresetében, sem későbbi írásbeli, szóbeli nyilatkozataiban. A jogalapot a Ptk. 6:579. §-ában jelölte meg.

57. ***6:579. §** [Jogalap nélküli gazdagodás]*

    (1) Aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

    (2) Nem köteles visszatéríteni a gazdagodást, aki attól a visszakövetelés előtt elesett, kivéve, ha

    a) rosszhiszeműen jutott a gazdagodáshoz; vagy

    b) a gazdagodás megszűnésével kapcsolatban felróhatóság terheli.

58. Keresetében Felperes „vagylagos” kereseti kérelme alapjaként az Alperesi szerződésszegő megatartásra hivatkozott, az eljárás során ezt a nyilatkozatát több alkalommal is megerősítette.

59. A Választottbíróság a felek jogviszonyát vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a befektetési szolgáltatások nyújtására felek között létrejött az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés), a Keretszerződés megszegésével okozott kártérítési igényt az indokolásban leírtak szerint nem találta megalapozottnak a Válaszottbíróság.

60. Az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés) létrejöttére és figyelemmel a Ptk. 6:2. § (1) bekezdésében foglaltakra a Felperes „vagylagos” kereseti kérelme nem megalapozott. A rendelkezés alapján a jogalap nélküli gazdagodás másodlagos, nem szerződésen alapuló kötelem keletkeztető tényállás. Felperes nem jelölt meg kereseti kérelmében és az eljárás során olyan tényállási elemeket, mely a rendelkezés alkalmazását alátámasztotta volna vagy megalapozta volna.

61. A Választottbíróság álláspontja szerint a felek között létrejött az Általános Értékpapír-Befektetési Számlaszerződés (Keretszerződés), Felperes keresetét ennek a szerződésnek a megszegésére alapozta. Felperes tehát az előzőekben rögzítettek szerint nem jelölt meg olyan kereseti kérelmet, nem terjesztett elő olyan tényállási elemet, mely azt támasztotta volna alá, hogy igénye nem a szerződésszegésre alapul, hanem ettől független, önállóan előterjeszthető és előterjesztett megtéríti igény. Az eljárás során sem tett Felperes olyan nyilatkozatot, mely a szerződésszegési igény elbírálásától függetlenül önállóan elbírálható lett volna.

62. A leírtakra tekintettel a Választottbíróság Felperes keresetét „vagylagosan” előterjesztett kereseti kérelmét tekintetében is elutasította.

Perköltség

63. Alperes pernyertességére tekintettel mérlegelve az eljárásban kifejtett tevékenységét állapított meg részére a rendelkező részben foglaltak szerint perköltséget a Választottbíróság.

64. Felperes pervesztettségére tekintettel a Felperesi perköltségigényét elutasította.

65. A Választottbírósági díj összege a Választottbíróság eljárási szabályzatának 9. és 53. § alapján került megállapításra. A különbözet visszautalásáról a Választottbíróság az ítélet rendelkező része szerint határozott.

66. A fellebbezésre vonatkozó rendelkezés a Választottbírósági törvény 47. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2024. június 11.

Dr. Pongrácz Tibor	Dr. Gyollai János	Dr. Halász Judit
választottbíró	választottbírósági tanács elnöke	választottbíró

VB/22055. számú ítélet

A [*] Ügyvédi Iroda (székhely: [*]., eljáró ügyvéd [*]) által képviselt [*] (székhelye: [*] Svájc,) **Felperes** és [*] ügyvéd (székhely: [*]) által képviselt [*] (lakóhely: [*]) **I. rendű Alperes**, [*] (lakóhely: [*]) **II. rendű Alperes**, [*] (lakóhely: [*]) **III. rendű Alperes** és [*] (lakóhely: [*]) **IV. rendű Alperes** között szavatossági igény és kártérítés iránt **Vb/22055.** számon folyamatban volt eljárásban az eljáró választottbírósági tanács meghozta az alábbi

Í t é l e t e t

1. RENDELKEZŐ RÉSZ

1. A választottbíróság Felperes keresetét elutasítja.

2. A választottbíróság kötelezi Felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg Alperesek részére [*] perköltséget.

3. A választottbíróság az eljárás díját [*] összegben állapítja meg, melyet a Felperes köteles viselni.

INDOKOLÁS

1 RENDELKEZŐ RÉSZ

2 A FELEK ÉS KÉPVISELŐIK

3 AZ ELJÁRÓ TANÁCS

4 A VÁLASZTOTTBÍRÓSÁGI MEGÁLLAPODÁS
5 AZ ELJÁRÁSI SZABÁLYOK
6 AZ ELJÁRÁS NYELVE ÉS HELYE
7 ELJÁRÁSI TÖRTÉNET
8 A TÉNYÁLLÁS
9 A FELEK KÉRELMEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA
9.1 Felperes kereseti kérelme
9.1.1 Szavatossági igény
9.1.2 Kártérítési igény
9.2 Alperesek védekezése
9.2.1 Talajszennyezés vitatása
9.2.2 Perbeli legitimáció vitatása
9.2.3 Elévülési kifogás
9.2.4 A hiba Felperes általi ismerete
9.2.5 Kellékszavatossági jogok sorrendje
9.2.6 Összegszerűség vitatása
10 ALKALMAZANDÓ JOG
11 A VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG HATÁSKÖRE
12 A VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG DÖNTÉSE
12.1 Eljárásjogi kérdések
12.1.1 A Felperes 2023. október 26. napi beadványa
12.1.2 A Felperes 2025. január 7. napi beadványa
12.1.3 A Felperes 2025. november 5. napi beadványa
12.1.4 Az I.r. és III.r. Alperes meghallgatásának mellőzése
12.2 A Felperes keresetének jogalapja
12.2.1 Szavatossági igény
12.2.2 Kártérítési igény
12.3 Az alperesi elévülési kifogás alaptalansága
12.3.1 Szavatossági igény
12.3.2 Kártérítési igény
12.4 Perbeli legitimáció
12.4.1 Ingatlan és üzletrész szavatosság elhatárolása
12.4.2 Üzletrész szavatosság
12.4.3 Üzletrész szavatosság és kártérítés előkérdései
12.5 Hiba-e a talajszennyezés?
12.5.1 Talajszennyezés fennállása
12.5.2 Építési-, illetve egyéb hulladék mint talajszennyezés

12.6 Ismerte, vagy ismernie kellett-e Felperesnek a talajszennyezést?

12.6.1 Az Ingatlanok állapota a felperesi megtekintések alkalmával

12.6.2 A Felperes által kapott tájékoztatás

12.6.3 A választottbíróság mérlegelése

12.7 A hiba ismeretének következménye

12.7.1 Kellékszavatossági igény

12.7.2 Kártérítési igény

12.8 Egyéb kérdések a jogalap körében

12.9 Összegszerűség

13 KÖLTSÉGEK

13.1.1 Választottbírósági díj

13.1.2 Ügyvédi munkadíj

2. A FELEK ÉS KÉPVISELŐIK

4. A választottbírósági eljárás az alábbi felek között volt folyamatban:

Felperes

Név:: [*]

Székhely: [*]

Jogi Képviselő:

Név: [*]

székhely: [*]

e-mail: [*]

Alperesek

I.r. Alperes

Név: [*]

Lakóhely: [*]

II.r. Alperes

Név: [*]

Lakóhely: [*]

III.r. Alperes

Név: [*]

Lakóhely: [*]

IV.r. Alperes

Név: [*]

Lakóhely: [*]

Jogi Képviselő:

Felperes

Név:	[*]
székhely:	[*]
e-mail:	[*]

3. AZ ELJÁRÓ TANÁCS

5. Az eljáró tanács eredetileg az alábbi választottbírókból állt. Dr.Bacsa György, Dr.Nagy Csongor István, Dr.M. Az eljáró tanács személyi összetétele 2024. december 17. napjától kezdődően az alábbi:

Eljáró tanács:

Dr. Bacsa György	[*]
Dr. Nagy Csongor István	[*]
Dr. Schmidt Richárd	[*]

4. A VÁLASZTOTTBÍRÓSÁGI MEGÁLLAPODÁS

6. Felperes a választottbíróság hatáskörét a felek között Budapesten 2018. október 4. napján létrejött Üzletrész Adásvételi Szerződés („**Szerződés**”) 15.2. pontjában foglalt választottbírósági megállapodására alapította, mely az alábbiak szerint rendelkezik („**Választottbírósági Megállapodás**”).

   15.2. To settle any disputes arising from or related to this Agreement or the breach thereof, and which the Parties may not settle amicably, Parties shall submit themselves to the exclusive decision of the Permanent Arbitration Court attached to the Hungarian Chamber of Commerce and Industry with the addition that the Arbitration Court acts according to its own Rules of Procedures. The arbitration procedure is performed before a panel of three arbitrators, one of whom is selected by Seller, one by the Buyer, and one by the two arbitrators. The venue of the arbitration procedure is Budapest, Hungary. Any decision made by the Arbitration Court shall be final, binding and enforceable for the Parties. The language of the procedure is Hungarian, and the costs of the procedure shall be borne by the Party which is unsuccessful in the procedure.

5. AZ ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

7. A választottbírósági eljárásra a Választottbíróság 2019. szeptember 1. napjától hatályos Eljárási Szabályzata („Eljárási Szabályzat”) volt irányadó, figyelemmel az eljárás megindításának időpontjára.

6. AZ ELJÁRÁS NYELVE ÉS HELYE

8. A Választottbírósági Megállapodás alapján az eljárás nyelve a magyar, az eljárás helye Budapest, Magyarország.

7. ELJÁRÁSI TÖRTÉNET

9. A Felperes jogi képviselője keresetét Alperes ellen [*] összegű, szavatossági igény és kártérítés követelése tárgyában 2022. november 11. napján nyújtotta be a Választottbíróság Titkárságához. Felperes választottbíróként dr.Bacsa Györgyöt jelölte.

10. A Választottbíróság Titkárságának felhívására a Felperes 2022. november 29. napján kelt beadványában igazolta a [*] összegű regisztrációs díj megfizetését 2022. november 28. napján, és nyilatkozott a teljes választottbírósági díjelőleg, [*] összeg megfizetése tárgyában, melyet 2023. január 9. napján átutalással teljesített.

11. A Felperes keresete 2023. december 7. napján került kézbesítésre Alperesek számára, akik jogi képviselőjük útján 2023. január 2. napján nyilatkozatot terjesztettek elő, melyben Prof. Dr. Nagy Csongor Istvánt jelölték választottbírónak és kérték a válaszirat előterjesztésére fennálló határidő meghosszabbítását 30 (harminc) nappal.

12. A Választottbíróság Titkársága a határidő hosszabbítási kérelemnek eleget tett, 2023. február 7. napjáig meghosszabbítva a határidőt.

13. Dr.Bacsa György és Prof. Dr. Nagy Csongor István a választottbírósági tisztséget 2023. január 11. napján fogadták el, majd az eljáró tanács elnökeként Dr.M-t jelölték, aki a jelölést 2023. január 20. napján fogadta el.

14. Alperesek válasziratukat 2023. január 20. napján terjesztették elő.

15. Az eljáró tanács 2023. április 18. napján kelt 1.sz. eljárásvezető végzésével az ügyben tárgyalást tűzött 2023. május 17. napjára és szabályozta az iratváltás rendjét. A Felperes jogi képviselője 2023. május 17. napján helyettesítési meghatalmazást csatolt.

16. A 2023. május 17. napján megtartott tárgyaláson a felek jogi képviselőik útján megjelentek, nyilatkozatokat tettek, majd az eljáró tanács végzéssel szabályozta az eljárás további menetét, először 30 (harminc) napot biztosítva Felperesnek előkészítő irat és írásbeli tanúvallomások benyújtására, majd további 30 (harminc) napot biztosítva Alpereseknek az arra való nyilatkozattételre, előkészítő irat és írásbeli tanúvallomások benyújtására, ezt követően 15 (tizenöt) napot biztosítva Felperesnek nyilatkozatai megtételére, majd további 15 (tizenöt) napot biztosítva Alpereseknek nyilatkozataik megtételére.

17. Felperes 2023. június 16. napján határidő hosszabbítási kérelmet terjesztett elő az írásbeli tanúvallomások előterjesztésére, majd 2023. június 26. napján csatolta Tanú1, Tanú2 és Tanú3 írásbeli tanúvallomásait.

18. Az eljáró tanács elnöke 2023. július 3. napján tájékoztatta Alpereseket, hogy megnyílt számukra a határidő a saját előkészítő iratuk benyújtására.

19. Alperesek 2023. július 20. napján benyújtották előkészítő iratukat, valamint Tanú4 és Tanú5 írásbeli tanúvallomásait.

20. Felperes 2023. október 27. napján nyújtotta be előkészítő iratát.

21. Alperesek 2023. november 8. napján nyújtották be előkészítő iratukat.

22. Felperes 2024. november 11. napján kelt beadványában kérte a Választottbíróság Elnökségét, hogy állapítsa meg az eljáró tanács elnöke tisztségének megszűnését.

23. Alperesek 2024. december 6. napján nyilatkoztak, mely alapján Alpereseknek nem merült fel kifogásuk az eljáró tanács elnöke kapcsán.

24. Az eljáró tanács elnöke Dr. M. 2024. december 11. napján lemondott választottbírói tisztségéről. A felek által jelölt választottbírók 2024. december 11. napján az eljáró tanács elnökéül Dr.Schmidt Richárdot jelölték, aki a választottbírói tisztséget 2024. december 17. napján

elfogadta. A Választottbíróság Titkársága 2024. december 17. napján tájékoztatta a feleket az eljáró tanács változásáról.

25. Az eljáró tanács 2024. december 19. napján kelt 3.sz. eljárásvezető végzésével az Eljárási Szabályzat 26. § (3) bekezdése alapján rendelkezett arról, hogy az eljárás korábbi részét nem kell megismételni, módosította az 1.sz. eljárásvezető végzést és tárgyalás tartása körében felhívást intézett a felekhez. A végzést a felek 2023. december 23. napján vették át.

26. Az Alperesek 2025. január 2. napján benyújtott nyilatkozatukban tárgyalás tartását kérték, egyidejűleg vállalták az általuk korábban megjelölt tanúk előállítását a tárgyalásra.

27. A Felperes 2025. január 7. napján benyújtott beadványában tárgyalás tartását kérte, részletes nyilatkozatot tett a jogvita érdemére vonatkozóan, egyidejűleg vállalta Tanú1, Tanú2, valamint Tanú6 tanúk előállítását a tárgyalásra.

28. Alperesek 2025. január 8. napján benyújtott beadványában észrevételeket terjesztettek elő a Felperes 2023. október 26. napján kelt és 2024. január 7. napján kelt előkészítő iratai kapcsán, kérve, hogy azokat az eljáró tanács ne vegye figyelembe.

29. Az eljáró tanács 2025. január 14. napján kelt végzésével tárgyalást tűzött 2025. január 31. napjára, egyúttal lehetőséget biztosított az Alperesek részére, hogy a Felperes 2024. január 7. napi előkészítő iratára észrevételeket terjesszenek elő.

30. Alperesek 2025. január 23. napján előterjesztették észrevételeiket.

31. Felperes 2025. január 20. napján, Alperesek 2024. január 24. napján helyettesítési meghatalmazásokat csatoltak.

32. Az eljáró tanács 2025. január 27. napján megküldte a felek részére az 5.sz. eljárásvezető végzés tervezetét, azzal, hogy arra írásban, vagy a tárgyaláson szóban észrevételeket terjeszthetnek elő.

33. A választottbíróság 2025. január 31. napján tárgyalást tartott, melyen az eljáró tanács változása folytán iratismertetésre került sor, majd a választottbíróság kitűzte a folytatólagos tárgyalást, felhívta Alpereseket az általuk javasolt tanúk előállítására és meghozta az 5. sz. eljárásvezető végzést, részletesen szabályozva a választottbírósági eljárás rendjét.

34. Alperes a 2025. március 7. napjára kitűzött tárgyalásra Tanú4 és Tanú5 tanúkat előállította, azonban a tárgyalást a Felperes által jelölt választottbíró akadályoztatására tekintettel nem lehetett megtartani.

35. A választottbíróság 2025. március 31. napján kelt végzésével tárgyalást tűzött 2025. június 4. napjára, melyre Alperes előállította Tanú4 tanút, akit a választottbíróság meghallgatott. A választottbíróság 2025. június 11. napján kelt végzésével tárgyalást tűzött 2025. szeptember 5. napjára.

36. Alperesek 2025. augusztus 19. napján helyettesítési meghatalmazást csatoltak.

37. A 2025. szeptember 5. napján tartott tárgyaláson meghallgatásra került Tanú5 és Tanú3 tanú. A választottbíróság következő tárgyalási határnapként 2025. október 3. napját tűzte, egyben felhívta Felperest igazolási kérelem benyújtására az előállítani elmulasztott Tanú1 és Tanú2 tanúk kapcsán.

38. A Felperes 2025. szeptember 15. napján igazolási kérelmet terjesztett elő, egyben vállalta az általa az előző tárgyaláson indítványozott Tanú6 előállítását a következő tárgyalásra.

39. A választottbíróság 2025. szeptember 18. napján kelt végzésével felhívta Felperest, hogy Tanú1 és Tanú2 tanúkat a következő tárgyalásra – mellőzés terhével – állítsa elő.

40. A választottbíróság 2025. október 3. napján tárgyalást tartott, melyen Tanú1 és Tanú6 tanúk meghallgatására került sor. Felperes a Tanú2 tanú meghallgatására vonatkozó indítványát nem tartotta fenn. Alperesek indítványozták I.r. és III.r. Alperesek személyes meghallgatását. A választottbíróság felhívta a feleket, hogy perbeszéd jellegű záróbeadványaikat 15 napon belül terjesszék elő.

41. Alperesek 2025. október 13. napján záróbeadványt terjesztettek elő, melyben nyilatkozatot tettek a perköltség igényük vonatkozásában. Felperes a fenti határidőn belül nem terjesztett elő záróbeadványt.

42. A választottbíróság 2025. október 30. napján kelt végzésével lehetőséget biztosított Felperes részére, hogy 5 (öt) napon belül perköltség igényt terjesszen elő, nyilatkozzon Alperesek perköltség igényére és Alpereseknek, hogy a Felperes esetleges perköltség igényére további 5 (öt) napon belül észrevételt terjesszenek elő.

43. Felperes 2025. november 5. napján előterjesztette perköltség igényét és észrevételeit az alperesi perköltségigény körében. Alperesek 2025. november 6. napján előterjesztették észrevételeiket a perköltség körében.

44. A választottbíróság az eljárást 2025. november 10. napján berekesztette.

8. A TÉNYÁLLÁS

45. A Felperes szándékában állt 3 (három) egyenként [*] KW AC névleges teljesítményű naperőmű („**Erőművek**”) létesítése, építése és üzemeltetése („**Projekt**”) a Község alatti ingatlanokon („**Ingatlanok**”).

46. Az Erőműveknek az Ingatlanokon történő létesítésére az – akkor még Alperesek tulajdonában álló - Céltársaság Kft. („**Céltársaság**”) ajánlatot nyújtott be, melyet a Község Községi Önkormányzat képviselő-testülete határozatával nyertesnek minősített.

47. A Céltársaság javára a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a kötelező átvétel tekintetében határozatot hozott[47], mely alapján az Céltársaság által napenergiából, mint megújuló energiaforrásból előállított villamos energia kötelező átvételének időtartama 25 év.

48. A Céltársaság 2018. évben adásvételi előszerződést kötött az Ingatlanok megvásárlására Község Község Önkormányzatával és kifizette az Ingatlanok vételárának első felét [*] összegben.

49. Az Erőművek létesítésének megvalósítása érdekében Felperes mint vevő és Alperesek, mint eladók között 2018. évben Üzletrész Adásvételi Szerződés („**Szerződés**”) jött létre, mely alapján Felperes megvásárolta az Céltársaság üzletrészeinek 100%-át Alperesektől [*vételáron.

50. Felperes a Szerződés alapján az Céltársaság egyedüli tulajdonosává vált, az Céltársaság pedig végleges ingatlan adásvételi szerződéssel megvásárolta az Ingatlanokat Község Önkormányzatától.

51. Felperes az Ingatlanok birtokába lépett, majd megkezdte a Projekt kivitelezését. A Projekt kivitelezést akadályozta, hogy az Ingatlanoknak nem csak a felszínén, hanem a felszínük alatt is építési-, illetve egyéb hulladék volt található. A hulladék eltávolítása érdekében az Ingatlanokon többletföldmunkák elvégzése és föld, illetve hulladék elszállítása vált szükségessé.

52. A többletföldmunkát az Vállalkozó1 végezte el a felperesi vállalatcsoportba tartozó Vállalkozó2 megrendelésére [*] összegben, mely költséget Felperes az utóbbi cég részére megtérítette.

47 No.1 és No.2.. szám alatti határozatok

53. A Felperes a hulladék elszállítását saját vállalatcsoportjába tartozó közreműködője, az Céltársaság útján valósította meg, mely alvállalkozóként a Vállalkozó3 szolgáltatásait vette igénybe [*] összegben, melyet Felperes szintén megtérített.

54. Felperesnek a hulladék eltávolításával kapcsolatban további költségei merültek fel. Egyrészt Dr.V ügyvédnő által az Alpereseknek írt felszólítás miatt felmerült ügyvédi munkadíj [*] A összegben, valamint a Felperes képviseletében eljáró J. úrnak a Magyarországra történő utazása miatt [*] összegben. Ezen összegeket az Céltársaság, illetve C. fizette meg, melyeket Felperes az utóbbiak részére megtérített.

9. A FELEK KÉRELMEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

55. A választottbíróság az alábbiakban foglalja össze a Felperes keresetét és az Alperes védekezését.

9.1. Felperes kereseti kérelme

56. Felperes elsődlegesen egyetemlegesen kérte az Alpereseket marasztalni a Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pontja és a Szerződés 8.3. g) pontja alapján szavatossági jog jogcímén 5.390.150,- Ft tőke megfizetésére.

57. Felperes másodlagosan egyetemlegesen kérte az Alpereseket marasztalni a Ptk. 6:174. § (1) bekezdése és a Szerződés 8.5. pontja alapján kártérítés jogcímén [*] tőke megfizetésére.

9.1.1. Szavatossági igény

58. Felperes a szavatossági igénye kapcsán előadta, hogy a bírói gyakorlat[48] alapján üzletrész átruházása esetén is irányadók a dolgok adásvételével kapcsolatban alkalmazandó szavatossági jogok.[49]

59. Az Alperesek a Ptk. 6:157. §-a hibásan teljesítettek, mivel a Szerződés 8.3. (g) pontja szerint az Ingatlanoknak talajszennyezés mentesnek kellett volna lenniük.[50]

60. Mivel Alperesek a hibát ügyvédi felszólítás ellenére nem javították ki, az Ingatlanok talajszennyezéstől való megtisztítását Felperes végezte el és viselte annak költségeit. A hiba mással való kijavíttatásának költségeit Alperesek a Ptk. 6:159. § (2) bekezdése b) pontja alapján kötelesek megtéríteni Felperes részére.[51]

9.1.2. Kártérítési igény

61. Felperes a kártérítési igénye kapcsán előadta, hogy Alperesek a Ptk. 6:174. § (1) bekezdése alapján és a Szerződés 8.5. pontja alapján egyetemlegesen kötelesek megtéríteni a hibás teljesítéssel okozott kárt, mely az alperesi szavatossági nyilatkozatok megszegéséből fakad.[52]

62. Felperes következményi kárként kérte megtéríteni J. Úr történő utazásának költségeit, valamint a Dr. V költségét.[53]

48 BDT2005.1107., BDT2015.3246

49 Keresetlevél 5. oldal. 5-7. bek.

50 Keresetlevél 5. oldal 8-10 bek.

51 Keresetlevél 6. oldal 1-5. bek.

52 Keresetlevél 6. oldal 10. bek.

53 Keresetlevél 6. oldal 11. bek.

9.2. Alperesek védekezése

63. Az Alperesek több okból vitatták a Felperes keresetének alaposságát.

9.2.1. Talajszennyezés vitatása

64. Az Alperesek vitatták a hibás teljesítést elsődlegesen azért, mert álláspontjuk szerint a Felperes által állított hibák nem valósítanak meg talajszennyezést, másrészt azért, mert Felperes nem bizonyította, hogy az építési törmelék, hulladék valóban az Ingatlanokról került eltávolításra.54

9.2.2. Perbeli legitimáció vitatása

65. Alperesek arra is hivatkoztak, hogy a felek között nem ingatlan adásvételi, hanem üzletrész adásvételi szerződés jött létre, emiatt Felperes a keresettel érvényesített igényeit nem Alperessel, hanem az Ingatlanok eladójával szemben érvényesítheti.55

9.2.3 Elévülési kifogás

66. Az Alperesek elévülési kifogást is előterjesztettek, mivel a Ptk. 6:163. § (1) bekezdése alapján a kellékszavatossági igényeket a teljesítés időpontjától számított 1 (egy) évig lehet érvényesíteni.56

9.2.4. A hiba Felperes általi ismerete

67. Alperesek a Ptk. 6:157. §-a körében arra is hivatkoztak, hogy a Felperes az Ingatlanok jellemzőit, tulajdonságait ismerte, azok megvizsgálására lehetősége volt, így kellően gondos eljárást feltételezve vélelmezhető, hogy azok ismeretében kötötte meg a szerződést.57

9.2.5. Kellékszavatossági jogok sorrendje

68. Alperesek hivatkoztak továbbá arra, hogy a jogosult általi kijavíttatás az ún. második lépcsőben alkalmazható kellékszavatossági jogok körébe tartozik, melyek akkor gyakorolhatók, ha a kötelezett a kijavítást – felhívás ellenére – nem vállalta, illetve nem tud eleget tenni, vagy a jogosult a kötelezett általi kijavításhoz fűződő érdekmúlását bizonyítja, mely feltételek fennállását Felperes nem igazolta.58

9.2.6. Összegszerűség vitatása

69. Alperesek a jogalap vitatása mellett a felperesi kereset összegszerűségét is vitatták a számlák hiányosságai, a mérlegjegy becsatolásának hiányára, a számlák keltére figyelemmel, valamint az utazási költség okszerűtlensége és előre nem látható volta okán.59

10. ALKALMAZANDÓ JOG

70. A Felperes a keresetlevélben a Szerződés 15.1. pontjára való hivatkozással a magyar jogot jelölte meg a jogvita érdemére alkalmazandó anyagi jogként. Az Alperesek az alkalmazandó anyagi jog kapcsán nem tettek kifejezett észrevételt.

71. A választottbíróság a fentiekre figyelemmel a jelen jogvita eldöntésére a magyar jogot alkalmazta.

---

54 Válaszirat 4. oldal 3-5 bek.

55 Válaszirat 6. oldal 1. bek.

56 Válaszirat 6. oldal 3-4. bek.

57 Válaszirat 6. old. 1. bek., 7. old. 1-3. bek.

58 Alperes előkészítő irat 2023.06.12. 4. old.1-2. bek.

59 Válaszirat 7. old. 5-7. bek. 8. old. 1. bek.

11. A VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG HATÁSKÖRE

72. A Választottbíróság az Eljárási Szabályzat 30. § (1) bekezdése alapján elsődlegesen saját hatáskörét vizsgálta. A Felperes a Választottbírósági Megállapodásra alapította a Választottbíróság hatáskörét, mely ellen az Alperesek nem emeltek kifogást és a felek az eljárás alatt későbbiekben sem vitatták a választottbíróság hatáskörét.

73. A Választottbíróság a fentiek alapján megállapította hatáskörének fennállását.

12. A VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG DÖNTÉSE

74. A választottbírósági tanács gondosan és teljeskörűen mérlegelte a felek kérelmeit, nyilatkozatait, beadványait, azok mellékleteit valamint a felek ténybeli-, anyagi-, és eljárásjogi érveit, és jelen döntését ezek figyelembevételével hozta meg, függetlenül attól, hogy azokra a jelen ítéletben kifejezetten történik-e hivatkozás, vagy sem.

12.1. Eljárásjogi kérdések

75. Alperesek az eljárás során több alkalommal is hivatkoztak arra, hogy a Felperes beadványai elkéstek, illetve felhívás nélkül lettek előterjesztve, kérve, hogy azokat a választottbíróság ne vegye figyelembe. Emellett Alperesek indítványozták az I.r. és III.r. Alperes személyes meghallgatását is.

76. Erre figyelemmel a választottbíróság elsődlegesen e kérdésekben látta szükségesnek a döntéshozatalt, figyelemmel arra, hogy a Vbt. 29. §-a alapján a választottbírósági eljárásban alapvető követelmény a felek egyenlő elbánásban történő részesítése és az, hogy mindegyik félnek meg kell adni a lehetőséget arra, hogy ügyét előadhassa.

12.1.1. A Felperes 2023. október 26. napi beadványa

77. Alperesek megalapozottan állították, hogy Felperes 2023. október 26. napi beadványa elkésett, mivel annak benyújtására a 2023. május 17. napján tartott tárgyaláson hozott végzés 1. pontja alapján a tárgyalástól számított 30 (harminc) napon belül, vagy ugyanezen tárgyaláson hozott végzés 3. pontja alapján az Alperesek 2023. július 20. napján kelt előkészítő iratának kézhezvételétől számított 15 (tizenöt) belül lett volna lehetőség.

78. Megállapítható az is, hogy Felperes a késedelem kimentésére semmilyen indokot nem adott elő.

79. Figyelemmel azonban arra, hogy a választottbírósági eljárásban 2023. novembere és 2024. novembere közötti időszakban a felek között nem volt semmilyen iratváltás és a választottbíróság részéről nem történt semmilyen intézkedés, majd a választottbírói tanács elnöke 2024. decemberében lemondott tisztségéről, Felperes fenti késedelme nem okozott érdemi késedelmet a választottbírósági eljárás befejezésében.

80. Emellett az eljárás ezen szakaszában a beadványok késedelme és a késedelem jogkövetkezménye nem került szabályozásra, arra első alkalommal a 2025. január 31. napján meghozott 5. sz. eljárásvezető végzéssel került sor.

81. Fentiekre tekintettel a választottbíróság akként döntött, hogy – Felperes késedelme ellenére – a 2023. október 26. napi beadványt hatályosnak fogadja el.

12.1.2. A Felperes 2025. január 7. napi beadványa

82. Alperesek helytelenül állították, hogy Felperes 2025. január 7 napján küldött beadványa elkésett, mivel a tértivevények tanúsága alapján megállapítható, hogy Felperes a

választottbíróság 2024. december 17. napján kelt, 15 (tizenöt) napos határidőt biztosító végzését 2024. december 23. napján vette kézhez, erre figyelemmel a határidő megtartottnak tekintendő.

83. Ugyanakkor helyes az Alperesek azon észrevétele, mely arra vonatkozik, hogy a választottbíróság fenti végzésében adott felhívás ellenére – mely csak szűk körben, a bizonyítás kapcsán kérte a felek nyilatkozatát – Felperes részletes előkészítő iratot terjesztett elő.

84. A választottbíróság megjegyzi, hogy az eljárás ezen szakaszában a beadványok rendje és a választottbíróság felhívása ellenére benyújtott beadványokkal kapcsolatos eljárás nem volt részletesen szabályozva, arra első alkalommal a 2025. január 31. napján meghozott 5. sz. eljárásvezető végzéssel került sor.

85. Fentiekre tekintettel a választottbíróság a Felperes fenti beadványának azon részeit, melyek külön felhívás nélkül kerültek benyújtásra hatályosnak tekintette, ugyanakkor egyúttal megadta Alpereseknek a lehetőséget, hogy e körben észrevételeket terjesszenek elő, mely lehetőséggel Alperesek a 2025. január 23. napján előterjesztett beadványukkal éltek is.

12.1.3. A Felperes 2025. november 5. napi beadványa

86. Alperesek helytelenül állították, hogy a Felperes 2025. november 5. napi beadványa elkésett. A választottbíróság 2025. október 30. napján kelt és aznap megküldött végzésének kézhezvételét ugyanis Felperes nem igazolta vissza, így azt a 2025. január 31. napján kelt 5. sz. eljárásvezető végzés 10. pontja alapján 2025. november 4. napján kellett Felperes részére kézbesítettnek tekinteni.

87. Fentiek alapján a Felperes részére adott 5 (öt) napos határidő 2025. november 10. napján járt le, erre tekintettel Felperes 2025. november 5. napi beadványa határidőben került benyújtása.

12.1.4. Az I.r. és III.r. Alperes meghallgatásának mellőzése

88. Az Alperesek 2025. október 3. napján tartott tárgyaláson indítványozták az I.r. és III.r. Alperes személyes meghallgatását, mivel ők a helyszíni bejárásokon jelen voltak.

89. A választottbíróság az Alperesek fent indítványának nem adott helyt, mivel Alperesek korábbi indítványára Tanú5 és Tanú4 tanúk már meghallgatásra kerültek és részletes vallomást tettek a helyszíni bejárás kapcsán.

90. Fentiek alapján választottbíróság megítélése szerint az I.r. és III.r. Alperes meghallgatásától – akik az ügyre vonatkozó nyilatkozataikat, észrevételeiket az eljárás során írásbeli beadványok formáiban egyébként is előterjeszthették – érdemi újdonság már nem volt várható.

12.2. A Felperes keresetének jogalapja

12.2.1. Szavatossági igény

91. A Választottbíróság a Felperes keresete és az Alperes védekezése alapján az alábbi kérdéseket vizsgálta a Felperes szavatossági igényének jogalapja körében:

a) Alapos-e az Alperesek elévülési kifogása?

b) Érvényesíthet-e a Felperes, mint az Céltársaság üzletrész vevője kellékszavatossági igényt Alperesekkel, mint eladókkal szemben az Céltársaság által harmadik személytől megvásárolt Ingatlanok hibájára hivatkozással?

c) Megállapítható-e az Ingatlanok vonatkozásában talajszennyezés és az hibának minősül?

d) Ismerte, vagy ismernie kellett Felperesnek a talajszennyezést?

e) Érvényesíthető-e Felperes által az üzletrésszel kapcsolatos szavatosság keretében az Ingatlanokkal kapcsolatban felmerült kijavítási költség?

f) Fennálnak-e a kijavítási költség érvényesítésének Alperesek által vitatott feltételei, az előzetes felszólítás és az érdekmúlás?

12.2.2. Kártérítési igény

92. A választottbíróság a Felperes keresete és az Alperes védekezése alapján az alábbi kérdéseket vizsgálta a Felperes szerződésszegésből eredő kártérítési igénye kapcsán:

a) Alapos-e az Alperesek elévülési kifogása?

b) Megállapítható-e az Ingatlanok vonatkozásában talajszennyezés és az hibának minősül?

c) Ismerte, vagy ismernie kellett Felperesnek a talajszennyezést?

12.3. Az alperesi elévülési kifogás alaptalansága

93. Jóllehet a perbeli legitimáció – azaz, hogy a felperes érvényesítheti az adott igényt az alperessel szemben – logikailag minden jogvita első kérdése, a választottbíróság pergazdaságossági okokból elsőként az Alperesek elévülési kifogását vizsgálta.

12.3.1. Szavatossági igény

94. Az Alperesek elévülési kifogása a kellékszavatossági jogok gyakorlására nyitva álló, a Ptk. 6:163. § (1) bekezdése szerinti 1 (egy) éves elévülési időn alapult.

95. A választottbíróság ekörben maradéktalanul osztotta a Felperes álláspontját, mely alapján a Ptk. diszpozitív szabályozására tekintettel a felek szerződéses szabadsága kiterjed arra, hogy a kellékszavatossági jogok gyakorlására a Ptk.-ban meghatározott 1 (egy) éves elévülési határidőtől eltérjenek.60

96. A Ptk. 6:22. § (3) bekezdés alapján a felek írásban módosíthatják az elévülési határidő hosszát. Azzal, hogy a felek Szerződés 8.7. pontjában az általános 5 (öt) éves elévülési időtartamot kötöttek ki szavatossági nyilatkozataikért, és az azokból fakadó igények érvényesítésére, a választottbíróság szerint a fenti szabadságukat gyakorolták.

97. Figyelemmel arra, hogy a Szerződés megkötésére 2018. október 4. napján került sor, a Felperes pedig 2022. november 14. napján nyújtotta be keresetét, az Alperesek elévülési kifogása alaptalan volt.

12.3.2. Kártérítési igény

98. Az Alperesek Ptk. 6:163. § (1) bekezdésén alapuló elévülési kifogása nyilvánvalóan alaptalan volt a Felperes kártérítési igényével szemben, melyre a Ptk. 6:22. § (1) bekezdése szerinti általános elévülési idő volt az irányadó.

12.4. Perbeli legitimáció

99. Alperesek álláspontja szerint a Felperes az Ingatlanok hibája miatt nem érvényesíthetett kellékszavatossági igényt velük, mint az Céltársaság üzletrész eladóival szemben, ehelyett az Ingatlanok eladójával szemben lett volna helye igényérvényesítésnek.

12.4.1. Ingatlan és üzletrész szavatosság elhatárolása

60 Felperesi előkészítő irat (2025.01.07.) 8. old. Utolsó bek., 9. oldal 1-2. bek.

100. A Felperes álláspontja szerint a Ptk. a kellékszavatosság kapcsán nem a dolog, hanem a szolgáltatás hibáját szabályozza, így nincs elvi akadálya üzletrész vonatkozásában kellékszavatossági jog gyakorlásának.61

101. A kérdés tehát az volt, hogy üzletrész adásvétel esetén érvényesíthető-e kellékszavatosság az üzletrész adásvétel folytán megvásárolt társaság vagyonát képező dolog hiányosságára, illetve hibájára tekintettel?

102. A választottbíróság a fenti kérdés kapcsán a Felperes álláspontját osztotta.

103. Annyiban helyes Alperesek álláspontja, hogy az Ingatlanok hibája miatt az Céltársaság, mint vevő kellékszavatossági igényt az Ingatlanok eladójával, Község Község Önkormányzatával szemben mindenképpen érvényesíthetett.

104. Mindez azonban nem zárta ki, hogy Felperes, mint az Céltársaság 100%-os üzletrészének megszerzője Alperesekkel, mint üzletrész eladókkal szemben kellékszavatossági igényt támasszon az Ingatlanok hibájára tekintettel.

12.4.2. Üzletrész szavatosság

105. Az idevágó jogirodalom – az állami bírósági gyakorlatra való hivatkozással – az alábbi megállapítást teszi: 62

> „… a kft. üzletrészének az átruházása esetén analóg módon a Ptk.-nak a dolog tulajdonjoga átruházásánál alkalmazott szabályai megfelelően irányadók, és alkalmazhatók – az üzletrész sajátos természetéből adódó eltérésekkel – a hibás teljesítésre vonatkozó szabályok is. Az üzletrész-adásvételi szerződés hibás teljesítését eredményezheti, ha az üzletrészből fakadó jogosultságok korlátozottan érvényesülhetnek, mert az üzletrész forgalmi értékét meghatározóan befolyásoló társasági vagyon csökkent értékű a szerződésben rögzített állapothoz („minőséghez") képest, és így az üzletrész is szükségképpen értékcsökkent. A jogosult ilyen esetben szavatosság címén árleszállítási igényt érvényesíthet (BDT2005. 1107., BDT2008. 1782.)."63

106. Jóllehet, a választottbíróságot nem köti az állami bírósági gyakorlat, a választottbírói tanács nem látott okot arra, hogy a fenti gyakorlattól eltérjen, mely alapján nem látta akadályát annak, hogy Felperes az Ingatlanok hibájára hivatkozással érvényesítsen kellékszavatossági igényt az üzletrészt eladó Alperesekkel szemben.

107. Fentiekre tekintettel az Alpereseknek a perbeli legitimáció hiányára irányuló védekezését a választottbíróság nem tartotta megalapozottnak.

108. Megjegyzést érdemel, hogy a perbeli legitimáció elvi fennállása ellenére a választottbíróság szerint külön vizsgálandó körülmény – az Ingatlanok hibájára tekintettel – az üzletrész értékcsökkent volta, ti. az hogy i) egyrészt az Ingatlanok az üzletrész értékét lényegesen meghatározó társasági vagyonnak minősülnek-e, ii) másészt az Ingatlanok értéke lényegesen csökkent a szerződésben rögzített állapothoz (minőséghez) képest.

12.4.3. Üzletrész szavatosság és kártérítés előkérdései

109. A fenti kérdések vizsgálatát megelőzően azonban a választottbíróság szerint még két további előkérdés kapcsán szükséges volt állást foglalni: i) egyrészt, hogy hibának minősül-e az Ingatlanok talajszennyezése ii) és amennyiben igen Felperes ismerte, vagy ismernie kellett-e a hibát.

---

61 Felperesi előkészítő irat (2025.01.07.) 8. oldal 1. bek.

62 Kemenes István: A hibás teljesítés általános szabályai. In: Gárdos Péter, Vékás Lajos (szerk.): Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez. Wolters Kluwer Jogtár. Ld. Ptk. 6:157. §-ához fűzött kommentárrészt. Kiemelés a választottbíróságtól.

63 Kiemelés a választottbíróságtól

110. A hiba hiánya, vagy jogosult általi ismerete ugyanis egyrészt a Ptk. 6:157. § (1) bekezdése alapján kizárja a hibás teljesítést, másrészt hibás teljesítés hiányában értelemszerűen a Ptk. 6:174. § (1) bekezdése szerinti tényállás esete sem foroghat fenn.

12.5. Hiba-e a talajszennyezés?

111. Az Alperesek vitatták i) egyrészt a talajszennyezés tényét, ii) másrészt azt, hogy az Ingatlanok felszíne alatt lévő építési törmelék, hulladék talajszennyezésnek minősül.

12.5.1. Talajszennyezés fennállása

112. A választottbíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ítéleti bizonyossággal megállapíthatónak látta, hogy az Ingatlanok felszínén, illetve felszíne alatt építési törmelék, illetve egyéb hulladék volt található.

113. Az Ingatlanok felszínén építési-, illetve egyéb hulladék jelenlétét valamennyi meghallgatott tanú egyhangúan alátámasztotta.

114. Az Ingatlanok felszín alatti építési-, illetve egyéb hulladék jelenlétét egyhangúan alátámasztotta Tanú3, Tanú1 és Tanú6 tanúvallomása, akik a Felperes által becsatolt fényképfelvételek[64] hitelességét is alátámasztották.

115. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az is megállapítható volt, hogy a fenti építési-, illetve egyéb hulladék eltávolítása érdekében a Felperes által állított többletföldmunkák és hulladékszállítás elvégzésére valójában sor került.

12.5.2. Építési-, illetve egyéb hulladék mint talajszennyezés

116. Az építési-, illetve egyéb hulladék „talajszennyezés”-ként történő minősítése kapcsán az Alperesek egyrészt az A/5-6.sz. alatt csatolt Ingatlan értékelési szakvélemények e körben történő hallgatására, másrészt a környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezéseire hivatkoztak.

117. Ekörben a választottbíróság osztotta a Felperes álláspontját, mely alapján elsősorban a felek közötti Szerződés rendelkezéseiből kell kiindulni. A Szerződés 8.3 g) pontja – a 14.1. pontjára figyelemmel irányadó angol nyelvű változatában – talaj, illetve egyéb fajta szennyezéstől mentes állapotot követel meg *(„no soil or other contamination”)* az Ingatlanok vonatkozásában.[65]

118. Fentiek alapján az építési, illetve egyéb hulladék talajszennyezésnek minősült, mely a Szerződés értelémében az Ingatlanokkal kapcsolatos hibaként, illetve hiányosságként volt megállapítható.

12.6. Ismerte, vagy ismernie kellett-e Felperesnek a talajszennyezést?

119. A választottbíróság ezt követően – a Ptk. 6:157. § (1) bekezdésének második fordulatára tekintettel – azt a kérdést vizsgálta, hogy a talajszennyezést Felperes ismerte-e, vagy ismernie kellett-e Felperesnek azt.

120. Alperesek utaltak arra, hogy a bírói gyakorlat alapján amennyiben a vevőnek az eladó tájékoztatása alapján számítania kellett a dolog hiányosságára, fogyatékosságára, az kizárja a hibás teljesítést.[66]

---

64 F/5. sz. alatti melléklet

65 Felperesi előkészítő irat (2025.01.07.) 7. oldal 3-6. bek.

66 EBD 2015.P.5.

121. Az irányadó bírói gyakorlat és jogirodalom alapján felismerhető hibának az ún. nyílt, tehát az egyszerű észleléssel is megállapítható hibák minősülnek, továbbá azok a hibák, amelyeket a jogosultnak a kötelezett tájékoztatása, a szerződéskötés körülményei, illetve a dolog életkora, állapota és használtsági foka alapján egyébként számításba kellett vennie, valamint azok a hibák is, amelyek fennállása, illetve jelentkezése a ténylegesen ismert, illetve a nyílt hibákra tekintettel a szerződéskötéskor alappal feltételezhető, előrelátható (EBH2013.P.17.).67

122. A választottbíróság a fentiek miatt vizsgálta azt a körülményt, hogy i) egyrészt az Ingatlanok a Felperes általi megtekintés során milyen állapotban voltak ii) másrészt, hogy az Ingatlanokról a Felperes a Szerződés megkötése előtt milyen tájékoztatást kapott.

12.6.1. Az Ingatlanok állapota a felperesi megtekintések alkalmával

123. Ítéleti bizonyosság szintjén megállapítható volt, hogy a Szerződés megkötése előtt az Ingatlanokat a Felperes képviselői több alkalommal megtekintették és közösen bejárták az Alperesekkel. Ezeken a bejárásokon jelen volt több alkalommal Tanú5 polgármester és legalább két alkalommal Tanú4.

124. Az Alperesek által indítványozott fenti tanúk vallomásaiból megállapítható volt, hogy az Ingatlanok felszínén – szabad szemmel is láthatóan – építési és egyéb hulladék, illetve betonelemek, földből kiálló betondarabok voltak találhatók.68

125. A fenti tájképet megerősíti a Felperes által meghallgatni indítványozott tanúk vallomása is, akik már a Szerződés megkötése utáni, de még a Projekt kivitelezésének megkezdése előtti állapotot írták le.

126. Tanú3, „szemétlerakó" kifejezéssel jellemezte a területet, melyen kommunális hulladék mellett különböző betondarabok – a „félöklömnyi" nagyságútól kezdve a betongerendáig – voltak találhatók.69

127. Tanú1 szintén beszámolt több szabad szemmel is látható betontömbről a sportpálya szélén még a kivitelezés megkezdése előtt.70

128. Hasonlóan írja le a területet Tanú6, aki az Ingatlanokon fekvő focipályák után egy „elvadult részről" számolt be, ahol mindenféle hulladék, alapvetően építési törmelék fekszik.71

12.6.2. A Felperes által kapott tájékoztatás

129. A Szerződés megkötése időpontjában az Ingatlanok vonatkozásában az Céltársaság még csak ingatlan adásvételi előszerződéssel rendelkezett Község Község Önkormányzatával, mint eladóval.

130. Az Ingatlanokról a szóbeli tájékoztatást Tanú5 polgármester nyújtotta Alpereseknek és Felperes képviselőinek, mint az Ingatlanokat megvásárolni szándékozó Céltársaság akkori és városmányos tulajdonosainak.

131. A tanúbizonyítás alapján megállapítható volt, hogy az Ingatlanokat eladó önkormányzat képviseletében eljáró Tanú5 tájékoztatása alapján Alperesek és Felperesek is tisztában voltak

67 Bársony Eszter: A szerződésszegés. In: Csehi Zoltán – Bodzási Balázs – Tőkey Balázs (Szerk.) 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről Kommentárja. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2021. 1621. oldal. Kemenes István: A hibás teljesítés általános szabályai. In: Gárdos Péter, Vékás Lajos (szerk.): Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez. Wolters Kluwer Jogtár. Ld. a Ptk. 6:157. §-ához kapcsolódó kommentár részt.

68 2025.06.04. sz. jkv. 3. oldal 1-3. bek. 2025.09.05. jkv. 3. oldal 3. bek.

69 2025.09.05. Jkv. 4. old. utolsó előtti bek.

70 2025.10.03. Jkv. 2. old. 9. bek.

71 2025.10.03. Jkv. 4. old. 1. bek.

azzal, hogy az Ingatlanok területe volt honvédségi terület volt, ahol adott esetben veszélyes hulladék is lehet a földben.72

132. A tanúbizonyítás e tekintetben egybevágott az Ingatlanok korábbi tulajdoni, illetve használati viszonyát tükröző ingatlan-nyilvántartási adatokkal, melyek alapján megállapítható volt, hogy a megosztást megelőzően az Ingatlanok Község Külterület ingatlan részét képezték73, melynek tulajdonosa – Község Község Önkormányzatát megelőzően – a Magyar Állam, kezelője pedig a Magyar Honvédség volt.74

12.6.3. A választottbíróság mérlegelése

133. A választottbíróság álláspontja alapján az Ingatlanok helyszíni megtekintése alapján, mely alapján azok felszíni része építési-, és egyéb hulladékkal erősen szennyezett volt, a Felperesnek számítania kellett arra, hogy földmunkák elvégzésére mindenképpen szükség lesz a kivitelezés megkezdéséhez.

134. A választottbíróság szerint az Ingatlanok megtekintése alapján, mely során Felperes képviselői a föld felszínén elterülő, illetve esetenként a földből kiálló betondarabokat észlelhettek – ésszerűen eljáró üzleti szereplőt feltételezve – Felperesben legalább a gyanúnak fel kellett merülnie a felszín alatti talajszennyezés vonatkozásában. Ekörben a választottbíróság utal arra, hogy a Felperes professzionális piaci szereplő, aki évente több naperőmű projekt kivitelezést valósít meg.75

135. A fenti ésszerűen kialakuló gyanút eloszlathatta volna, amennyiben Felperes az Alperesektől, vagy harmadik személytől olyan a tájékoztatást kap, hogy az Ingatlanok felszíne alatt talajszennyezés felmerülésére egyáltalán nem kell számítani.

136. Ilyen tájékoztatás, azonban sem az Alperesek, sem harmadik személy részéről nem hangzott el. Épp ellenkezőleg, az önkormányzat mint az Ingatlanok eladója képviseletében eljáró polgármester éppen, hogy arra hívta fel a figyelmet, hogy bármilyen szennyezés lehet az Ingatlanok felszín alatti részén. Az Ingatlanok Magyar Honvédség általi korábbi használatának ténye pedig szintén inkább e gyanú megerősítésére, mintsem annak eloszlatására volt alkalmas.

137. Fentiek alapján a választottbíróság arra a következtetésre jutott, hogy Felperes az Ingatlanok felszíni talajszennyezését ismerte, a felszín alatti talajszennyezést pedig a körülmények alapján ismernie kellett.

12.7. A hiba ismeretének következménye

12.7.1. Kellékszavatossági igény

138. Amennyiben a jogosult a hibát ismeri, vagy ismernie kellett, a Ptk. 6:157. § (1) bekezdésének második fordulata alapján nem forog fenn hibás teljesítés esete. A Ptk. 6:159. § (1) bekezdése alapján kellékszavatossági jogok hibás teljesítés esetén gyakorolhatók. Hibás teljesítés hiányában a Felperes Ptk. 6:159. § (2) bek. b) pontjára alapított igénye megalapozatlan.

139. A fentiek megfelelően irányadók a Szerződés 8.3. g) pontja szerinti szavatosság megsértésére is. Alperesek ugyanis a Szerződés idézett pontja alapján szavatosságot vállaltak, mely jogintézmény esetén – szemben más típusú kötelezettségvállalásokkal, melyek objektív

72 2025.09.05. Jkv. 2. old. utolsó bek.

73 Ld.az A/5.sz. alatt csatolt Értékelési Szakvélemény (2017.05.17.) 8. oldalát.

74 Ld. az A/6. sz. alatt csatolt FHB Értékelési szakvélemény (2017.10.04.) 23. oldalát.

75 2025.09.05. Jkv. 5. old. utolsó bek.

természetűek (pl. mentesítési kikötések, stb.) – a jogosult fél tudatállapotának vizsgálata nem mellőzhető. Így a hiba Felperes általi ismerete a Szerződés 8.3. g) pontja szerinti szavatosságvállalás Alperesek általi megsértését is kizárta.

12.7.2. Kártérítési igény

140. A Ptk. 6:174. § (1) bekezdése alapján a kötelezett köteles megtéríteni a jogosultnak a hibás teljesítésből eredő kárát, kivéve, ha a hibás teljesítést kimenti. Figyelemmel arra, hogy a hiba Felperes általi ismerete esetén nem forog fenn hibás teljesítés esete, hibás teljesítésből eredő kártérítésről sem lehet szó. Emiatt Felperes Ptk. 6:174. § (1) bekezdése szerinti kártérítési igénye megalapozatlan.

141. A fentiek megfelelően irányadók a Szerződés 8.5. pontja szerinti, szavatossági nyilatkozatok hamis, vagy félrevezető volta miatt vállalt kártérítési felelősségre. A hiba Felperes általi ismerete tükrében a szavatossági nyilatkozatok hamis, illetve félrevezető voltáról sem lehet szó.

12.8. Egyéb kérdések a jogalap körében

142. A fentiekre figyelemmel a választottbíróságnak nem kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy az Ingatlanok az üzletrész értékét lényegesen meghatározó társasági vagyonnak minősülnek-e, és hogy azok értéke lényegesen csökkent-e a szerződésben rögzített állapothoz képest.

143. A fentiek alapján abban a kérdésben sem kellett állást foglalnia a választottbíróságnak, hogy – eltérően az állami bírósági gyakorlattól, mely üzletrész szavatosság esetén csak elállás, illetve árleszállítás érvényesítését engedi meg – érvényesíthető-e az üzletrésszel kapcsolatos szavatosság keretében az Ingatlanokkal kapcsolatban felmerült kijavítási költség. Szükségtelen volt abban a kérdésben is állást foglalni, hogy fennálltak-e a kijavítási költség érvényesítésének további feltételei, az előzetes felszólítás és az érdekmúlás.

12.9. Összegszerűség

144. Figyelemmel arra, hogy Felperes kereseti követelései a jogalap tekintetében nem vezettek sikerre, azok összegszerűsége tárgyában nem volt szükség döntéshozatalra.

13. KÖLTSÉGEK

145. A választottbíróság a költségek viselése kapcsán a felek közötti pernyertesség, illetve pervesztesség arányából indult ki (Felperes 0% - Alperes 100%).

13.1.1. Választottbírósági díj

146. Felperes a kereset benyújtásakor 2022. november 28. napján megfizetett [*] regisztrációs díjat, majd az [*] perérték után Felperes megfizette 2023. január 9. napján a [*] összegű választottbírósági díjat, mely költségeket - összesen [*] -ot – pervesztességére tekintettel maga köteles viselni.

13.1.2. Ügyvédi munkadíj

147. Felperes pervesztességére tekintettel nem jogosult ügyvédi munkadíj igényt érvényesíteni Alperesekkel szemben.

148. Felperes az Alperes által érvényesített [*] órának megfelelő ügyvédi munkát eltúlzottnak tartotta, [*] órát tartva indokoltnak. Megjegyzi a választottbíróság, hogy Alperesek szintén eltúlzottnak tartották a Felperes által érvényesített [*] órának megfelelő ügyvédi munkadíjat, [*] órát tartva indokoltnak.

149. A választottbíróság a fentiekre tekintettel az Alperesek ügyvédi munkadíj iránti igényét [*] órának megfelelő összegben, [*] összegben tartotta megalapozottnak.

Budapest, 2025. november __

Dr. Bacsa György	Dr. Schmidt Richárd	Dr. Nagy Csongor István
választottbíró	választottbírói tanács elnöke	választottbíró

VB/22056. számú ítélet

[*] **Korlátolt Felelősségű Társaság** [székhely: [*], cégjegyzékszám: [*], adószám: [*], statisztikai számjel: [*] (meghatalmazott jogi képviselője: [*] Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: [*] ügyvéd, székhely: 1053 Budapest, Magyar utca 3. I/2.)]

felperesnek

a [*] **Kft.** [székhely: [*], cg. szám: [*], adószám: [*], KSH szám: [*], (meghatalmazott jogi képviselő: [*] kamarai jogtanácsos, székhely: [*]] **alperes ellen**

[*] **és jár. megfizetése iránti** és Vb/22056 számon indított választottbírósági eljárásban a választottbírósági tanács zárt tanácskozásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A választottbíróság kötelezi az alperest, hogy az ítélet kézhezvételétől számított 15 napon belül fizessen meg a felperesnek vállalkozói díj, illetve vállalkozási szerződés megszűnéséből eredő elszámolás jogcímén [*] azaz [*] összeget, és ennek 2020. április 18. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a Ptk. 6:155. § szerinti késedelmi kamatát.

Kötelezi továbbá az alperest, hogy választottbírósági díj jogcímén az ítélet kézbesítését követő 15 napon belül fizessen meg a felperesnek [*]-ot, azaz [*]-ot, a felperes által előlegezett szakértői díjként [*]-ot, azaz [*]-ot, ügyvédi munkadíjként [*]-ot, azaz [*]-ot.

A választottbíróság az alperes beszámítási kifogását elutasítja.

A Választottbíróság megállapítja, hogy a választottbírósági díj a kereset vonatkozásában [*], azaz [*]. A felperes által megelőlegezett, mindösszesen [*], azaz [*] választottbírósági díjból a Választottbíróság [*], azaz [*] Titkárság általi visszautalását rendeli el a felperes részére.

Felhívja a Titkárságot, hogy a felperes által előlegezett [*] szakértői díj és a tényleges szakértői díj, [*], azaz [*] különbözetét, [*]-ot, azaz [*]-ot utalja vissza a felperes részére.

A Választottbíróság megállapítja, hogy a választottbírósági díj az alperes beszámítási kifogása vonatkozásában [*], azaz [*]. Az alperes által befizetett díj [*], azaz [*] választottbírósági díjból a Választottbíróság [*], azaz [*] visszautalását rendeli el a alperes részére.

Egyebekben a felek költségeiket maguk viselik.

Indokolás

I. A Választottbírósági eljárás menete; a felek beadványai

1. A felperes [*] vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt benyújtott, 2022. 10. 20-i keltezéssel ellátott keresete 2022. 11.17-én érkezett a Választottbíróságra. A keresetlevélhez a felperes csatolta az alábbi mellékleteket:

   M/0: Ügyvédi meghatalmazás

   M/1: 2019. július 19. napján kelt vállalkozási szerződés

   M/3: Teljesítési Szakértői Szerv 2021. május 10. napján kelt véleménye

   M/4: Megbízási szerződés és Tényvázlat kivonata

   M/4: [*] 2020. április 17. napján kelt azonnali hatályú felmondó nyilatkozata

   M/5: Számlák és teljesítési igazolások, számlakimutatás

   M/6: Felperesi cégkivonat

   M/7: Alperesi cégkivonat

   M/8: Teljes Választottbírósági díj, valamint Regisztrációs díj megfizetését igazoló átutalási megbízás

   M/9: Tértivevény a kereset alperesnek való megküldéséről

2. A felperes az eljáró tanács tagjául dr. Kövesdi Zoltán ügyvédet jelölte.

3. Az alperes a 2022. december 20-i keltezéssel ellátott, 2022. december 23-án érkezett beadványában kérte a válaszirata benyújtására rendelkezésre álló határidő 30 nappal történő meghosszabbítását, illetve dr. Menyhárd Attila egyetemi tanárt, ügyvédet jelölte az eljáró tanács tagjául.

4. Az alperes a meghosszabbított határidőben, 2023. 01. 27-i keltezéssel ellátott, 2023. 02. 02. napján érkezett válasziratában kérte a kereset elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalását, bejelentve egyidejűleg, hogy késedelmi kötbér címén [*], kártérítés címén további [*] összegben beszámítással kíván élni, és fenntartotta azt a jogát, hogy további [*] mértékű kártérítés iránti követelését viszontkeresettel érvényesítse.

5. A felek általi jelölést elfogadó választottbírók az eljáró tanács elnökéül dr. Fabó Tibor ügyvédet jelölték, aki a jelölést ugyancsak elfogadta, így az eljáró tanács 2023. 05. 18. napján megalakult.

6. Az eljáró tanács a 2023. június 4-én hozott végzésével tájékoztatta a feleket arról, hogy előzetes egyeztetést kíván tartani, amelyhez mellékelte az egyeztetés során megtárgyalandó eljárási menetrend és szabályok tervezetét, és lehetőséget biztosított a feleknek arra, hogy az ESZ szerinti előzetes egyeztetésre Teams konferencia keretében kerüljön sor, a felek azonban 2023. 06. 15-i, illetve 20-i beadványaikban jelezték, hogy az egyeztetést személyes jelenlét mellett kívánják lefolytatni. A végzésben a tanács felhívta a felperest, hogy az alperes 2023. január 27-i keltezésű válasziratára nyilatkozzon, az alperest pedig a felperesi beadványra való válaszadásra hívta fel 2023. június 30-i határidővel.

7. A felperes a válasziratát 2023. 06. 16-i keltezéssel benyújtotta, mellékelve hozzá az e-építési napló kivonatát, a felperesnek az alperesi felmondást elutasító levelét és az alperes beszámítást tartalmazó levelét és az azt elutasító felperesi válaszlevelet (M/1, M/2, M/3), erre azonban alperesi beadvány a végzés szerinti határidőben nem érkezett. Június 30-án kelt beadványában az alperes a válaszirat benyújtására kapott határidő 30 nappal történő meghosszabbítását kérte az ügyvezető külföldi tartózkodására hivatkozással.

8. Az eljáró tanács 2023. július 3. napjára előzetes egyeztetést tűzött ki, amelyen a felekkel egyeztette az eljárás menetét és szabályait, és amelyről eljárásvezető végzést hozott, illetve az alperes határidő hosszabbítása iránti kérelmére 15 napos határidőt biztosított az alperesi válaszirat benyújtására, amely határidőn belül alperesi válaszirat nem érkezett.

9. A felperes a 2023. 08. 09-i keltezésű beadványában nyilatkozatot terjesztett elő, és az alperesi válaszirat benyújtásának elmaradására figyelemmel kérte, hogy az alperes esetlegesen később benyújtásra kerülő beadványát a tanács hagyja figyelmen kívül, mentesítse a felperest a részére tűzött válaszadási kötelezettség teljesítése alól.

10. Az eljáró tanács 2023. november 3-i keltezésű végzésével 2023. november 28. napjára tárgyalást tűzött, és felhívta az alperest arra, hogy amennyiben beszámítási kifogást vagy viszontkeresetet kíván érvényesíteni a felperesi követeléssel szemben, annak összegszerűségét öt napon belül közölje, ennek megtörténte esetén a titkárság által közlendő választottbírósági díjat a felhívás szerinti bankszámlára fizesse be.

11. Az alperes 2023. november 20-án kelt beadványában nyilatkozott arról, hogy a 2023. január 27-i beadványában kifejtettek szerint mindösszesen [*] késedelmi kötbér-, illetve kártérítési igényt kíván beszámítás útján érvényesíteni a felperessel szemben.

12. A Titkárság 2023. november 21-i levelében tájékoztatta az alperest a befizetendő választottbírósági díjról, amelynek összege [*].

13. Az eljáró tanács 2023. november 28-án tárgyalást tartott, amelyen a felek korábbi előadásaikat fenntartották. Az alperes az aznapi keltezéssel ellátott előkészítő iratát és annak mellékleteit (banki igazolás a befizetendő választottbírósági díj 50%-ának, [*]-nak a befizetéséről, építési E-alnapló 1-22. oldal, építési E-főnapló 1-137. oldal) a tárgyaláson nyújtotta be. Előkészítő iratában vitatta, hogy megrendelőként késedelembe esett volna. Hivatkozott arra, hogy a felperes által indított felszámolási eljárást a bíróság a fizetésképtelenség feltételeinek hiányában megszüntette. Indítványozta, hogy az eljárás iratait a Választottbíróság a Fővárosi Törvényszéktől szerezze be. Indítványozta a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ részéről a Műszaki Szakértői Intézet szakértőként történő kirendelését.

14. A tárgyaláson az eljáró tanács kérdésére a felperes úgy nyilatkozott, hogy nem kívánja az alperes beszámítási kifogása alapján befizetendő választottbírósági díj további 50%-át megelőlegezni.

15. Az eljáró tanács a tárgyaláson hozott végzésében felhívta az alperest arra, hogy a még meg nem előlegezett választottbírósági díjat három napon belül fizesse be, és ennek megtörténtét igazolja.

16. Felhívta a felperest, hogy a fentiek igazolását követő 30 napon belül szükség szerint tegye meg nyilatkozatait az alperes eddigi beadványaival kapcsolatban, továbbá felhívta a feleket arra, hogy egyeztessenek az eljárásban kirendelendő szakértő személyéről, tegyenek javaslatot a szakértő által megválaszolandó kérdésekre. Megegyezés esetén, de ennek hiányában is tárgyalásuk eredményét közöljék a választottbírósággal.

17. Az alperes 2023. 12. 01. napján küldött elektronikus levelében kérte a választottbírósági díj befizetésére tűzött határidő öt nappal történő meghosszabbítását. Mielőtt még az eljáró tanács ebben a kérdésben határozatot hozott volna, a díjat az alperes késedelmesen, de 2023. 12. 08. napján igazoltan befizette, amelynek megtörténtét az eljáró tanács a késedelem következményeinek alkalmazása nélkül a 2023. december 12. napján hozott végzésével tudomásul vette, tekintettel arra, hogy ez a késedelem önmagában még nem vezet az eljárás elhúzódására, és a kereset elbírálása során az alperesi védekezésben felhozott körülmények a beszámítási kifogás elbírálása nélkül is szükségessé teszik az alperesi védekezés érdemi vizsgálatát.

18. A felperes 2024. 01. 08-i keltezéssel ellátott előkészítő iratában nyilatkozott az alperes ellen indult felszámolási eljárás megszüntetésének körülményeiről, csatolva az erre vonatkozó iratanyagot. [*] építésügyi szakértő kirendelését indítványozta, előadva a hozzá intézendő kérdéseket, kifogásolva egyidejűleg a Választottbíróság által kirendelt szakértő kirendelése kapcsán felmerülő költségek nagyságát.

19. Az alperes 2024. 01. 12-i beadványában nyilatkozott arról, hogy a kirendelendő szakértő személyéről nem tudott a felperessel megegyezni, és megfogalmazta az általa feltenni kívánt kérdéseket.

20. Az eljáró tanács elnöke 2024. január 15-én elektronikus levélben tájékoztatta a feleket arról, hogy a felek megegyezése hiányában a tanács maga választja ki a kirendelendő szakértő személyét. Előzetes tájékozódása alapján mintegy 15 mérnöknapot vesz igénybe a szakvélemény elkészítése (várhatóan 2024. április hónap végére), egy mérnöknap várható díja pedig [*]. Felhívta a feleket, hogy a perköltség nagyságára és a perköltség kockázatokra is tekintettel gondolják át, és a hónap végéig nyilatkozzanak arról, megegyezéssel tudják-e rendezni a jogvitájukat. Megegyezésük hiányában az eljáró tanács [*] szakértői díjelőleg 50-50%-os arányban történő befizetésére fogja felhívni a feleket.

21. A felperes 2024. 01. 31-i keltű levelében kifogásolta a szakértői díjat, és annak mérséklését kérte.

22. Az alperes 2024. február 6-i keltű nyilatkozatában kifogásolta a szakértői díjat, annak mérséklését kérte.

23. Az eljáró tanács 2024. február 23-i végzésében közölte a felekkel, hogy szakértői bizonyítás kíván lefolytatni, és felhívta a feleket, hogy tegyenek ismételten kísérletet a szakértő személyében történő megállapodásra, annak sikere esetén a szakértő személyét, a várható költségeket tíz napon belül jelentsék be, és ennek megtörténte esetén a tanács külön végzésben rendelkezik a szakértői díjelőleg befizetéséről.

24. A tanács tájékoztatta egyidejűleg a feleket, hogy a szakértő személyében történő megállapodás hiányában [*] igazságügyi szakértőt kívánja kirendelni, akivel kapcsolatban megfelelő ok alapján kifogást emelhetnek akár a kirendelést megelőzően, vagy az eljárás folyamán, ha az ok később kerül tudomásukra. Felhívta a feleket [*] szakértői díjelőleg 50-50%-os arányban történő megelőlegezésére, amely felhívásnak a felperes határidőben eleget tett, míg az alperes azt – a határidő meghosszabbítása ellenére – elmulasztotta.

25. Az eljáró tanács 2024. április 2-án hozott végzésével [*] szakértőt rendelte ki, akit végzésében tájékoztatott az ügy szakértői eljárást érintő részleteiről, a megválaszolandó kérdésekről, amelyek – az alperes díjelőleg befizetésére vonatkozó kötelezettségének elmulasztása miatt – a felperesi kereset elbírálásához szükséges szakkérdésekre terjedtek ki.

26. A kirendelt szakértő a szakértői vizsgálatot 2024. április 22-én elkezdte, és szakvéleményét az ahhoz csatolt költségkimutatással május hó 14. napján benyújtotta. A szakvéleményt és mellékleteit a titkárság a tanács 2024. május 16-án kelt végzése alapján a feleknek kézbesítette azzal a felhívással, hogy 30 napon belül szükség szerint tegyék meg észrevételeiket, és nyilatkozzanak arról, kívánják-e a szakértői vélemény kiegészítését, a szakértő tárgyaláson történő meghallgatását, szükség szerint térjenek ki a korábbi beadványaikban foglaltakra abból a szempontból, hogy azokat fenntartják-e, vagy módosítani kívánják.

27. A felperes 2024. június 6-i keltezéssel nyilatkozott a felhívásra, és előterjesztette költségjegyzéken alapuló költségigényét.

28. Az alperes az általa 2024. május 28-án átvett végzés kapcsán 2024. június 27-én kelt beadványában a nyilatkozatának megtételére további 15 napos határidő engedélyezését kérte, amely kérelem teljesítését a felperes 2024. június 28-i beadványában ellenezte.

29. Az eljáró tanács az alperes kérelmét 2024. július 1-i végzésével elutasította, és tájékoztatta a feleket, hogy a bizonyítási eljárást befejezettnek kívánja nyilvánítani, az eljárást be kívánja rekeszteni, lehetőséget biztosítva ugyanakkor a feleknek esetleges további nyilatkozataik megtételére.

30. A felperes 2024. július 10-én kelt kérelmében korábbi nyilatkozatait fenntartotta, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, és kérte az eljárás berekesztését, csatolta egyidejűleg az aktualizált költségigényét.

31. Az alperes 2024. július 16-án kelt beadványában nyilatkozott a szakértői véleményről, azt megalapozatlannak, ellentmondásosnak és kiegészítésre szorulónak tartva. Tanúbizonyítást indítványozott, és kérte a szakértő tárgyaláson történő meghallgatását.

32. Az alperesi nyilatkozatra reagálva, a felperes 2024. július 24-i nyilatkozatában kérte az alperesi indítvány elutasítását, kifejtve, hogy a tanúk meghallgatásától a szakértői kompetenciába tartozó kérdésekre eredmény nem várható, az alperes az igénye alátámasztására alkalmas semmilyen érdemi bizonyítékot, dokumentumot nem szolgáltatott. Kérte továbbá az alperesnek a jelen eljárásban készült szakvélemény körében a 2024.07.16. napján kelt nyilatkozatában tett valamennyi nyilatkozatának figyelmen kívül hagyását, mivel az alperes a beadványát késedelmesen terjesztette elő.

33. A választottbíróság a 2024. szeptember 30-án kelt végzésével a bizonyítási eljárást befejezettnek tekintette, az eljárást berekesztette, és ugyanezen a napon kelt végzésben megállapította az eljárásban kirendelt szakértő díját, és rendelkezett annak kiutalásáról.

II. Választottbírósági szerződés, jogválasztás, hatáskör, alkalmazandó jog

34. A felek által 2019. július 19-én megkötött vállalkozási szerződés XII/6. pontja szerint „... bármely vita eldöntésére, amely a jelen szerződésből ered vagy azzal összefüggésben, annak megszegésével, megszűnésével, érvényességével vagy értelmezésével kapcsolatban keletkezik, a felek alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság, Budapest kizárólagos döntésének azzal, hogy a Választottbíróság a saját Eljárási Szabályzata szerint jár el.” A 7./ pont szerint „a jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a mindenkori hatályos magyar jogszabályok az irányadók”.

35. Az ügy 2023. július 3. napján tartott előkészítő egyeztetésen a felek előadták, hogy a választottbíróság hatáskörével, az eljáró tanács összetételével, az eljáró választottbírók személyével szemben kifogásuk nincs. Megerősítették, hogy az eljárás nyelve a magyar, alkalmazandó jogként a magyar jog, az eljárásra a Választottbíróság Eljárási Szabályzatának alkalmazását kérték.

36. A fentiekre tekintettel az eljáró tanács eljárásvezető végzésében megállapította a hatáskörét, alkalmazandó jogként a magyar jogot, az eljárás nyelveként a magyar nyelvet. A felek megállapodtak abban, hogy az eljárásra az Eljárási Szabályzat 2022. december 31-től hatályos rendelkezéseinek alkalmazását kérik az ESZ 31. §-ban foglaltak alapján.

III. A felek beadványaiban foglalt tényállítások és jogi érvelés

III/1 A felperes kereseti kérelme

37. A felperes keresetében azt kérte, hogy a Választottbíróság kötelezze az alperest a közöttük létrejött vállalkozási szerződés alapján mindösszesen [*] vállalkozói díj, valamint ezen összegből [*] után 2020. 03. 05. napjától, [*] után 2020. 03. 05. napjától, [*] után 2020. 03. 05. napjától, [*] után 2020. 04. 15. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre a Ptk. 6:155.§ szerinti

késedelmi kamat megfizetésére, a felmerülő perköltségek megfizetésére. Perköltségigényének elbírálását az ESZ 11. és 12. §-a szerint kérte. Az ügyvédi munkadíj mértékét a keresethez csatolt megbízási szerződés és tényvázlat kivonat szerint kérte megállapítani azzal, hogy a jogi képviselő ÁFA fizetésére köteles.

38. Kereseti kérelmének ténybeli alapjául előadta, hogy 2019. július 19-én jött létre közöttük a vita alapjául szolgáló vállalkozási szerződés, amely alapján a felperes a [*] szám alatt megvalósítandó társasház homlokzat képzési és állványozási munkálatainak elvégzését vállalta. A szerződést az alperes 2020. 04. 17. napján szerződésszegésre hivatkozással azonnali hatállyal felmondta.

39. A felek között vita alakult ki a felperes által elvégzett munkákkal, a vállalt határidővel és az elvégzett munka minőségével kapcsolatban, amelynek következtében az alperes a [*], [*], [*], valamint [*] számú felperesi számlák kiállításához szükséges teljesítési igazolásokat ugyan kiállította, ugyanakkor a tételenként 5%-os jóteljesítési biztosíték levonásán túlmenően mindösszesen [*] megfizetését megtagadta.

40. A felperes által elvégzett további munkák díját a felperes leszámlázni nem tudta, tekintettel arra, hogy az alperes az ehhez szükséges teljesítési igazolás kiállítását megtagadta. A jóteljesítési biztosíték levonása nélkül így az alperes további [*] vállalkozási díjat nem fizetett meg.

41. A felperes a vitára tekintettel a Teljesítésigazolási Szakértői Szervhez (a továbbiakban TSZSZ) fordult, amely azt állapította meg, hogy a felperes még le nem számlázott jogos követelése [*]. A TSZSZ véleménye szerint a felperes a jóteljesítési biztosítékra is jogosult, így jogszerű követelésének tejes összege [*], amelyből [*] a már kiszámlázott vállalkozói díj, [*] pedig az elvégzett, de ki nem számlázott munkák díja.

42. A felperes a követelése jogalapjaként hivatkozott a Ptk. szerződésekre vonatkozó általános szabályai közül a 6:137., 6:212., 6: 213. §§-ra a szerződésszegés, a felmondás szabályaira, illetve a vállalkozási szerződés különös szabályai közül a 6:238, 6:245., 6:249 és 6:252 §§-ra, a késedelmi kamattal kapcsolatban a Ptk. 6:155. §-ra.

43. Kitért még a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv tevékenységét szabályozó 2013. évi XXXIV. törvény vonatkozó szabályaira, amelyek szerint a TSZSZ vélemény választottbírósági eljárásban is felhasználható.

III/2. A 2023. 01. 27-i keltezésű, 2023. 02. 02-án érkezett alperesi válaszirat, ellenkérelem, beszámítási kifogás, jogfenntartás további kárigény érvényesítésére

44. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására, a felperes perköltségekben történő marasztalására irányult. A jogtanácsosi munkadíjat ÁFA-val növelten kérte megállapítani. Az alperes a felperesi követelést sem jogalapjában, sem összegszerűségében nem ismerte el.

45. A felperes által csatolt TSZSZ véleménnyel kapcsolatban kifejtette, hogy a vonatkozó törvény szabályai alapján a szakvéleményre alapított per esetén a perre vonatkozó eljárási szabályokat a törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A törvény 8/C § (2) bekezdése szerint a keresetlevelet a TSZSZ vélemény kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani ahhoz, hogy az a perben felhasználható legyen ugyan olyan bizonyítékként, mintha perben kirendelt szakértő készítette volna el. A felperes azonban ezt követően csaknem másfél évvel később nyújtotta azt be a Választottbírósághoz.

46. Az alperes álláspontja szerint az így benyújtott TSZSZ vélemény még az ESZ 40.§ (6) bekezdésében foglaltaknak sem felel meg. Amennyiben azt a felperes magánszakvéleményként mégis fel kívánja használni az eljárásban, akkor arra részletes észrevételt tesznek, mert a

vélemény több pontatlan állítást tartalmaz, és teljesen figyelmen kívül hagyta az alperes által az eljárásban megküldött iratokat.

47. Az alperes vitatta, hogy a felperes az általa szerződésben vállalt munkát elvégezte. A felperes egyes számláit az alperes megfizette, más számlák kifizetését a kiállított teljesítési igazolások ellenére is jogosult megtagadni a felperes általi hibás teljesítésre tekintettel.

48. A felperes a hibás teljesítésen túlmenően késedelembe is esett, mert a szerződésben vállalt 71 napos határidőre tekintettel a munka 2019. 09. 06-án történt megkezdését követően a kivitelezést 2019. 11. 16. napján be kellett volna fejeznie, erre azonban az építési naplóban rögzített folyamatos felszólítások ellenére nem került sor.

49. A hibás teljesítés kapcsán az alperes – a hibákat tételesen felsorolva – hivatkozott arra, hogy a felperes nem teljesítette a szerződés mellékletét képező műszaki tartalom kivitelezését, amit súlyos szerződésszegésnek tekintett, és ezeket az építési naplóban is részletezte. A folyamatos és súlyos szerződésszegésre tekintettel került sor arra, hogy az alperes a szerződést 2020. április 17-én kelt levelében azonnali hatállyal felmondta, amelynek tényét a felperes elfogadta, azt vitató nyilatkozatot mindeddig nem tett.

50. A felmondást követően 2020. április 24. napján kelt nyilatkozatában az alperes a válaszirathoz csatolt levél tartalma szerinti beszámítási nyilatkozatot tett az [*], [*] és az [*] számú számlákkal kapcsolatban.

51. Az alperes késedelmi kötbér címén [*], kártérítés címén [*] összegben jelentett be beszámítással érvényesíteni kívánt követelést a felperessel szemben. A kártérítés tekintetében felsorolta azokat a károkozó magatartásokat és az ehhez kapcsolódó károsszegeket, amelyek álláspontja szerint kárigényét megalapozzák.

52. A vállalkozási szerződés rendelkezéseire hivatkozással indokolta meg kötbér igényét, a beszámításhoz kapcsolódó és kártérítés követelésére vonatkozó jogosultságát.

53. További [*] összegben fenntartotta azt a jogát, hogy viszontkeresettel további kárigényt érvényesítsen a felperessel szemben.

54. Kifogásolta, hogy a felperes által becsatolt TSZSZ véleményben és a felperes keresetében szereplő összegek ellentmondásosak. A véleményben is két eltérő összeg szerepel még kiszámlázandó összegként, míg a felperes egy harmadik összeget jelölt meg a keresetében.

55. Az alperes indítványozta, hogy a választottbíróság tanúként hallgassa meg [*] projektvezetőt és az állapotrögzítést elvégző [*] műszaki ellenőrt, akik nyilatkozni tudnak a feltárt hibákról és hiányosságokról.

III/3. A felperes 2023. 06. 16-i keltezésű válaszirata

56. Válasziratában a felperes kifejtette, hogy a választottbírósági eljárásra nem a Pp. szabályai, hanem a Vbt., az ESZ, illetve a felek megállapodása az irányadó. Sem a Vbt., sem az ESZ nem tartalmaz olyan kikötést, amely szerint a TSZSZ véleményt annak kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell a választottbírósághoz benyújtani. Az ESZ szerint nincs jogi akadálya annak, hogy ezt a véleményt az eljárás során a felperes bizonyítékként benyújtsa, és kérje annak az eljáró tanács általi figyelembevételét.

57. Az alperesnek a késedelmi kötbér jogcímén érvényesíteni kívánt kifogásával kapcsolatban előadta, hogy a felperes késedelme az alperesnek róható fel az építési terület negyven napos késedelemmel történő átadása miatt. A szerződés szerint ez 2019. augusztus 1. napján volt esedékes, a valóságban erre szeptember 19-én került sor, amit az építési napló 2. oldalán is rögzítettek. Felperes vitatta, hogy 2019. 11. 16. napjáig kellett volna teljesítenie, mivel

álláspontja szerint a teljesítési határidőt 2020. január 15. napjára módosították olyképpen, hogy az építési napló 11. oldalán a felperes ezt indítványozta, az alperes pedig ráutaló magatartással elfogadta.

58. Hivatkozott az építési naplónak azokra a bejegyzéseire, amelyek rögzítették azokat az eseteket, amikor a felperes az alperesi magatartásokra visszavezethetően akadályoztatva volt a munkavégzésben. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott a TSZSZ véleményben foglaltakra is, amely megállapítja a felperes munkavégzésének többszöri akadályoztatását (az anyagok késedelmes biztosítása, fizetési késedelem, az alperes vállalkozóinak a felperesi teljesítést akadályozó magatartása).

59. A fentiek alapján a felperes álláspontja szerint őt késedelmi kötbér megfizetésének kötelezettsége nem terheli, és kérte az alperes beszámítási kifogásának elutasítását.

60. Az alperes kártérítés jogcímén előterjesztett beszámítási kifogásával kapcsolatban előadta, hogy azt semmilyen számlával vagy egyéb bizonyítékkal nem igazolta az alperes. A TSZSZ véleménye is megállapította, hogy az alperesi kárigény dokumentálására nem a felperes közreműködésével és nem a felektől független szakember által végzett eljárás, állapotfelmérés keretében került sor, így a készült felmérések, hibajegyzékek, javítási munkák a kártérítési követelés szempontjából nem vehetők figyelembe.

61. Az alperes kárigénye a fentiek szerint ugyancsak megalapozatlan, így a felperes kérte az alperes beszámítási kifogásának elutasítását.

62. A felperes előadta, hogy az alperesi azonnali hatályú felmondást a felperes – az alperesi állítással szemben – vitatta, az M/2. alatt csatolt levél tartalma szerint a felmondást elutasította csakúgy, mint az alperes levélben jelzett beszámítási kifogását.

63. Előadta, hogy a TSZSZ véleményben kimunkált, jogosnak tartott felperesi pénzkövetelés összegszerűsége vélhetően adminisztrációs hiba miatt szerepel ellentmondásosan. A jóteljesítési biztosíték levonása nélkül a szakvélemény szerint a felperest [*] illeti meg, amelyből [*] a kiállított, de meg nem fizetett számlák összege. A szakvélemény ezt az összeget tévesen, [*]-ban tünteti fel. Az alperes tényleges tartozása a felperessel szemben a [*] és a [*] különbözete, azaz [*], mely összeg a felperest az [*], [*], [*] és az [*]számú, aláírt teljesítési igazolással alátámasztott számlák alapján illeti meg.

64. Bizonyítási indítványában tanúként kérte meghallgatni [*]-t, aki az e-építési naplót túlnyomó részben vezette.

III/4. Az alperes 2023. 11. 18-i előkészítő irata

65. A tárgyalás napján benyújtott alperesi előkészítő iratban az alperes vitatta azt a felperesi állítást, miszerint a vállalkozási szerződéssel összefüggésben az alperes késedelembe esett volna. Hivatkozott a felperes által az alperessel szemben indított felszámolási eljárásra, amelyben a Fővárosi Törvényszék a [*] számon meghozott végzésével az eljárást soron kívül megszüntette, tekintettel arra, hogy az alperes fizetésképtelensége nem volt megállapítható. Az alperesi álláspont szerint késedelme így nem állapítható meg. Indítványozta, hogy a választottbíróság szerezze be a hivatkozott eljárás iratanyagát a Fővárosi Törvényszéktől.

66. A/4. szám alatt – a nagy terjedelem miatt – a tárgyaláson adta át az építkezésre vonatkozó e-főnapló kinyomtatott változatát, amelynek 135. oldalán tett alperesi bejegyzésből látható, hogy a felperes által hivatkozott számlák nem érkeztek be az alpereshez, ezért kérték annak papír alapon történő megküldését.

67. A felperes állításával szemben a késedelmet a felperes felróható magaratása okozta, amelynek igazolására A/5. szám alatt csatolta az építési e-alnaplót, amelyet a felperes az alvállalkozója ([*] Kft.) részére nyitott. Az ennek 9., 10., 11., 12., 14. és 22. oldalán található felperesi bejegyzések szerint a felperes maga szólította fel többször is saját alvállalkozóját arra, hogy megfelelő létszámú és szakképzett munkavállalóval vonuljon fel a munkaterületre, és a megbeszélt határidőknek megfelelően teljesítsen. Mindezzel a felperes maga ismerte el az alvállalkozója hibás és késedelmes teljesítését, ami a saját, az alperessel szembeni késedelmének tekintendő. A bejegyzésekben a felperes elismerte a véghatáridő lejártát, valamint azt, hogy második hete nincs munkavégzés a homlokzaton. A felperes az e-alnapló szerint kötbérigényt is érvényesített az alvállalkozójával szemben.

68. Az alperes szakértő kirendelését indítványozta az alperes kötbér- és kártérítési igényének szakértői véleményezésére. Javasolta, hogy a választottbíróság a Nemzeti Szakértői és Kutatói Központ részéről a Műszaki Szakértői Intézetet rendelje ki.

69. Beszámítási kifogása után a titkárság által küldött felhívásban foglalt választottbírósági díj felének, [*]-nak a befizetését igazolta A/6. szám alatt benyújtott banki bizonylattal.

III/5. A felperes 2024. 01. 08-i előkészítő irata

70. A felperes az alperessel szemben indított felszámolási eljárással kapcsolatos alperesi álláspontot vitatta. Csatolta a Fővárosi Törvényszékhez benyújtott, az alperes fizetésképtelenségének megállapítására irányuló kérelmét, illetve az eljárást megszüntető bírósági végzést, amelyek alapján az állapítható meg, hogy a felperes a fizetésképtelenség megállapítását három számlára hivatkozással kérte, amelyek alperes általi átvételét azonban nem tudta kellőképpen igazolni, így a Fővárosi Törvényszék a felszámolási eljárást a fizetésképtelenség megállapításának törvényi feltételei hiányában megszüntette.

71. Bár az alperes fizetésképtelensége a Cstv. szabályai szerint nem volt megállapítható, az alperes az [*], [*], [*] és az [*] számú számlák kapcsán is kiadta a teljesítésigazolásokat, tehát elismerte, hogy a felperes a számlákban jelölt vállalkozói díjért elvégzendő munkákat teljesítette. A TASZSZ szakvéleménye ugyancsak alátámasztotta, hogy a felperes [*] összegnek megfelelően teljesített, melyből az alperes [*]-ot még nem fizetett meg, így az alperes a kiállított számlákban foglaltakat jogszerűtlenül vitatja.

72. A felperes ellenezte a felszámolási eljárás iratanyagának beszerzésére vonatkozó alperesi indítvány teljesítést, mert a Fővárosi Törvényszék előtt folyt felszámolási eljárás a jelen jogvita kapcsán nem bír jelentőséggel, és a Törvényszék megkeresése csak az eljárás elhúzódásra vezetne.

73. Vitatta azt az alperesi állítást is, miszerint a felperes késedelmét saját felróható magatartás okozta. Hivatkozott az e-főnaplóra (10. és 11. oldal) és a TSZSZ szakvéleményre (5. pont. 1. bekezdés), amelyekből megállapítható, hogy a munkaterületet az alperes 40 napos késedelemmel adta át. Erre tekintettel a felperes a szerződés szerint 2019. 10.10-i teljesítési határidőt felmondta (ld. e-főnapló 11. oldal), és új határidőként 2020. 01. 15. napját jelölte meg, melyet az alperes is elfogadott. Az alperes által csatolt e-alnapló 22. oldalán szereplő véghatáridő mindezek következtében nem a felperes által vállalt határidő, hanem a felperes alvállalkozója által a felperes felé vállalt véghatáridő. Amikor ugyanis az e-alnapló hivatkozott bejegyzésére, 2019. 11. 19-én sor került, erre az időpontra már a felperes által vállalt véghatáridő módosításra került.

74. Hivatkozott továbbá arra, hogy az alvállalkozó késedelme elenyésző, amit a felperes egyébként is behozott, illetve a hibásan elvégzett munkákat is kijavította.

75. A felperes az alperesi kötbér- és kárigénnyel kapcsolatos minden korábbi előadását fenntartotta. Az alperessel ezekben a kérdésekben nem jutottak egyezségre, ezért az igények megalapozottságának tekintetében szakértő kirendelését indítványozta [*] igazságügyi szakértő személyében.

76. A szakértőtől az alábbi kérdéseket kívánta intézni:

- Határozza meg, hogy a felperes késedelembe esése a rendelkezésre álló dokumentumok, különösen a TSZSZ szakvélemény és az e-főnapló alapján, melyik félnek róható fel, illetve melyik félnek a felügyelete alatt eljáró alvállalkozóknak róható fel. Amennyiben mindkét félnek felróható a felperes késedelembe esése, úgy határozza meg, hogy melyik félnek milyen arányban róható fel, azaz hány nap számolható el a felperes, és hány nap számolható el az alperes terhére a felróhatóság vonatkozásában.
- A rendelkezésre álló dokumentumok, különösen a TSZSZ szakvélemény alapján határozza meg, hogy a felperesnek felróhatóan keletkezett-e kára az alperesnek, és ha igen, a rendelkezésre álló dokumentumok alapján az milyen összegben került igazolásra az alperes által.

III/6. Az alperes 2024. 01. 12-i nyilatkozata

77. Az alperes bejelentette, hogy a felek között nem jött létre megegyezés a kirendelendő szakértő személyéről. Korábbi nyilatkozatát fenntartva kérte a Nemzeti Szakértő és Kutató Központ részéről a Műszaki Szakértői Intézet kirendelését, akitől az alábbi kérdésekre kívánt választ:

- Az alperes 2023. január 27. napján kelt beadványa tartalmazza a felperes követelésével szemben beszámított, az alperes követelésének részét képező, összesen [*] kártérítés jogcímén fennálló követelés részletezését. Állapítsa meg a szakértő, hogy az alperes kártérítési igénye összegszerűsége megfelelően került-e meghatározásra.
- Amennyiben a szakértő azt állapítaná meg, hogy az alperes kártérítési követelésének összegszerűsége nem pontos, akkor határozza meg az alperest megillető kártérítés összegét.

III/7. A felperes 2024. 01. 31-i nyilatkozata

78. A szakértőnek feltenni kívánt kérdéseket a következőkre módosította:

1. Határozza meg, hogy milyen körülmények fennállása és bekövetkezése vezetett a felperes késedelembe eséséhez a rendelkezésre álló dokumentumok, különösen a TSZSZ szakvélemény és az e-főnapló alapján.

2. Felperes késedelméből hány napot idézett elő azon tény, hogy alperes alvállalkozóinak késedelme okán, illetőleg alperes magatartása okán felperes akadályoztatva volt a munkavégzésben?

3. A rendelkezésre álló dokumentumok, különösen a TSZSZ szakvélemény alapján határozza meg, hogy keletkezett-e kára az alperesnek, és ha igen, a rendelkezésre álló dokumentumok alapján az milyen összegben került igazolásra alperes által.

4. A rendelkezésre álló dokumentumok, különösen a TSZSZ szakvélemény alapján határozza meg, hogy felperes a felek között létrejött szerződésben vállalt munkálatokat milyen összegű vállalkozói díjnak megfelelő mértékben teljesítette.

79. A Választottbíróság által megállapított [*] összegű szakértői díjelőleget rendkívül eltúlzottnak tartotta, figyelemmel a hasonló pertárgyértékű, kivitelezési munkákért járó vállalkozói díj megfizetése iránti perekben az eljáró bíróságok által kirendelt szakértői intézetek [*] és [*] között mozgó díját. Kérte, hogy a szakértői díjelőleg mértékének mérséklését.

III/8. A felperes 2024. 06. 19-i nyilatkozata

80. A felperes a szakértői véleményben foglalt megállapításokat elfogadja, a szakvélemény kiegészítését és a szakértő tárgyaláson történő meghallgatását nem indítványozta, a szakértői díj- és költségjegyzéket felperes nem vitatta. Álláspontja szerint a szakértői vélemény felperesi álláspontot egyértelműen igazolja. A korábbi beadványaiban foglaltakat változatlanul fenntartotta.

81. Előadta, hogy alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség körében a szakértői díjelőleget nem rótta le, a beszámítási kifogás körében állított hibás teljesítés és kártérítés körében szakértői vizsgálat lefolytatására nem került sor, és a beszámítási kifogás körében további bizonyítási eljárás lefolytatásának nincs helye, különösen arra tekintettel, hogy annak megítélése olyan szakértelmet kíván, mely szakértői kompetenciába tartozik.

82. Fentiekre tekintettel felperes kéri, hogy alperes beszámítási kifogás iránti kérelmét a Választottbíróság utasítsa el.

83. Az alperes által állított, de semmilyen formában nem igazolt hibás teljesítés és kártérítés iránt igény megalapozatlan, a szakértői vélemény alapján pedig felperest késedelmi kötbér fizetési kötelezettséget eredményező késedelem nem terheli.

84. Az alperes sem jelen eljárásban, sem a TSZSZ előtt folyamatban volt eljárásban, annak ellenére, hogy erre lehetősége volt, igényei alátámasztását igazoló dokumentációt nem csatolt, így a felperesi álláspont szerint az alperes által előterjesztett beszámítási kifogás is — tekintettel arra, hogy kizárólag állításokat tartalmaz, bármely bizonyíték előterjesztése nélkül — csupán az eljárás elhúzását célozta.

85. A szakértői vélemény alapján előadta, a felperes ellenőrzési körébe tartozó akadályokra tekintettel a felperes terhére 187 nap, az alperes ellenőrzési körébe tartozó akadályokra tekintettel az alperes terhére 207 nap késedelem állapítható meg, így késedelmi kötbér fizetési kötelezettséget eredményező késedelem felperest nem terheli. Összevezetésének eredményeként a késedelmes teljesítésre alperesnek felróható okból került sor.

86. A felperesi álláspont szerint felperesi késedelem következményeinek alkalmazását és így a késedelmi kötbér felperessel szemben történő érvényesítését alperes Ptk. 6:150. S-a szerinti közbenső szerződésszegése is kizárja.

87. A szakértői véleményben megállapított, alperes ellenőrzési körébe tartozó akadályok és mulasztások megakadályozták a felperes határidőben történő teljesítését, melyre tekintettel a felperes terhére késedelmi kötbér megállapításának nincs helye.

88. Az előadottakra tekintettel kérte, hogy a Válaszottbíróság adjon helyt a felperesi kereseti kérelemnek, az alperes beszámítási kifogását pedig utasítsa el.

III/9. A felperes 2024. július 10-i nyilatkozata

89. A felperes az ESZ 41. § (1) bekezdésében foglaltakra történő választottbírósági figyelmeztetésre tekintettel nyilatkozott arról, hogy korábbi nyilatkozatait változatlan tartalommal fenntartja, további bizonyítási indítványa nincs, felperes maga is indítványozza az eljárás berekesztését. Csatolta a kiegészített költségjegyzéket a perköltség felszámítása céljából.

III/10. Az alperes 2024. július 16-i nyilatkozata

90. A korábban előadottakat fenntartva és megerősítve az alperes előadta, hogy a felperes késedelme, hibás teljesítése, és ebben a körben korábban tett tényállításaink igazolására

továbbra is kéri [*] (az alperes korábbi projektvezetője), valamint [*] (műszaki ellenőr) tanúként történő meghallgatását. A tanúként meghallgatni indítványozott személyek a jelen eljárással érintett építkezéssel összefüggésben ellátott feladataikra tekintettel releváns nyilatkozatot tudnak tenni. A tanúkkal igazolható a felperes keresetének megalapozatlansága és az alperes védekezésében, beszámítási kifogásában foglaltak alaposság.

91. Az alperes a nevezett személyekkel nem áll kapcsolatban, írásos tanúvallomásuk beszerzése nem áll módjában, nem zárható el azonban a bizonyítás ezen módjától, miként az megtörtént a szakértői bizonyítás körében. Alperes ugyanis nem tudta vállalni a szakértői bizonyítás eltúlzott-, a felperes által is annak tartott aránytalanul magas díját. A Választottbíróság a felek egyező kérelme ellenére sem rendelt ki másik szakértőt, a díjelőleget pedig nem mérsékelte.

92. A felperes keresete összegszerűsége megalapozatlan arra figyelemmel is, hogy abban minden levonástól mentesen kívánja követelését érvényesíteni, figyelmen kívül hagyva, hogy a vállalkozási szerződés V. 4. pontja szerint Alperes valamennyi számlából a nettó vállalkozási díj 5%-ának megfelelő visszatartásra jogosult jóteljesítési biztosíték jogcímén. Mindez pedig látszik a felperes keresete mellékleteként csatolt számlákból és az egyes számlákra alapítottan megjelölt összegekből, amelyekből a jóteljesítési biztosítékot nem vonta le. Ugyanez tűnik ki a felperes keresetlevele IV. fejezetében foglaltakból is.

93. Felperes keresete megalapozatlan továbbá annak alapján is, hogy a felperesnek ahhoz, hogy követelést érvényesítsen az alperessel szemben, az általa állított összeg(ek)ről a felek között létrejött vállalkozási szerződésben foglaltaknak megfelelően számlát kellett volna kiállítania és az alperes részére szabályszerűen kézbesítenie. Erre azonban nem került sor.

94. A felperes keresetét a [*], [*], [*] valamint az [*] számú számlákra alapítja, melyek azonban nem kerültek az alperes részére kézbesítésre, ekként lejárt követelésről sem beszélhetünk. Az előbbieket igazolja a korábban A/4. sz. alatt csatolt ún. építési e-főnapló, amelyben 2020.04.21. napján az alperes törvényes képviselője nyilatkozott, és kérte a számlák megküldését. Az [*] számú [*] összegről kiállított számla tekintetében pedig korábban A/3. sz. alatt csatolta 2020. április 14. napján kelt levelét, amellyel a hivatkozott, hibásan kiállított számlát a felperes részére visszaküldte. A felperes azonban nem küldte meg a javított számláját. Így lejárt követelése a felperesnek ezen számlája alapján sem állhat fenn.

95. A felperes azonban saját nyilatkozata szerint, számlákban fel nem tüntetett további [*] összeget is érvényesíteni kíván az alperessel szemben, amelyre azonban a már hivatkozottak szerint nem jogosult.

96. Szabályszerűen kiállított és az alperes részére kézbesített számla hiányára tekintettel egyebekben az is megállapítható, hogy az alperes a felperes által érvényesíteni kívánt részösszegek vonatkozásában késedelembe sem eshetett. Ekként még a tőkekövetelése – az alperes által továbbra is vitatott – alaposság esetén sem tarthatna igényt a felperes késedelmi kamatra.

97. Figyelemmel arra, hogy a Választottbíróság mindezidáig mellőzte indítványa teljesítését a Fővárosi Törvényszék előtt [*] számon folyamatban volt felszámolás iránti eljárás iratanyagának beszerzésére vonatkozóan, A/8. szám alatt csatolta a Fővárosi Törvényszék [*]. számon meghozott végzését — és annak jogerőre emelkedését megállapító 55. sz. végzést — amellyel a jelen eljárás felperese által kezdeményezett eljárást soron kívül megszüntette és megállapította, hogy a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27. (2) bek. a) pontja szerinti, fizetésképtelenség megállapításához szükséges feltételek nem állnak fenn, figyelemmel arra, hogy a jelen eljárásban érvényesíteni kívánt számlakövetelések alapjaként megjelölt számlák az alperes részére nem kerültek szabályszerűen kézbesítésre, átadásra [ld. 54. sz. végzés 40. bek.].

98. A felperes számla kiállítási kötelezettsége következik az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 159. rendelkezéseiből is, azzal, hogy azt a 163. §. rendelkezései szerint legkésőbb a teljesítésig volt köteles teljesíteni, melyet azonban a felperes elmulasztott.

99. A felperes 2024. június 19. napján kelt beadványában foglaltakat vitatta. Az alperes részéről a felperes által hivatkozott közbenső szerződésszegés [Ptk. 6:150. §] nem valósult meg, ezt sem a felperes által előadottak, sem a szakvélemény nem igazolják. Mindezek nem alkalmasak továbbá arra sem, hogy a szakértői véleményben megállapított és a felperes által nem vitatott késedelmét kimentsék. A felperes késedelmi kötbér fizetési kötelezettsége alól nem mentesülhet.

100. A szakvélemény az alperesi álláspont szerint megalapozatlan, a terhére megállapított 207 nap késedelem nem áll fenn, a felperes által megvalósított késedelem azonban a szakvélemény szerint megállapítottan is legalább 187 nap. A korábban már hivatkozottak szerint a vállalkozási szerződésből megállapíthatóan a kivitelezés teljesítésére a felperesnek 71 nap határideje volt. Ez megállapítható a szerződés III. fejezet 1. pontjába foglalt munkaterület átadási határidő [2019. augusztus 1.] és hiány és hibamentes befejezési határidő [2019. október 10.] megjelöléseiből. A már hivatkozottak szerint a munkaterület 2019. szeptember 09. napi átadása alapján Felperesnek a kivitelezést (hiány- és hibamentesen) legkésőbb 2019. november 18. napján be kellett volna fejeznie, erre azonban még a szerződés 2020. április 17. napján történt, az alperes általi felmondás időpontjáig sem került sor. A munkaterület késedelmes átadás átvétele a felperes késedelmébe nem kerül figyelembevételre. Ezt követően azonban nem valósult meg bármely olyan késedelem, amely alól a felperes alappal menthetné ki magát.

101. Az alperes vitatta, hogy részéről bármely szervezési hiányosság léte megállapítható lenne. A felperes jogszerűtlenül függesztette fel a munkavégzést. Miként azt a szakvélemény is hivatkozza a finanszírozási kérdések másik szakterületet érintenek, ekként a szakvélemény kiadása körében a szakértő ezt nem is vizsgálhatta. Az anyagellátási késedelemre okszerűtlenül hivatkozik a szakvélemény, mert azt követően azt is megállapította, hogy „Az esetenkénti elmaradásokat (anyag, stb) alperes pótolta.” [ld. szakvélemény 14. o. ad 3.]

102. A szakvélemény kiegészítésének van helye, hiszen a jogvita elbírálása során nem mellőzhető annak vizsgálata, hogy a felperes szerződésszerűen teljesített-e. A vállalkozási szerződésben a felperes elsőosztályú, hiba-, és hiánymentes teljesítésre vállalt kötelezettséget. Kizárólag az előbbiek szerinti teljesítés esetén illeti meg vállalkozói díj a felperest.

103. Az előbbieknek meg nem felelő teljesítés szükségszerűen értékelendő a felperes késedelme tekintetében is, hiszen elsőosztályú minőségű, hiba- és hiánymentes vállalkozói munka hiányában teljesítésről nem beszélhetünk, a felperes késedelme megállapítható, továbbá az alperest árleszállítási jog is megilleti.

104. A szakértői véleményből is megállapítható, hogy a felperes nem teljesítette a vállalkozási feladatot, a homlokzaton rengeteg hiba és hiány lelhető fel, amelyet nem javított ki, nem végzett el a felperes. Kiemeljük, hogy a szakvélemény is rögzíti, hogy a telek oldalhatárán álló tűzfalak színezése helyenként csíkos, nem egyenletes [ld. szakvélemény 5. o. harmadik bek.]. Megállapította továbbá a szakvélemény: „[. . .] a tetőfelépítmények oldalfalain, ill. az attika falon van XPS (zárt pórusú) hőszigetelés, de az nincs lehálózva, sem vékonyvakolattal és festéssel ellátva.” [ld. szakvélemény 5. o. ötödik bek.]. Mindezeket azonban elmulasztotta értékelni a szakvélemény.

105. A fentiek tisztázása céljából szükséges a szakvélemény kiegészítése, az ellentmondások tisztázása, ezért indítványozzuk, hogy a t. Választottbíróság a tárgyaláson hallgassa meg a szakvéleményt készítő [*] szakértőt.

106. Továbbra is kérte, hogy a Választottbíróság az eljárási költségeink megfizetésére a felperest kötelezze. Saját eljárási költségeit [*] választottbírósági díjban, valamint [*] jogtanácsosi munkadíjban jelölte meg. A jogtanácsosi munkadíj [*] perérték figyelembevételével, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. SS (2) bek. szerint került meghatározásra.

III/11. A felperes 2024. július 24-i nyilatkozata

107. A felperes, hogy az alperes [*] és [*] tanúként történő meghallgatására irányuló bizonyítási indítványt utasítsa el, tekintettel arra, hogy a bizonyítandó tényekre vonatkozó érdemi nyilatkozat meghallgatásuktól nem várható, különös tekintettel arra, hogy alperes olyan kérdések meghallgatására indítványozza a tanúk meghallgatását, mely kérdések szakértői kompetenciába tartoznak.

108. Az alperes a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv előtti eljárásban semmilyen érdemi és a szakértői eljárás alapjául szolgálható dokumentumot nem szolgáltatott az általa állított hibás teljesítés és kártérítési igény igazolása céljából, ahogy azt jelen eljárásban sem tette.

109. Az alperesnek a hibás teljesítésből eredő kártérítés jogcímén történő [*] összegű beszámítási kifogása kapcsán előadta, hogy alperes semmilyen, a felmerülő kárát igazoló számlát vagy egyéb bizonyítékot, még az általa említett, saját műszaki ellenőrével készített hiba és hiányjegyzéket sem csatolta jelen perben a tényállításainak alátámasztására. Bizonyíték hiányában az alperes által ennek kapcsán előadottak csak állítás szintjén állnak helyt, nem minősülnek igazolt tényeknek.

110. Előadta továbbá, hogy a független TSZSZ szakvélemény az alperes kártérítési igénye és az alperes által említett, a szakvéleményhez csatolt hiba és hiányjegyzék kapcsán a következőképp fogalmazott:

„Április 20-án [Kérelmező részvétele nélkül (felperes)] műszaki ellenőrével készített egy hiba- és hiányjegyzéket, fotómelléklettel. Ennek tartalmát állapotrögzítésként a szakértői tanács nem fogadhatja el, mert a Kérelmező (felperes) részvétele nélkül történt és nem független szakértő készítette."

„A vállalkozási szerződésben alkalmazott I. osztályú minőségi megfogalmazás téves, illetve céltalan, ugyanis a szakértői tanács ismeretei szerint kötelező érvényű jogszabály nincs a homlokzatképzések osztályba sorolására. Általában a gyártók fogalmaznak meg minőségi elvárásokat, mérettűréseket, de osztályozást ők sem alkalmaznak."

„Nem ismert, hogy a Kérelmezett (alperes) által jegyzőkönyvezett javítási igényeket milyen költséggel oldották meg és mennyibe fog kerülni a B épület oromfali javítása. Ezért minőségi levonást szakértőként nem áll módunkban javasolni, azt számlákkal igazoltan tartjuk érvényesíthetőnek. Ilyen számlák a szakértői tanácshoz nem érkeztek és az e-építési naplóban nem találtunk alnaplót a Kérelmező (felperes) levonulása után a homlokzatot befejező/javító munkákról."

111. A szakértői tanács alperes eljárásáról és az általa állítottak igazoltságáról a következőképp fogalmazott:

„Megbízott független szakértői eljárás hiányában, a Kérelmező (felperes) levonultatása után felvonultatott vállalkozó(k) beléptetése előtt ezeket a költségtényezőket hitelesen dokumentálhatta volna, helyette saját műszaki ellenőrével, Kérelmező (felperes) kizárásával, csupán mennyiségi és minőségi jegyzéket készített, a naplóban és levelezésben jelzett, szerinte Kérelmező (felperes) hibájából eredő költségeinek valós felmerülését nem dokumentálta, nem bizonyította és nem számszerűsítette, vagy ezeket a szakértői tanácsnak nem továbbította."

112. Az alperes a jelen perben egyelőre egy állítását nem igazolta. Egy független szakértői tanács is arra a megállapításra jutott, hogy az alperes kártérítési követelése nincs igazolva, ebből kifolyólag pedig megalapozatlan. Ha az alperesnek lenne bizonyítéka az általa előadottak igazolására, akkor azt már a szakértői eljárás során megküldte volna a szakértői tanácsnak a hiba- és hiányjegyzékkel együtt, ugyanis az alperesnek nem volt érdeke, hogy a szakvélemény olyan tartalommal készüljön el, amelyben az igazoltság hiánya okán az alperes állításait nem veszik tényként figyelembe. Az alperes továbbá nem határozta meg, és a szakvélemény szerint objektív mérce hiányában nem is lehet meghatározni az alperes által többször említett I. osztályú minőségi követelmény tartalmi elemeit. Tanúbizonyítással pedig ezen tények bizonyítására nincs mód.

113. Jelen eljárásban a szakértői díjelőleget többszöri felhívás ellenére nem rótta le, ezzel elzárva magát a szakértői kompetenciába tartozó és alperesi bizonyítási érdekkörbe tartozó tények bizonyítása elől, mely a felperes terhére semmiképp sem róható fel.

114. Tekintettel arra, hogy a 24 hónapos jótállási időszak lejárt, a felperes jogosult a nettó vállalkozói díj 5%-ának megfelelő jóteljesítési biztosíték érvényesítésére.

115. A felperes vitatta alperesnek a számlák kézbesítése körében előadott nyilatkozatát. Az alperes által hivatkozott [*] számú felszámolás iránti eljárásban hozott [*] számú eljárást megszüntető végzésben az eljáró bíróság valóban megállapította a fizetésképtelenség megállapításához szükséges feltételek fennállásának hiányát. Ennek oka az volt, hogy felperes nem tudta igazolni, hogy alperes átvette az említett számlákat a teljesítési igazolások kiadásakor, 2020.02.18. napján. Az alperes azt állította, hogy részére a számlák nem kerültek átadásra, ennek kapcsán a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség. Felperes nem tudta kétséget kizáróan igazolni, hogy az alperes a teljesítési igazolások kiadásakor az érintett számlákat átvette, és azokat nem vitatta azok esedékességéig.

116. A [*] számú eljárást megszüntető végzés 35. pontja egyébként rögzíti, hogy annak bizonyítása, hogy a becsatolt számlákon nem [*] „szignója” szerepel, és az „átvettem” szó és dátum sem tőle származik, az eljárásban adóst, azaz alperest terhelte. Az adós, azaz alperes igazságügyi írásszakértő kirendelését nem kérte.

117. Az eljárás során továbbá a felperes csatolta a felszámolási kérelem alapjául szolgáló számlákat, melyen szignó, dátum és [*] név olvasható nyomtatott formában. Az adós vitatta, hogy [*] vette volna át a számlákat, melyet [*] tanúvallomása is alátámasztott. [*], [*] tanúvallomásában viszont azt adták elő, hogy számla átadás történt a részükről [*] részére azonban arra vonatkozóan konkrét előadást nem tudtak tenni, hogy mely számlák átadása történt meg részükről-, [*] pedig tanúja volt számlaátadásnak.

118. A felperes 2020.04.21. napján a számlákat feltöltötte az e-építési naplóba (135. oldal), alperes azonban akkor már vitatta a számlák szerinti követelések jogszerű fennállását, melyről a válaszirathoz M/3. számon csatolt, 2020.04.24. napján kelt levelében értesítette felperest. Mindennek alapján a bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 27. § (2) bekezdése szerinti követelmények nem teljesültek, így az alperes felszámolását megalapozó fizetésképtelenség nem megállapítható, és az eljárás megszüntetésének van helye.

119. Az alperes fizetésképtelensége így valóban nem lett igazolva a Cstv. rendelkezéseinek megfelelően, ugyanakkor alperes a [*], [*], [*] és a [*] számú számlák kapcsán is kiadta a teljesítési igazolásokat, tehát elismerte, hogy felperes a számlákban jelölt vállalkozói díjért elvégzendő munkákat teljesítette, továbbá a TSZSZ szakvéleményben is megállapításra került, hogy a felperes [*] összegnek megfelelően teljesített, melyből alperes [*] összeget még nem fizetett meg, így alperes a kiállított számlákban foglaltakat jogszerűtlenül vitatja.

120. A TSZSZ szakértői vélemény alapján felperes az [*], [*], [*], valamint [*] számú számlákban meghatározott munkálatokat elvégezte, és további [*] (az 5% jóteljesítési biztosíték levonása nélkül) összegnek megfelelő, szerződésben részletezett munkálatot teljesített. Ennek okán a vállalkozási szerződés szerinti teljesítésből még ki nem fizetett összeg – a tételenként 5% jóteljesítési biztosíték levonásától mentesen – [*], így felperes [*] vállalkozói díjra jogosult. Ebből [*] a még ki nem számlázott, de elvégzett munkálatok összege, míg [*] az [*], [*], [*], valamint a [*] sorszámú számlák szerint fizetendő összeg, a jóteljesítési biztosíték levonása nélkül.

121. A számlák kézbesítésének esetleges vállalkozási szerződéstől eltérő gyakorlata – mely egyébként kölcsönösen elfogadottan alakult ki a felek között és melyet később alperes valótlanul vitatott – nem változtat az alperes fizetési kötelezettségének felperes felé történő fennálltán, melyet a TSZSZ szakértői véleménye egyértelműen megállapított.

122. Alperes az [*]. számú, aláírt teljesítési igazolással rendelkező számla meg nem fizetése kapcsán egy adminisztrációs hibára hivatkozik. Az alperes ezt a számlát a beszámítási kifogásával egyidejűleg küldte vissza felperesnek (dátum 2020.04.24. mindkét levél esetében). Az alperes magatartása akkor már teljes bizonyossággal a jelen per tárgyát képező számlák meg nem fizetésére irányult, hiszen az [*], [*] és [*] számú, aláírt teljesítési igazolással rendelkező számlák megfizetését sem kívánta alperes teljesíteni, a fizetés alól kreált és nem igazolt állításokkal kívánt mentesülni. Ezzel a felperes is teljes mértékben tisztában volt, így a korábbi számlák megfizetéséig nem módosította a számlán szereplő fizetési határidőt. A fizetési határidő megjelölése lényegtelen abból szempontból, hogy az alperes a jelen okirat keltéig a megjelölt négy számlából semmit nem fizetett meg felperesnek, holott a tartozás független szakértői vélemény alapján is fennáll a felperes javára.

123. Fentiek okán nem indokolt a Fővárosi Törvényszék előtt [*] ügyszámon folyamatban volt felszámolási eljárás iratanyagának beszerzése, tekintettel arra, hogy azon eljárás a fizetésképtelenség feltételeinek fennálltát vizsgálta, míg jelen eljárásban a felperes követelése vállalkozói díj megfizetésére irányul.

124. A felperes számláját a TSZSZ szakvéleménye pótolja. Azonban felperes megjegyzi, hogy a számla léte vagy ennek esetleges hiánya szintén nem jelen eljárás tárgya.

125. A felperes kérte a Választottbíróságot, hogy az alperesnek a jelen eljárásban készült szakvélemény körében a 2024.07.16. napján kelt nyilatkozatában tett valamennyi nyilatkozatát hagyja figyelmen kívül, mint elkésettet, tekintettel arra, hogy ezen nyilatkozatok határidőn túl kerültek előterjesztésre és a Választottbíróság 2024.07.01. napján kelt végzésében alperes határidő meghosszabbítása iránti kérelmét elutasította.

126. Kérte, hogy a szakértői vélemény kiegészítésére vonatkozó alperesi indítvány fenti indokok alapján szintén kerüljön mellőzésre.

127. Az organizációs hiányosságok ténye kétséget kizáróan, 2 független szakértői vélemény alapján is megállapítást nyert, a finanszírozási kérdések pedig nem érintenek más szakterületet. Az anyagellátás késedelme pedig a naplóbejegyzések alapján tényként megállapítható.

128. Megjegyezte továbbá, hogy a szakértői vélemény körében az alperes olyan nyilatkozatokat is tesz, illetve kérte a szakértői vélemény kiegészítését (pl. a szerződésszerű teljesítés kérdésköre), melyre szakértői bizonyítás nem is került lefolytatásra jelen eljárásban, tekintettel arra, hogy az alperes a szakértői díjelőleg lerovását felhívásra elmulasztotta.

129. A felperes korábbi nyilatkozatait változatlan tartalommal fenntartva úgy nyilatkozott, hogy további bizonyítási indítványa nincs, felperes indítványozza az eljárás berekesztését. Csatolta a kiegészített költségjegyzéket a perköltség felszámítása céljából.

IV. A Választottbíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás és a megállapított tényállás

IV/1. A felek közötti szerződés

130. A választottbíróság nyomatékosan előre bocsátja, hogy a jogvitát a kereseti kérelem és az ellenkérelem, valamint a beszámítási kifogás keretein belül dönti el, ennek során nem feladata a hivatalból történő bizonyítás, ezért a választottbírósági tanács a felek nyilatkozataiból és az általuk szolgáltatott bizonyítékokból kellett kiinduljon (peranyag-szolgáltatási elv). Ennek megfelelően a felperesnek az alperes által, az alperesnek a felperes által nem vitatott előadása, a benyújtott okirati bizonyítékok, a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv, valamint [*] igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján állapította meg a következő tényállást.

131. A felek (a felperes vállalkozóként, az alperes megrendelőként) 2019. július 19-én vállalkozási szerződést kötöttek, amely alapján a felperes a [*] szám alatt megvalósítandó társasház homlokzat képzési és állványozási munkálatainak elvégzését vállalta a munkaterület előreláthatólag 2019. augusztus 1. napján történő átadása mellett 2021. október 10-i, hiány- és hibamentes befejezési határidővel. A szerződés III/4./ pontja szerint amennyiben a munkaterület átadása Megrendelőnek felróható okból csúszik, úgy a részhatáridők és a véghatáridő is csúszik.

132. A Vállalkozó a szerződés tárgyát képező munkákat a kiviteli tervdokumentáció, az érvényes hatósági engedély és a vállalkozási szerződés feltételei alapján végzi el a Magyar Szabvány (MSZ 0480315 i/h) előírási szerint I. osztályú minőségben.

133. A felek nettó [*] [*] egyösszegű átalánydíjas vállalkozói díjban állapodtak meg. A pénzügyi elszámolás szabályait szerint a vállalkozó számla benyújtására akkor jogosult, ha az elkészült műszaki tartalmat mennyiségben és minőségben elvégezte és azt a Megrendelő felé dokumentálta, továbbá a Megrendelő megbízottja a teljesítést jegyzőkönyvben igazolta. A leigazolt teljesítést követően három napon belül kiállítandó számla Megrendelő általi kifizetése a befogadástól számított 15 napon belüli átutalással történik. (V./ 5./)

134. A Megrendelő a részszámla és a végszámla benyújtásakor – jóteljesítési biztosítékként – a nettó vállalkozási díj 5%-ának megfelelő visszatartásra jogosult, ami a sikeres végátadási eljárást követően átfordul garanciális biztosítékba, amelyet a megrendelő az épület jogerős használatbavételi engedélye időpontjának napjától kezdődő 24 hónapig garanciális biztosítékként továbbra is visszatartja. (V./ 4./)

135. A helytelenül kiállított, vagy teljesítési igazolás nélkül megküldött számlát Megrendelő jogosult a Vállalkozónak visszaküldeni, aki késedelmi kamatot e számla vonatkozásában nem érvényesíthet, Megrendelő teljesítési kötelezettsége az új, jogos számla befogadásától kezdődik. Késedelmes teljesítés esetén a Vállalkozó a Ptk. 6:155. § (1) bekezdésében foglalt késedelmi kamatot érvényesíthet. 15 napon túli fizetési késedelem esetén Vállalkozó a munkákat felfüggesztheti és az ebből adódó és igazolható esetleges plusz költségeit érvényesítheti Megrendelővel szemben. (V./ 5./)

136. A szerződés VI. / pontjában szereplő kötbérszabályok szerint a vállalkozói díj 0,5%-át kitevő, de maximálisan 15% mértékű késedelmi kötbért kötöttek ki a véghatáridő vállalkozónak felróható 1 napot meghaladó túllépése estére. Amennyiben a szerződés a Vállalkozónak felróható okból nem teljesül, úgy a Vállalkozó díj 10%-ának megfelelő meghiúsulási kötbért fizet Megrendelő részére.

137. A Vállalkozónak a szerződés VII. / pontjában foglalt kötelezettségei között szerepel a minőségi kritériumok további pontosítása, illetve az ezeknek meg nem felelő teljesítés kapcsán gyakorolható megrendelői jogok (a munka újbóli elvégzése, kijavítási költségek követelése stb.) A Vállalkozó elektronikus építési napló folyamatos, napi vezetésére köteles, melyben a

munkával összefüggő lényeges körülményeket rögzíteni kell. Vállalkozó az építési naplóba tett megrendelői bejegyzéseket 5 napon belül észrevételezheti, ennek hiányában a bejegyzést elfogadottnak kell tekinteni.

138. A megrendelő kötelezettségeit és jogait szabályozó VIII. / pont szerint a vállalkozó által kötelezően vezetendő e-építési naplóba a megrendelő és képviselői által végzett ellenőrzések eredményét az e-építési naplóban rögzítik. A bejegyzések elfogadottnak és tudomásul vettnek minősülnek, utólag nem vitathatók, ha azokra a másik fél 8 napon belül nem tesz észrevételt. (VIII. /6./ pont). Megrendelő a munkaterület átadása után a Vállalkozó folyamatos munkavégzése érdekében minden tőle telhetőt megtesz, de állásidőt, abból adódó bárminemű kártérítést semmilyen jogcímen nem térít meg (VIII. / 7. / pont).

139. A felek a szerződés módosítására nézve abban állapodtak meg, hogy arra csak a felek cégszerű aláírásával kerülhet sor. Nem helyettesítheti ezt kooperációs jegyzőkönyvbe tett megállapodás, együttműködési megállapodás, vagy építési naplóban történő bejegyzés A szerződés módosítását mindkét félnek írásban kell kezdeményezni (XII. / 3. / pont).

IV/2. A szerződés teljesítése, megszűnése az alperes felmondásával

140. A munkaterület átadására a szerződésben szereplő 2019. augusztus 1. napjához képest 2019. 09. hó 09. napján, tehát 40 napos késedelemmel került sor.

141. A munkák megkezdését követően a felek között vita alakult ki a felperes által elvégzett munkákkal, a vállalt határidővel és az elvégzett munka minőségével kapcsolatban, amelynek következtében az alperes a [*], [*], [*], valamint [*] számú felperesi számlák kiállításához szükséges teljesítési igazolásokat ugyan kiállította, ugyanakkor a tételenként 5%-os jóteljesítési biztosíték levonásán túlmenően mindösszesen [*] megfizetését megtagadta.

142. A felperes által elvégzett további munkák díját a felperes leszámlázni nem tudta, tekintettel arra, hogy az alperes az ehhez szükséges teljesítési igazolás kiállítását megtagadta.

143. A felperes a vitára tekintettel a Teljesítésigazolási Szakértői Szervhez (a továbbiakban TSZSZ) fordult, amely a megbízást 2021. 03. 11. napján kapta meg, 2021. 03. 23-án a felek képviselőinek jelenléte mellett helyszíni szemlét tartott, véleményét 2021. 05. 10-i keltezéssel készítette el. Időközben a szerződést az alperes 2020. 04. 17. napján szerződésszegésre hivatkozással (a TSZSZ megállapítása szerint a homlokzat közel teljes elkészültekor, 46%-os kifizetésnél) azonnali hatállyal felmondta, a felperessel való elszámolás nélkül más vállalkozót vett igénybe a munkák elvégzéséhez.

144. Az alperes műszaki ellenőre 2021. április 20-án a felperes részvétele nélkül készített egy hiba- és hiányjegyzéket, fotómelléklettel, amelyet a szakértő szerv állapotrögzítésként nem fogadott el azzal az indokkal, hogy a felmérésen a felperes nem vett részt, és a felmérést készítő műszaki ellenőr nem tekinthető független szakértőnek. Megemlíti ugyanakkor, hogy a felperes tételes felmérése a hiányokról megközelítőleg egyezik a műszaki ellenőr felmérésével, továbbá a műszaki ellenőri felmérés jegyzőkönyvében említett hibák, egy színvakolat foltosságát kivéve, már a helyszínen nem voltak láthatók (vélemény 7. oldal).

145. A TSZSZ vélemény a szerződés azt állapította meg, hogy a felperes jogszerű követelésének tejes összege [*], amelyből a már kiszámlázott vállalkozói díj [*], az elvégzett, de ki nem számlázott munkák díja [*].

146. A Választottbíróság itt tér ki arra az alperes által is észrevételezett eltérésre, ami a kereseti követelés és a TSZSZ vélemény szerinti részösszegek között mutatkozott. A kereset ugyanis a teljes tartozást [*] és [*] részösszegekben jelölte meg.

147. Az ellentmondás abból fakad, hogy a TSZSZ a már kiállított számlák összesítésekor [*]-tal nagyobb összeget tüntetett fel, tehát a valós [*] helyett [*]-ot, míg ennek következtében a [*]-ból maradó összeg [*]-tal kisebb, [*] került a vélemény összefoglaló táblázatában (ld. vélemény 16. o.).

148. A Választottbíróság bizonyított tényként tehát azt fogadta el, hogy a TSZSZ vélemény szerint a felperes fennmaradt pénzkövetelésének összege [*], amely áll egyfelől a már kiállított, de meg nem fizetett négy számla [*]-os, továbbá a még ki nem számlázott [*]-os részösszegekből.

149. Tényként fogadta el a Választottbíróság továbbá a véleménynek az alperes által jelzett ellenkövetelésekkel kapcsolatos megállapításait is, miszerint a minőségi hibák miatti levonásra a minőségi hibák és azok pénzbeli értékének hiteles dokumentáltsága, bizonyítottsága hiányában nem kerülhetett sor a felperes követelésével szemben (ld. vélemény 12. oldal).

150. Az alperes – ellentétben a 2023. 01. 27-i beadványában foglaltakkal – az eljárás során a TSZSZ véleménnyel kapcsolatosan semmilyen részletes észrevételt nem tett, csupán kétségbe vonta annak megállapításait.

151. A véleményben kimunkált felperesi követelés a jóteljesítési biztosíték céljára az alperes által visszatartott összegeket is a felperes jogos követeléseként mutatta ki. Az így megállapított összeget a választottbíróság úgy értékelte, hogy a felperes hibás teljesítése bizonyítottságának hiányában és a jótállási idő elteltére tekintettel a felperesi követelés megítélése során a teljes összeg figyelembevételét indokolja.

152. Az alperesnek azt a kifogását, amely szerint a felperes a TSZSZ vélemény választottbírósági felhasználásától amiatt lenne elzárva, hogy a 2013. évi XXXIV. törvény erre vonatkozóan hatvan napos határidőt ír elő, míg a felperes a véleményt ezen a határidőn túlmenően nyújtotta be, a Választottbíróság, mint téves jogértelmezést nem tudta elfogadni.

153. A hivatkozott törvény releváns rendelkezései az alábbiak:

> 8/B. § A polgári perrendtartásról szóló törvény rendelkezéseit a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményére alapított perben a jelen alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.
>
> ...
>
> (2) A keresetlevelet a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményének kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani.
>
> 8/H. § A Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleménye választottbírósági eljárásban is felhasználható. Ha a felek vállalkozási szerződésükben vagy önálló választottbírósági megállapodásukban választottbíróság kizárólagos döntésének vetik alá magukat, a választottbíróság eljárását kezdeményező fél a keresetlevélhez a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv szakvéleményét is csatolja. A választottbíróság a szakvéleményt a bizonyítékok körében mérlegeli, szükség szerint a szakértői tanács elnökét vagy tagját a tárgyaláson meghallgatja.

154. A fentiekből megállapítható, hogy a hatvan napos határidő a rendes bíróságok által a Pp. szabályai szerint lefolytatott peres eljárásokra vonatkozik, a Választottbíróság eljárására azonban annak saját Eljárási Szabályzata alkalmazandó, amely ilyen határidőt nem tartalmaz. Ugyanakkor a jelen eljárásban alkalmazandó 8/H § határidő meghatározása nélkül teszi lehetővé a vélemény felhasználását a Választottbíróság előtt folyó eljárásokban.

155. Kiemelendő továbbá a 2017. évi LX. törvény a választottbíráskodásról, amelynek 47. § (2) bekezdése szerint a választottbírósági ítélet a másik fél ellen előterjesztett kereset alapján a 7. § (2) bekezdésében meghatározott bíróság által és csak abban az esetben érvényteleníthető, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a választottbíróság a felek bármelyike által becsatolt

Teljesítésigazolási Szakértői Szerv által készített szakvélemény tartalmát – a bizonyítékként történő értékelés vagy mellőzés okaira kiterjedően – ítéletében érdemben nem értékelte.

156. Mindebből következik, hogy kellő ok hiányában a vélemény a választottbírósági eljárásban az ítélet érvényteleníthetősége terhével nem is mellőzhető.

157. A felperes a kereseti kérelme szerinti követelés alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettségének a jogalap és jogcím tekintetében eleget tett, szerződéses jogalapját és jogcímét alátámasztotta, a TSZSZ vélemény beszerzésével a követelése összegszerűségét a szükséges mértékben bizonyította.

158. A felperes követelése kamatait is érvényesítette. Számlakövetéléseinek nem csak alaposságát, de az el nem ismert jogosság mellett azok esedékességét, kiállításuk, kézbesítésük szabályosságát is vitatta az alperes.

159. A követelések esedékességének bizonyítása a felperest terhelte, a szolgáltatott peranyag alapján azonban nem lehetett egyértelműen megállapítani azt, hogy a számlák esedékessége, így a késedelmi kamat a felperesi kereseti követelésben említett határnapoktól indult.

160. A TSZSZ vélemény alapján megállapítható volt az, hogy a számlakövetelések és az azon felüli, de le nem számlázott követelések alaposak voltak. Az eljárás adataiból megállapítható volt az is, hogy a felek szerződése az alperes felmondásával (ha esetleg jogszerűtlen szankciós azonnali felmondás helyett a megrendelőt törvény alapján megillető általános felmondással is) 2020. április 17-én megszűnt, és ezt követően, tehát április 18-val már mindenképpen esedékessé vált a felek közötti elszámolás alapján az arra kötelezett által megfizetendő összeg.

161. Teljes bizonyossággal tehát annyi állapítható meg, hogy 2020. április 18-tól már valamennyi felperesi követelés esedékessé vált.

162. Az alperes a TSZSZ által lefolytatott eljárásban bizonyító erejű dokumentumokkal vagy más eszközökkel a beszámításon alapuló késedelmi kamat, illetve kártérítési követelését alátámasztani nem tudta.

IV/3. Szakértői bizonyítás a késedelem és hibás teljesítés kérdéskörében

163. Az alperesi ellenkérelemben, illetve kötelezetti késedelemre és hibás teljesítésre alapozott beszámítási kifogásban foglaltakra tekintettel szakértői kérdésként merült fel annak bizonyítása, hogy megállapítható-e a felperesi oldalon és/vagy alperesi oldalon késedelem, illetve a felperes hibás teljesítése, ezzel okozati összefüggésben az alperes által állított mértékben.

164. Tényként állapítható meg, hogy a felperes a szerződés szerinti határidőben, 2019. október 10. napjáig volt köteles a teljesítésre, mint ahogy az is tény, hogy a munkavégzés helyszínének átadására csak negyven napos alperesi késedelemmel került sor. Kifejezett szerződésmódosítás hiányában is, magából a felek szerződéséből (III. /4./ pont) annyi megállapítható, hogy ez a késedelem meghosszabbítja a teljesítési határidőt, amely így 2019. november 19. napját jelentette.

165. Tény az is, hogy a felperes a szerződés alperes általi azonnali hatályú felmondásáig, 2020. április 17-i felmondás napjáig sem fejezte be.

166. A felperes állításával ellentétben nem állapítható meg, hogy a szerződés teljesítési határideje módosult volna annak következtében, hogy a felperes az e-építési naplóba való bejegyzéssel indítványozta a határidő 2020. január 15. napjára történő módosítását, amit az alperes ráutaló magatartással elfogadott volna. Ennek ugyanis ellentmond a felek szerződésének XIII. / 3. /

pontjában foglalt kikötés a szerződésmódosítás feltételeit illetően, amely szerint a cégszerű aláírással ellátott írásba foglalt módosítást nem helyettesíti építési napló bejegyzés.

167. Kifejezett szerződésmódosítás hiányában annyi állapítható meg, hogy a munkaterület átadás negyven napos késedelme ennyivel meghosszabbította a teljesítési határidőt, de annak feltárása, hogy felperesi vagy alperesi oldalról fennálltak-e olyan körülmények, amelyek a felelősségi körükbe tartozó további késedelmet idéztek volna elő, csak szakértői bizonyítással volt lehetséges, mint ahogy az is, hogy megállapítható-e a felperes hibás teljesítése és az alperes által állított mértékű károkozása.

168. A felek a szakértő személyében megállapodni nem tudtak. A kirendelni kívánt szakértő által előre jelzett díjat túlzottnak tartották, de közös szakértőt másodszori felhívásra sem tudtak megjelölni. Az eljáró tanács által kijelölt szakértő díjelőlegét csak a felperes volt hajlandó megfizetni, így a bizonyítást a választottbíróság csak a felperessel szemben felhozott késedelem körében folytatta le, míg az alperes által állított hibás teljesítés és okozott kár bizonyításának terhe az alperesen nyugodott, aki ebben a körben csak tanúbizonyítást ajánlott fel.

169. A szakértő a késedelem körében neki feltett kérdésekre az e-építési napló bejegyzések, a technológiai folyamatok, a felek közötti „munkamegosztás” (munkaterület biztosítása, anyagok rendelkezésre bocsátása, projektvezetés stb.) figyelembevételével arra a következtetésre jutott, hogy merültek fel olyan akadályok, amelyek a felperes vállalkozó teljesítésének késedelmét idézték elő. Ezek közül a felperes ellenőrzési körébe tartoztak azok az akadályok, amelyek az alacsony munkáslétszám, az alkalmatlan alvállalkozók miatt álltak elő.

170. Az alperes ellenőrzési körében merült fel az, hogy hiányzott az átgondolt generál organizáció (ütemterv, helyszínelrendezés), egyes szakmák munkavégzése időben és térben ütközött, már elvégzett munkarészek más szakmák által károsodtak, tisztázatlanok voltak az állványozással kapcsolatos igények, munkaterület átadási késedelem a kezdéskor, az állványok felállítása körében, a más szakma által nem zavart homlokzat-színezéshez. További akadályként nevezte meg az anyagellátás késedelmét, valamint a teljesítési igazolás és kifizetés körében felmerült késedelmeket.

171. A felektől elvárható szokásos szakmai magatartásokra és ezek teljesülésére vagy nem teljesülésére nézve a szakértő azt állapította meg, hogy a felperestől a munkaerőhiány elhárítása érdekében több saját állományú dolgozó munkába állítása, vagy alvállalkozó bevonása volt elvárható.

172. Az alperestől elvárható magatartásokat abban jelölte meg, hogy az alperesi szervezési hiányosságok megelőzése érdekében lényeges eszköz a technológiák részletes végig gondolásával összeállított munkamenet ütemezés, és az ezzel összhangban lévő, építési fázisonként készített helyszínberendezési organizációs terv. Megállapította, hogy a dokumentáció ilyeneket nem tartalmaz. Az esetenkénti intézkedési elmaradásokat (anyag stb.) az alperes pótolta.

173. A felperes terhére (értsd, az ő oldalán megjelenő) késedelem idejét 187 napban, az alperes terhére megjelenő késedelmet 207 napban jelölte meg.

174. A szakvélemény észrevételezésére tűzött harminc napos határidőn belül a felperes úgy nyilatkozott, hogy az abban foglaltakat elfogadja, további bizonyításra nem tesz indítványt, a szakértő meghallgatását, a szakvélemény kiegészítését nem kéri.

175. Az alperes a határidő utolsó napján benyújtott beadványában észrevételeket nem tett, de semmilyen elfogadható indokát nem adva, 15 napos további határidőt kért azok megtételére, amely kérelmét a választottbíróság elutasította.

176. Az eljárás berekesztésére vonatkozó végzésben foglalt felhívásra reagálva nyilatkozott úgy, hogy a szakvéleményt megalapozatlannak, kiegészítésre szorulónak tartja, és kéri az ellentmondások feloldása érdekébe a szakértő személyes meghallgatását. A szakértő által tett megállapításokkal szembeni, illetve a felperes hibás teljesítését igazolandó, két olyan tanú meghallgatását indítványozta, aki a szerződés teljesítési időszakában vele álltak kapcsolatban ([*] projektvezető, [*] műszaki ellenőr).

177. A választottbíróság az alperesi indítványt részben elkésettnek (a harminc napos határidőn túli benyújtás okán), részben megalapozatlannak, az eljárási szabályokkal ellentétesnek tartja, megítélése szerint az indítvány teljesítése értékelhető eredményre nem vezet.

178. A szakértői bizonyítás kiegészítése abban a tekintetben, hogy kinek a körében felmerült akadályok és milyen mértékben okoztak késedelmet, nem indokolt. A szakértő megállapításai e körben nem vetnek fel aggályokat. A felperesi hibás teljesítés körében a szakértői vélemény kiegészítésére, esetleges meghallgatására amiatt nem lát okot a választottbíróság, mert az alperes az őt terhelő bizonyítás ellenére a szakértői díjelőleg rá eső részét nem fizette be arra hivatkozással, hogy az eltúlzott. A szakértő díja a Mérnöki Kamara által ajánlott díjszabáson alapult, így a választottbíróság nem volt abban a helyzetben, hogy a díj mértékét illetően annak túlzott vagy arányos mértékéről nyilatkozzon.

179. Megjegyzi ugyanakkor a választottbíróság, hogy az alperes már a TSZSZ vélemény elkészítésekor, de a választottbírósági eljárás során sem volt elzárva attól a lehetőségtől, hogy az eddig semmilyen elfogadható bizonyítékkal alá nem támasztott hibás teljesítési igényét általa megbízott szakértő véleményével támassza alá, vagy kellő mértékben valószínűsítse, hogy a kirendelt szakértő véleménye hol, mennyiben megalapozatlan, ellentmondásos, vagy szorul kiegészítésre.

180. Az indítványozott tanúk meghallgatását a választottbíróság mellőzi részben azzal az indokkal, hogy a felek által az előkészítő egyeztetés során elfogadott eljárási szabályok szerint tanúbizonyítás indítványozására a tanú révén bizonyítani kívánt tényekre, körülményekre vonatkozó, azok lényegét összefoglaló írásos tanúvallomás egyidejű benyújtásával kerülhet sor, kivéve, ha az indítványozó ennek mellőzését kellő módon megindokolja. Tanúbizonyítás elrendelése esetén az eljáró tanács a tanút nem idézi, a tanú előállítása a tárgyalási napra a tanúbizonytást indítványozó fél kötelezettsége.

181. Az alperes beadványában a tanúkkal bizonyítani kívánt körülmények tekintetében semmilyen konkrét tényállításokat nem tett. Általánosságban szólt arról, hogy ellátott feladataikra tekintettel releváns nyilatkozatot tudnak tenni, illetve velük igazolható a felperes keresetének megalapozatlansága, illetve az alperes védekezésében, beszámítási kifogásában foglaltak alaposság.

182. Úgy nyilatkozott továbbá, hogy a nevezett személyekkel „nem áll kapcsolatban”, írásos tanúvallomásuk beszerzése nem áll módjában. Ez két kérdést vet fel. Megfelelő ok-e ez arra, hogy az írásbeli vallomás beszerzésétől eltekintsen a választottbíróság? Ha nem áll az alperes kapcsolatban a tanúkkal, esetleges meghallgatásuk elrendelése esetén milyen valószínűsége van annak, hogy az alperes a tanúkat a tárgyalásra előállítsa?

183. Felperessel egyetértve, a választottbíróság sem tartja alkalmasnak tanúk meghallgatását szakértői bizonyítás igénylő kérdésekben, így a fentieken túlmenően ez okból is mellőzi.

184. Ugyancsak osztja a választottbíróság a felperesi álláspotot abban a tekintetben, hogy a jelen eljárásban nincs szükség a felperes által az alperes ellen indított felszámolási eljárás iratanyagának a törvényszék megkeresése útján történő beszerzésére.

185. A felperes is tett indítványt [*] tanúkénti meghallgatására, amelyet az eljáró tanács az egyéb bizonyítékok mérlegelése alapján szükségtelennek tartott.

V. Az ítélet jogi indokolása

186. A felperes vállalkozói díj jogcímén előterjesztett keresete az alábbiak szerint alapos, míg az alperes ellenkérelme, illetve beszámítási kifogása megalapozatlan.

V/1. A felperes keresetének megalapozottsága

187. A bizonyítási eljárás során megállapított tényállás szerint a vállalkozó a szerződés szerinti munkákat a TSZSZ vélemény megállapításai szerint és az abban kimutatott értékben elvégezte, az alperes sem a már kiszámlázott, sem a még ki nem számlázott, de elvégzett munkák ellenértékét nem fizette ki.

188. Az alperes a felek közötti szerződést a felperes súlyos szerződésszegésére hivatkozással azonnali hatállyal felmondta. A felperes a felmondás jogosságát vitatta, és ezt az álláspontját a lefolytatott bizonyítási eljárás alá is támasztotta. Az alperes sem az alperesi késedelem mértékét túllépő felperes késedelmet, sem a felperes teljesítésének általa állított hibáit, annak összegszerűségét bizonyítani nem tudta.

189. A szerződés felek közötti megszűnése szempontjából annak, hogy a fenti szankciós felmondás jogszerűségének bizonyítás sikertelen volt, annyiban nincs jelentősége, hogy a megrendelőt a Ptk. alapján megilleti az általános (elállási) felmondási jog, amelyet annak indokolása nélkül is a megrendelő jogszerűen gyakorolhat. A jogellenes szankciós felmondás még általános felmondásként figyelembe vehető.

    6:249. § [Elállás, felmondás]

    (1) A megrendelő a szerződéstől a szerződés teljesítésének megkezdése előtt bármikor elállhat, ezt követően a teljesítésig a szerződést felmondhatja.

    (2) A megrendelő elállása vagy felmondása esetén köteles a vállalkozónak a díj arányos részét megfizetni és a szerződés megszüntetésével okozott kárt megtéríteni azzal, hogy a kártalanítás a vállalkozói díjat nem haladhatja meg.

190. A felperesi vállalkozó nem kárai megtérítését, hanem a felmondás szerződésszüntető hatásához fűzött jogkövetkezmények alkalmazását, vállalkozói díjának arányos részét követelte, a felek közötti elszámolásból fakadó igényét érvényesítette.

191. A Ptk. 6:213. § (1) bekezdésének utaló szabálya folytán a felmondásra is alkalmazandó a Ptk. 6:212. § (2) bekezdése: a szerződés megszüntetése esetén a felek további szolgáltatásokkal nem tartoznak, és kötelesek egymással a megszűnés előtt már teljesített szolgáltatásokkal elszámolni.

192. Az alperes a felperes bizonyított mértékű, és a fenti szabályok alapján jogszerű követelését nem fizette meg, így azzal tartozik, és mivel tartozását nem fizette meg, azzal késedelembe esett.

193. A Ptk. 6:155. § (1) bekezdése szerint vállalkozások közötti szerződés ... esetén a késedelmi kamat mértéke a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat nyolc százalékponttal növelt értéke. A kamat számításakor a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat irányadó az adott naptári félév teljes idejére.

194. A késedelmi kamat megfizetésének kötelezettsége a követelés esedékessé válásával kezdődik. Az ítélet [158]-[160] bekezdéseiben kifejtett okokból a választottbíróság a felperesi követelések esedékességének időpontját egységesen az alperesi felmondást követő naptól, tehát 2020. április 18-tól állapította meg függetlenül attól, hogy az már kiállított számlán, vagy a felek közötti elszámolás kötelezettségén alapszik.

195. A felhívott törvényi rendelkezések a felperes követelésének jogszerűségét minden tekintetben alátámasztják.

V/2. Az alperes beszámítási kifogása

196. Az alperes beszámítási kifogásának megalapozásához az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes az alperes által állított összegű késedelmi kötbért megalapozó késedelembe esett, illetve hibásan teljesített, amelynek következtében az alperesnek az általa állított mértékű kára keletkezett.

197. Az alperes állította, hogy a felperes késedelembe esett, de annak időtartamát (a késedelmes napok számát) nem számszerűsítette. A késedelmi kötbér megjelölt [*]-os összegét általa meg nem határozott oknál fogva [*] vállalkozói díj alapul vételével számította ki, holott a vállalkozási szerződés II. / 1. / pontja szerint a vállalkozói díj nettó [*] [*]Mindezek alapján az alperes kötbérkövetelésének alapja, összegszerűsége követhetetlen, és már ez okból meg nem ítélhető a felperesi vitatásra is figyelemmel.

198. A bizonyítási eljárás eredményeként az megállapítható volt, hogy a felperes a munkát a szerződés alperes általi felmondásáig sem fejezte be teljeskörűen, ugyanakkor ennek oka nem csak a felperes, hanem az alperes érdekkörébe is eső körülményekre vezethető vissza. A szakértő megállapítása szerint a felperesi késedelem időtartama 187 napot, az alperesé 207 napot tett ki, tehát az állapítható meg, hogy az alperesi késedelmek összes időtartama húsz nappal meghaladja a felperesi késedelem összes időtartamát.

199. Figyelembe véve, hogy a felperesi és alperesi oldal egyidejű késedelme kizárt, és az alperesi késedelem időtartam jelentősen meghaladja a felperesi oldal késedelmét, nem vonható le ilyen körülmények között megalapozott következtetés arra nézve, hogy a felperes az alperes által állított mértékű késedelmi kötbérrel tartozik.

200. Az alperes hibás teljesítésen alapuló beszámítási kifogása körében az eldöntendő kérdés az volt, hogy bizonyított-e a felperes teljesítési hibája, és ha igen, de csak ezt követően az, hogy a hibás teljesítés az alperes által állított [*] mértékben kárt okozott az alperesnek.

201. A bizonyítási eljárás eredményeként mindösszesen annyi volt megállapítható, hogy az alperes műszaki ellenőre által a felperes jelenléte nélkül készített állapotfelmérés tartalmaz teljesítési hibákat, de ezek bizonyítottságát a TSZSZ vélemény sem ismerte el, és a felsorolt hibákat a választottbíróság sem látja bizonyítottnak.

202. Még kevésbé tekinthető bizonyítottnak az, hogy az alperesnek az állított mértékű kára keletkezett. Az alperes sem a TSZSZ eljárásában, sem a jelen eljárásban nem terjesztett elő olyan bizonyítékot, amely az állított kár összegszerűségét a saját állításán túlmenően alátámasztotta volna.

203. A fentiek értelmében bizonyítottság hiányában az alperesnek sem a késedelmi kötbér követelése, sem a kárigénye nem volt megítélhető.

V/3. Az eljárás költségei

204. A Választottbíróság az ESZ díjszabályainak (53.§) figyelembevételével a választottbírósági díj összegét a kereset vonatkozásában [*], azaz [*]-ban állapította meg. A felperes által megelőlegezett, mindösszesen [*], azaz [*] választottbírósági díjból a Választottbíróság [*], azaz [*] visszautalását rendeli el a felperes részére.

205. A Választottbíróság az ESZ díjszabályainak (53.§) figyelembevételével a választottbírósági díj összegét a beszámítási kifogás vonatkozásában [*], azaz [*]. Az alperes által befizetett díj [*],

azaz [*] választottbírósági díjból a Választottbíróság [*], azaz [*] visszautalását rendeli el a alperes részére.

206. A befizetett választottbírósági díjból való visszatérítése annak következtében indokolt, hogy a választottbírósági tanács egyik tagjának választottbírói honoráriuma után nem kell szociális hozzájárulási adót fizetni, így a szociális hozzájárulások figyelembevételével bekért díjelőlegekből az egy bíróra eső szociális hozzájárulás visszatérítendő.

207. A szakértői bizonyítás [*]-os, a felperes által megelőlegezett költségéhez képest a tényleges költség [*]-ot tett ki, így a pernyertes felperes [*] visszatérítésére jogosult.

208. A felperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíját a választottbírósági tanács a felperes által benyújtott, az ügyvédi tevékenységgel arányban álló díjkimutatás alapján határozta meg.

209. Az ESZ 11. §-ában foglaltaknak megfelelően, a felperes teljes pernyertességére tekintettel az eljárás fentiek szerint számolt teljes költségének megtérítésére, saját költségeinek viselésére az alperest kötelezte.

Budapest, 2024. november 15.

Dr. Kövesdi Zoltán s.k.	Dr. Fabó Tibor	Dr. Menyhárd Attila s.k.
választottbíró s.k.	az eljáró tanács elnöke	választottbíró s.k.

VB/23028. számú ítélet

A [*] Ügyvédi Iroda (székhely: [*]. ügyintéző: [*] ügyvéd) által képviselt [*] (székhely: [*]) felperesnek a [*] ügyvéd (székhely: [*]) által képviselt [*] (székhely: [*]) alperes ellen kártérítés iránt indított választottbírósági eljárásban a választottbírósági tanács zárt tanácskozás során meghozta az alábbi

ítéletet:

Kötelezi a Választottbíróság az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek [*] és ezen összegnek 2023. április 18-tól a kifizetésig járó, a naptári félév első napján érvényes, az Európai Központi Bank által az [*] pénznemre meghatározott alapkamat nyolc százalékponttal növelt értékének megfelelő késedelmi kamatát.

A Választottbíróság a felperes keresete után számított regisztrációs díj és választottbírósági díj együttes összegét [*] ([*]) [*]-ban, a viszontkereset utáni választottbírósági díjat pedig [*] ([*]) [*]-ban határozza meg.

Kötelezi a Választottbíróság az alperest, hogy a keresethez kapcsolódó választottbírósági díjakból tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek [*] [*]-ot. Ezt meghaladóan a keresethez kapcsolódó választottbírósági díjakat a felperes viseli.

A viszontkeresethez kapcsolódó választottbírósági díjakat az alperes viseli.

Felhívja a választottbírósági tanács a Választottbíróság Titkárságát, hogy a felperes által előlegezett választottbírósági díjakból térítsen vissza a felperesnek [*] [*] -ot.

Felhívja a választottbírósági tanács a Választottbíróság Titkárságát, hogy az alperes által előlegezett választottbírósági díjakból térítsen vissza az alperesnek [*] [*]-ot.

Kötelezi a Választottbíróság az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek [*] [*] ügyvédi munkadíjat.

A felek az eljárással kapcsolatos egyéb költségeiket maguk viselik.

A Választottbíróság a fentieket meghaladóan a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasítja.

Indokolás:

1. A felperes egy magyarországi székhelyű, a magyar cégjegyzékbe bejegyzett zártkörűen működő részvénytársaság, amelynek fő tevékenysége: „Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme”. Ennek megfelelően a felperes üzleti tevékenysége kiterjed mezőgazdasági termények rendszeres felvásárlására, illetve értékesítésére.

Az alperes egy Szlovákiában bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, amelynek tevékenysége többek között áruk kis- és nagykereskedelmére, illetve raktározásra terjed ki.

2. A felperes mint vevő és az alperes mint eladó 2018. június 8-án Adásvételi Keretszerződésnek címzett megállapodást kötöttek egymással, amelyben az eladó azt vállalta, hogy nem saját termelésből származó, hanem a kereskedelmi forgalomban beszerzett terményt fog eladni a vevőnek a keretszerződés feltételei szerint megkötött egyedi szerződésekkel.

3. A keretszerződés alapján a felek között öt tényleges adásvételi szerződés jött létre, amelyek közül az egyik megszüntetésre került. A fennmaradt négy szerződés megkötésének időpontja és tárgya a következő volt:

2018. június 8.	5.000 tonna	2018-as évjáratú takarmány kukorica
2019. január 10.	1.000 tonna	2018-as évjáratú takarmány kukorica
2019. március 12.	1.000 tonna	2018-as évjáratú takarmány kukorica
2019. április 29.	1.000 tonna	2018-as évjáratú takarmány kukorica

4. Az adásvételi szerződésekkel egyidejűleg az eladó és a vevő között úgynevezett tárolási megállapodások is létrejöttek, amelyek szerint az alperes vállalta, hogy az általa a felperesnek eladott takarmány kukoricát a tárolási megállapodásokban meghatározott időtartamban a felperes tulajdonaként tárolja.

A tárolás időtartamának lejártát a tárolási szerződések az alábbiak szerint határozták meg:

2018. június 8-i tárolási szerződés: 2019. szeptember 30.

2019. január 10-i tárolási szerződés: 2019. május 31.

A tárolási szerződés 2019. március 4-i módosításával a 2019. május 31-i tárolási határidő 2019. szeptember 30-ra változott.

2019. március 12-i tárolási szerződés: 2019. szeptember 30.

A 2019. április 29-i adásvételi szerződéshez kapcsolódó, de 2019. április 26-ára dátumozott tárolási szerződés: 2019. november 30.

A tárolási megállapodásokban a felek a tárolási díjat [*] összegben határozták meg.

Az egyedi tárolási szerződések mindegyike úgy rendelkezett, hogy „a gázosítás kivételével minden, az áru minőségének megőrzése érdekében szükséges árukezelés (átforgatás, áttárolást stb.) valamint a ki és betárolás költsége a Tárolót terheli.”

5. A tárolási megállapodásokhoz általános szerződési feltételek is kapcsolódtak, amelyek többek között arról rendelkeztek, hogy „Tároló kötelezi magát arra, hogy a Tároltató áruját más áruktól elkülönítetten tárolja, idegen készletként Tároltató tulajdonaként tartja nyilván, annak mennyiségét és minőségét az elszállításig megőrzi."

Az ÁSZF kimondta továbbá, hogy „az áru minőségének a kitároláskor meg kell felelnie az Adásvételi Szerződés szerinti minőségi paramétereknek."

Előírta továbbá az ÁSZF, hogy „az áru bogárfertőzöttségének felfedezésekor Tároló azonnal köteles értesíteni a Tároltatót. Az áru gázosítását Tároltató saját költségére az általa választott fumigáló céggel elvégezteti, amihez a Tároló a feltételeket biztosítja. Amennyiben a termény egyéb árukezelést igényel, a Tároló azonnal köteles értesíteni a Tároltatót és az áru szakszerű kezelését ellátni a Tároltató előzetes hozzájárulásával."

Az ÁSZF kötelezettségévé tette a Tárolónak, hogy „a hónap utolsó napján tárolt mennyiségről a következő hónap első munkanapján Tároltatónak rendszeresen készletjelentést küld."

Az ÁSZF az áru kiszolgáltatásáról akként rendelkezett, hogy „A Tároló a Tároltató rendelkezése alapján feltétel nélkül köteles az árut kiszolgáltatni, illetve a Tároltató utasításait teljesíteni, és semmilyen jogcímen nincs joga az áru kiszolgáltatását megtagadni, vagy az árut visszatartani, így többek között akkor sem, ha pl. Tárolónak harmadik személlyel szemben az áruval összefüggésben vagy bármely más alapon elszámolási vitája, vagy igénye van."

Az ÁSZF az alábbi szövegű választottbírósági kikötést tartalmazta: „Bármely vita eldöntésére, amely a jelen szerződésből, vagy azzal összefüggésben, annak megszegésével, megszűnésével, érvényességével vagy értelmezésével kapcsolatban keletkezik, a felek alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbíróság, Budapest kizárólagos döntésének azzal, hogy a Választottbíróság a saját Eljárási Szabályzata szerint jár el."

6. Az adásvételi szerződések hiánytalanul teljesedésbe mentek, azaz különböző időpontokban összesen [*] tonna [*] évjáratú takarmány kukorica került betárolásra az alperes [*] ([*]) található raktárába, a felperes pedig az áru teljes ellenértékét, [*]-t megfizette.

7. Az alperes a felperes kitárolási utasításainak eleinte maradéktalanul eleget tett, azonban 2020. március 5-én a felperes által kért kukorica kiszolgáltatását megtagadta, s ezt követően nem adott ki árut a felperes részére vagy annak utasítása alapján.

Az alperes a tárolási megállapodásoknak megfelelően havi rendszerességgel küldött készlet-igazolásokat. A 2020. április 30-i keltezésű zárókészlet-visszaigazolásban az alperes azt jelentette, hogy [*] tonna [*] évjáratú kukoricát tárol a felperes tulajdonaként.

8. A felperes felszólította az alperest az áru kiadására, azonban a felszólítás eredménytelen maradt, ezért a felperes 2020. július 22-én keresetlevelet nyújtott be a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbírósághoz, amelyben a ki nem adott áru ellenértékeként [*] megfizetésére és a perköltségek viselésére kérte kötelezni az alperest. A VB/20048 szám alatt indult ügyben a Választottbíróság 2022. július 15-i ítéletével a felperes keresetét elutasította, s a felperest kötelezte a perrel kapcsolatos költségek viselésére. Az ítélet indokolásának lényege az volt, hogy a felperes csupán állította, de nem bizonyította, hogy az alperes a teljesítést alapos ok nélkül megtagadta volna, s ezzel szerződésszegést követett volna el. Az ügyben eljárt választottbírósági tanács megállapítása szerint „A Felperes nem támasztotta alá, hogy bármikor megkísérelte volna vagy legalább kezdeményezte volna a konkrét termék kitárolását (elszállítását) és ezt az Alperes megtagadta volna, vagy ettől elzárkózott volna, vagy bármiben hátráltatta volna a Felperest."

9. Az elutasító ítéletet követően, 2022. augusztus 8-án a felperes egy teherautót küldött az alperes telephelyére azzal a céllal, hogy a felperes tulajdonában álló, alperes által tárolt kukoricát elszállítsa. Ekkor az alperes kifejezetten megtagadta az áru kiadását. Ezt a kitárolási kísérletet a felperes jegyzőkönyv felvételével és fényképfelvételekkel dokumentálta.

10. A felek között 2022. augusztus 29-én személyes egyeztetés is zajlott, ahol az alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy a betárolt kukorica a túlzottan hosszú idejű tárolás következtében jelentős mértékben megromlott, elpusztult, így a tárolt mennyiségnek csak töredéke van meg.

11. Ezt követően a felperes igazságügyi szakértőt bízott meg, s a szakértő feladatául annak megállapítását határozta meg, hogy az adott tárolási időszakban szakmailag milyen mértékű természetes veszteség következhet be a tárolt terményben – figyelembe véve, hogy a 2018-as évet megelőző termésű kukoricát is még tárolhattak az alperesnél. A 2022. szeptember 12-i szakvéleményben [*] igazságügyi szakértő a felperes által rendelkezésre bocsátott adatok alapján, helyszíni szemle és az alperesnél esetleg rendelkezésre álló, de a felperes számára nem ismert dokumentumok ismerete nélkül arra a következtetésre jutott, hogy hat évig tárolt kukorica esetén a veszteség 15-18 %-os, ötévi tárolás után 12,5-15 %-os, négyévi tárolást követően 10 % körüli lehet. Rögzítette a szakvélemény, hogy a tárolt kukorica évjárat szerinti összetételét nem lehetett meghatározni, de azt mindenképpen kizártnak minősítette, hogy a tárolt kukorica az adott tárolási időszak alatt 84 %-os veszteséget szenvedett volna.

12. A szakvélemény ismeretében a felperes 2023. február 15-én ismét felszólította az alperest [*] tonna kukorica kiadására, s a teljesítésre 30 napos póthatáridőt szabott. Mivel a póthatáridő eredménytelenül telt el, a felperes 2023. április 13-án azonnali hatállyal felmondta a tárolási megállapodásokat.

13. A fenti előzmények után a felperes 2023. május 17-én nyújtotta be azt a keresetlevelet, amely a jelen eljárás megindulásához vezetett. Keresetében azt kérte, hogy a Választottbíróság kötelezze az alperest [*] kártérítési összeg, s ezen összeg után a Ptk. 6:155. § (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat, valamint a perrel kapcsolatos költségek megfizetésére. A főkövetelés jogcímeként a tárolási szerződések megszegését, mégpedig az alperesi késedelmet jelölte meg. Álláspontja szerint az alperes a Ptk. 6:142. §-a alapján köteles a szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére. Ráadásul, mivel a szerződésszegés szándékosnak minősül, az alperest teljes kártérítési felelősség terheli.

A kártérítés összegét a felperes a vagyonában bekövetkezett tényleges csökkenés értékéből és az elmaradt hasznának összegéből állította össze. A vagyoncsökkenés mértékét a ki nem adott [*] tonna kukorica adásvételi szerződések szerint kifizetett vételárában határozta meg – úgy, hogy a hiányzó mennyiséget a legkorábban kötött szerződés szerinti mennyiségből vonta le, amely szerződésben a vételár a legmagasabb volt. Így kalkulálva a vissza nem kapott, de 2020 áprilisában még megvolt árumennyiség vételára [*] EUR volt.

Az elmaradt haszon abból származott a felperes előadás szerint, hogy ő, mint kereskedő a szóban forgó árumennyiséget értékesíteni kívánta, s mivel az alperes szerződésszegése miatt elesett ettől a lehetőségtől, a ki nem adott kukoricának a tárolási megállapodások felmondásakor képviselt piaci értéke és vételára közötti különbség a felperes elmaradt haszna. A kukorica 2023. április 21-i piaci ára [*] paritásra számítva tonnánként [*] volt, amit az [*] bróker árigazolása támasztott alá. A felperes a ki nem adott kukorica mennyiségét – a beszerzett szakértői véleményre alapozva – csökkentette a

felmondás időpontjában elvárható mennyiségre, ami – az időmúlásra tekintettel – számítása szerint [*] tonna volt. Ennek a mennyiségnek a piaci ára tehát [*] lett volna, vagyis a korábban kifizetett vételárat [*]-val haladta volna meg.

A tényleges vagyoncsökkenés és az elmaradt haszon összege a felperesi kereset szerint [*] volt.

A késedelmi kamat mértékét a felperes 10,5 %-ban határozta meg figyelemmel arra, hogy az Európai Központi Bank által meghatározott [*] jegybanki alapkamat 2023. január 1-én 2,5 % volt, s ezt a mértéket kell megnövelni a Ptk. 6:155. § szerinti 8 %-kal.

Arra az esetre, ha a Választottbíróság a fenti kereseti kérelmet alaptalannak találná, a felperes másodlagosan a jogalap nélküli birtoklás szabályai szerint a rosszhiszemű jogalap nélküli birtokost terhelő kártérítési felelősség szabályai szerint kérte kötelezni az alperest a ki nem szolgáltatott kukorica vételárának, azaz [*]-nak megfelelő összeg megfizetésére annak 2023. április 18-tól járó, Ptk. szerinti késedelmi kamataival és a perköltségeknek a megfizetésével együtt.

14. Az alperes módosított ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a korábbi választottbírósági eljárásban elutasított felperesi igény a jelen perbeli igénnyel azonos követelés volt, ezért az ott hozott elutasító ítélet az előző eljárásban érvényesített [*] összegig ítélt dolognak tekintendő, s ezért a jelen eljárásban nem lehet ismét elbírálni.

Ezen túlmenően azzal érvelt, hogy a tárolt áruban jóval nagyobb arányú természetes, elkerülhetetlen romlás következett be, mint amit a felperes állít, s ezért a felperes nem követelhet az általa kalkulált mennyiségű áruhoz kötődő kártérítést. Ebben a körben hangsúlyozta az alperes, hogy nem csak 2018-as évjáratú kukoricát tároltak a felperes javára, s a korábbi évjáratú, régebbi termés gyorsabban és nagyobb mértékben romlik, mint a frissebb áru. Előadta továbbá, s a per során beszerzett, [*] igazságügyi szakértő által készített szakértői véleménnyel kívánta alátámasztani azt az állítását, hogy a felperes által állított romlásnál nagyobb mértékű romlás következhet be szakszerű tárolási és kezelési tevékenység mellett is.

Azt a csekély mértékű árut, ami az elhúzódó tárolás után megmaradt, az alperes szerint azért nem kellett kiadnia, mert a felperes elmulasztotta kifizetni a tárolással kapcsolatos költségeket, s ezért az alperes jogosult volt visszatartani az árut a felperes teljesítéséig.

Ugyanakkor a felperes által ki nem fizetett költségek megtérítése érdekében viszontkeresetet terjesztett elő.

A viszontkereset a 2021 és 2023 közötti tárolás ki nem fizetett [*] költségeit, illetve a tárolt áru tisztítására és kezelésére vonatkozó, 2020 és 2023 közötti időszakban ki nem fizetett [*] költségeket foglalta magában. Így a viszontkereset teljes összege [*]-t tett ki. Ezen összeg után az alperes az egyes számlák lejáratától számított, a Ptk. szerinti mértékű késedelmi kamatot igényelt.

Az alperes kérte a felperes marasztalását az eljárással okozott költségekben.

15. A felperes az alperes viszontkeresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az áru kiadására az alperes szerződésszegése miatt nem került sor, s ezért az alperes további tárolási díjat nem igényelhet, mert ezzel saját felróható magatartására alapozva jutna előnyhöz, amit a Ptk. 1:4. §-ába foglalt rendelkezések tiltanak. Hivatkozott a tárolási megállapodások azon rendelkezésére, mely szerint az alperest nem illette meg az áru visszatartásának joga semmilyen alapon. Az áru kezelésével kapcsolatos díjak pedig álláspontja szerint azért nem illetik meg az alperest, mert a tárolási megállapodások értelmében a gázosításon kívül minden más kezelési költség a tárolót, azaz az alperest terheli. A felperes álláspontja szerint a tárolási szerződések az írásba foglalt lejárati időpontjukat követően a felek ráutaló magatartással kifejezett akaratnyilvánításával hatályukban meghosszabbodtak, ezért az

abban foglalt rendelkezések mindaddig irányadónak tekinthetőek, amíg a felperes felmondása folytán a szerződések meg nem szűntek.

16. A jogvita elbírálása során a választottbírósági tanács elsősorban azt vizsgálta, hogy hatásköre kiterjed-e az ügyre. Megállapította, hogy a felek jogvitája azokból a tárolási megállapodásokból ered, amelyek egyértelmű választottbírósági kikötést tartalmaztak. A felek a Választottbíróság hatáskörét elismerték, így a Választottbíróság megállapította saját hatáskörét.

17. Tekintettel arra, hogy a perbeli felek különböző – de az Európai Unió tagságához tartozó – államokban bejegyzett jogi személyek, a jogvita nemzetközi jellegű, ahol az alkalmazandó jog meghatározása is a jogvitát elbíráló fórum feladata. A választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény 41. § (1) bekezdése szerint a választottbíróság a jogvitát a felek által a vitás kérdések érdemi eldöntésére választott jog rendelkezéseivel összhangban kell eldöntenie.

A (2) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy a felek általi jogválasztás hiányában az alkalmazandó anyagi jogot a választottbírósági tanács az általa alkalmazandónak tartott nemzetközi magánjogi szabályok alapján állapítja meg.

A jelen esetben szerződéses jogvitáról van szó, ahol az alkalmazandó jog meghatározására az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendelete (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.) szóló uniós jogszabály vonatkozik. E jogszabály 3. cikke is a jogválasztás szabadságának elvét rögzíti, mondván: A szerződésre a felek által választott jog az irányadó. A jogválasztásnak kifejezettnek kell lennie vagy annak a szerződés rendelkezéseiből vagy az eset körülményeiből kellő bizonyossággal megállapíthatónak kell lennie. Választásukkal a felek a szerződés egészére vagy annak csak egy részére alkalmazandó jogot határozhatják meg. [(1) bekezdés]

Az írásba foglalt tárolási megállapodások jogválasztást nem tartalmaznak, az alkalmazandó anyagi jogra ezek a szerződések nem utalnak. Ezért a Róma I. rendelet 4. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján kellene megállapítani az alkalmazandó jogot, ami az alperes országának jogához vezetne, mert az alperes az, aki szolgáltatást (raktározási, letéti szolgáltatást) nyújt a szerződés alapján a felperes részére.

Csakhogy a felperes keresetlevelében kifejtette azt az álláspontját, hogy a jogvitára a magyar jogot látja alkalmazandónak, s az alperes ellenkérelmében úgy nyilatkozott, hogy „az alkalmazandó anyagi jog tekintetében hozzájárul a magyar anyagi jog vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásához.” Ezzel a felek kölcsönösen kifejezték azt az akaratukat, hogy az alkalmazandó anyagi jog a magyar jog legyen, tehát éltek a Vbt. és a Róma I. rendelet adta jogválasztás lehetőségével.

A Róma I. rendelet 3. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a felek bármikor megállapodhatnak abban, hogy a szerződést a korábban – az e cikk szerinti korábbi jogválasztás, illetve az e rendelet más rendelkezései alapján – irányadó jog helyett egy másik jog rendelkezései alá vonják. Tehát a feleknek a választottbírósági eljárásban tett nyilatkozata a jogszabálynak megfelelően megváltoztathatta a korábbi állapotban megállapítható alkalmazandó anyagi jogot. Ekként a Választottbíróság a felek jogvitáját a magyar anyagi jog alkalmazásával bírálta el.

18. A Választottbíróság ezt követően a res iudicata kérdését vizsgálta meg. Az alperes álláspontja szerint ugyanis a jelen Választottbíróság által a VB/20048. számú ügyben hozott ítélet már döntött a jelen perben felperes által érvényesített igény nagy részéről, ezért ebben a körben az igény újbóli elbírálása nem lehetséges, hiszen a választottbíróság ítéletének ugyanaz a hatálya, mint a jogerős bírósági ítéleté [Vbt. 53. § (1) bek.], márpedig egy jogerős bírósági ítélet akadálya annak, hogy egy újabb bírósági eljárás

induljon ugyanazon felek között, ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt. Igaz, hogy ez a rendelkezés a választottbírósági eljárásra nem irányadó Polgári Perrendtartás (2016. évi CXXX. törvény, Pp.) 176. § (1) bek. d) pontjában szerepel, de nyilvánvalóan választottbírósági eljárás sem folytatható le akkor, ha korábban ugyanazon felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránti igényt már egy választottbírósági ítélettel elbírálták.

A jelen esetben azonban erről nincs szó. A felek ugyan azonosak, de a ténybeli alap biztosan különbözik. A korábbi választottbírósági ítélet azon alapult, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy kísérletet tett a raktározott áru kitárolására, s a teljesítést az alperes megtagadta. A bizonyítottság hiánya azt jelenti, hogy a korábban megállapított tényállásnak nem volt része a letett áru visszavételére irányuló felperesi fellépés. A jelen perben azonban a felperes bizonyított legalább egy tényleges kísérletet arra, hogy megfelelő fuvareszközzel elszállítsa az árut, s ezt a próbálkozást az alperes meghiúsította, azaz az árut nem adta ki. Tehát a két ügy tényállása ebben a körben biztosan különbözik. De a tényállás különbségét jelenti az is – függetlenül ennek jogi megítélésétől –, hogy a felperes felmondta a tárolási megállapodásokat.

A felperes által érvényesített jog is különbözik, hiszen a jelen eljárásban az alperes késedelmét jelölte meg olyan szerződésszegésként, amelynek következményeként kártérítést követel.

E különbségekre tekintettel a választottbírósági tanács úgy ítélte meg, hogy nincs akadálya a felperes jelen eljárásban előterjesztett keresete érdemi vizsgálatának és a kereseti követelésről meghozandó döntésnek.

19. A felperes keresetének vizsgálata során mindenekelőtt azt kellett eldönteni, hogy milyen mennyiségű áru volt az alperes raktárában akkor, amikor megszakadt a termény kitárolásának folyamata, azaz 2020 márciusában. Ezzel kapcsolatban a választottbíróság abból az alperes által kiállított okirati bizonyítékból indult ki, amely szerint még 2020. április végén is 3.123,12 tonna 2018-as évjáratú kukorica volt az alperes őrizetében. A felek nem tudtak egyező előadást tenni az áru évjárat szerinti összetételéről, s az ügyben eljárt szakértők sem tudtak ezzel kapcsolatban szakértői megállapítást tenni. Ezért a választottbírósági tanács az okiratba foglalt alperesi nyilatkozatot fogadta el tényként, s azt az alá nem támasztott alperesi előadást, hogy az okiratban feltüntetett évjárat nem felelt meg a valóságnak, nem tudta figyelembe venni.

A jelen pernek nem volt tárgya a 2018-as évjáratot megelőzően beszállított termények sorsa, ezért azzal a Választottbíróság nem is foglalkozhatott, csak a perbeli tárolási megállapodások szerint beszállított áru sorsát vizsgálhatta.

Azt az alperesi nyilatkozat szerinti tényt, hogy 2020 márciusában-áprilisában [*] tonna 2018-as kukorica volt az alperes tárolójában, a felperes nem vitatta, tényként elfogadta.

20. A következő vizsgálandó kérdés az volt, hogy az előző pont szerinti mennyiségű kukorica a tárolás során milyen mértékű természetes romlásnak volt kitéve, vagyis mi volt az a mennyiségi csökkenés, amely a tárolás szerződésszerűsége ellenére is elkerülhetetlenül bekövetkezett.

Ezzel kapcsolatban két szakértői vélemény is született, amelyek eredményei meglehetősen távol álltak egymástól. [*], a felperes által felkért szakértő évi 2,5-3 %-os csökkenést tartott elfogadhatónak, s ennek megfelelően négyévi tárolás után is csupán 10 % körüli veszteséget modellezett.

Ezzel szemben az alperes által megbízott szakértő hétéves tárolási időszakkal számolva lehetségesnek tartotta, hogy az alperes által állított mennyiségi veszteség előálljon.

A választottbírósági tanács a szakértők személyes meghallgatása után úgy döntött, hogy [*] szakértő véleménye megalapozottabbnak tűnik, mert ez a szakértő a helyszínen is ellenőrizte a tárolás

körülményeit, illetve a tárolt árut, így annak minőségére vonatkozóan megalapozottabb véleményt tudott alkotni, s nem csak elméleti modellszámításokkal dolgozott.

Ugyanakkor [*] szakvéleményének részletes adataiból is kitűnik, hogy a tárolás első időszakában a termény természetes, elkerülhetetlen vesztesége jóval kisebb, mint a későbbi években. Ezért ennek a szakértőnek a termény romlásának mértékére vonatkozó adatai csak hét éves időszakra igazak. A jelen eljárás tárgyát képező kukorica azonban 2018-as évjáratú volt, ami 2020-ban a tárolás harmadik évébe lépett csupán, s 2023-ig további három év tárolási veszteségével kell csak számolni.

[*] adatai szerint a tárolás harmadik, negyedik és ötödik évében az alábbi veszteségek fordulhatnak elő:

	3. év (%)	4. év (%)	5. év (%)
Nedvességtartalom csökkenése (Szakértői vélemény: „az első évben 4-6,5 %-os súlycsökkenés várható. A további években ezzel a súlycsökkenéssel már nem kell számolni, mert a kukorica általában nem szárad 8-10 % alá)	0	0	0
Tisztítás és szellőztetés	5	5-10	10-20
Raktári kártevők	1-2	3-5	3-5
Kérgesedés	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Penészedés	0	1-2	3-5
Összesen:	6,5-8	9,5-18	16,5-31

Bár a szakértő az alperes tároló berendezéseit jó színvonalúnak minősítette, a lehetséges veszteségeknek mégsem az alsó határát, hanem a középarányos, tehát átlagos mértékét tartja indokoltnak alkalmazni a választottbírósági tanács, amiből az következik, hogy a tárolás harmadik évében a veszteség a szakértői vélemény adataiból kiindulva 7,25 %, a negyedik évben 13,75 %, az ötödik évben pedig 23,75 % volt.

Ez azt jelenti, hogy egész számokra kerekítve a 3.123 tonna a tárolás harmadik évében 226 tonnával csökkenhetett, vagyis a maradék 2.897 tonna volt. Ez a mennyiség csökkent a következő évben 398 tonnával, s így maradt 2.499 tonna. Az ötödik év vesztesége a maradékból számolva 593 tonna lehetett, vagyis maradnia kellett volna 1.906 tonnának.

21. A felperesnek a hosszú ideig történő tárolás miatt a fentebb kalkulált, természetes és elkerülhetetlen mennyiségi veszteségekkel kellett számolnia az alperes szerződésszerű teljesítése mellett is. Ehhez képest viszont az alperesnek az a nyilatkozata, hogy lényegében megsemmisült a teljes árukészlet a hosszú tárolás során, s abból legfeljebb 90 tonna maradt, arra utal, hogy az alperes a tárolási tevékenység során a szakmailag indokoltnál jóval nagyobb veszteségeket okozott, amiért helyt kell állnia, hiszen a szerződésszegéssel kárt okozott a felperesnek, aki nem jutott hozzá a neki jogszerűen járó 1.906 tonnás mennyiséghez.

A Ptk. 6:142. §-a értelmében aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.

Az alperes a szerződésszegés tényét magát vitatta, azt állítva, hogy szerződésszerű teljesítés mellett csökkent drasztikusan a tárolt termény mennyisége. Mivel nem ismerte el a szerződésszegést, ezért a felelősség alóli kimentésére vonatkozóan nem tett előadást.

Ilyen körülmények között a választottbírósági tanács azt állapította meg, hogy az alperes tartozik megtéríteni a felperes azon kárát, amely abból eredt, hogy nem jutott hozzá az őt megillető 1.906 tonna kukoricához.

A kártérítés mértékéről a Ptk. 6:143. §-a rendelkezik akként, hogy a szolgáltatás tárgyában keletkezett kárt mindenképpen meg kell téríteni, a szerződésszegés következményeként a jogosult vagyonában keletkezett egyéb károkat és az elmarad vagyoni előnyt pedig olyan mértékben, amilyen mértékben a jogosult bizonyítja, hogy a kár mint a szerződésszegés lehetséges következménye a szerződés megkötésének időpontjában előre látható volt. Szándékos szerződésszegés esetén pedig a jogosult teljes kárát meg kell téríteni.

Bár a felperes amellett érvelt, hogy az alperes károkozása szándékos volt, s ezért jár teljes kártérítés, a választottbírósági tanács úgy ítélte meg, hogy a szándékosságra utaló tények nem merültek fel, ilyeneket a felperes nem bizonyított. Azt azonban, hogy egy kereskedő cégnek kára keletkezik akkor, ha nem jut hozzá a kereskedelmi tevékenysége tárgyát képező áruhoz, s a kára abból fog származni, hogy nem tud piaci értékesítéssel hasznot realizálni, a másik fél a szerződéskötéskor is előre láthatta, ezért az elmaradt vagyoni előnyért való helytállási kötelezettsége mindenképpen fennáll.

Összességében tehát a felperest olyan összegű kár érte, amennyi az 1.906 tonna áru értékesítéséből befolyt vételár lehetett volna. Ez ugyanis magába foglalja a szolgáltatás tárgyának értékét és az elmaradt vagyoni előnyt is.

A felperes igazolta, hogy a szerződés általa történt felmondásakor a tárolt termény piaci ára tonnánként [*] volt. Ezzel a piaci árral számolva a felperest megillető mennyiséget, a felperes kárának összege [*].

Bár a felperes az alperesi viszontkereset kapcsán úgy érvel, hogy a tárolás elhúzódása az alperesnek felróható okból következett be, mégis csak a tárolási megállapodások általa történt felmondásának időpontjában számított kárát kívánja érvényesíteni, erre az időpontra vetítve azonban az áru mennyisége megfelelő tárolás mellett is a fentebb kalkulált mértékre csökkent volna.

22. Mivel a választottbírósági tanács a felperes elsődleges keresetének jogalapján megítélhetőnek tartotta a felperes kártérítési igényét, még ha a kártérítés összegét tekintve eltérő eredményre is jutott, ezért a felperes másodlagos – az elsődleges kereseti kérelem sikertelensége esetére előterjesztett – kereseti kérelmével nem kellett érdemben foglalkozni.

23. Az alperes viszontkeresetével kapcsolatban az elsődlegesen tisztázandó kérdés az volt, hogy mi lehet e követelések alapja, hiszen a tárolási megállapodások írásba foglalt változata mindegyik esetben lejárati időt határozott meg, s a lejárati időig terjedő időszakra a felperes fizetési kötelezettségeinek eleget is tett.

Nem vitás azonban, hogy az alperes tárolási tevékenységét akkor is változatlan módon folytatta, amikor a szerződések határozott időtartama lejárt, s a felperes az alperes szolgáltatásait továbbra is igénybe vette, elfogadta, s maga is teljesítette egy ideig a szerződésekből eredő kötelezettségeit. E tények alapján a választottbírósági tanács megállapította, hogy a felek kölcsönös és egybehangzó akarata az volt, hogy a szerződések lejáratukat követően is változatlan feltételek mellett tovább funkcionáljanak, tehát a felek a szerződések meghosszabbítását, fenntartását kívánták, s ezt az akaratukat ráutaló magatartásukkal, a szerződés szerinti szolgáltatások folytatásával kifejezésre is juttatták.

24. Ezért a felperest továbbra is terhelték azok a költségek, amelyeket a szerződések számára előírtak. A szerződések konstrukciója az volt, hogy a felperes meghatározott összegű tárolási díjat fizet, amely

magában foglalja a tárolt áru kezelésének költségeit is – a gázosítás költségeinek kivételével. E feltételek szerint a felperes köteles volt a tárolási díjat megfizetni. A korábbi választottbírósági eljárásban megállapításra került, hogy az áru kitárolására irányuló bizonyítható lépéseket jó ideig nem tett a felperes; 2022. augusztusában próbálta meg igazolhatóan az áru elvitelét, addigra azonban felhalmozódta kifizetetlen tárolási költségek, amelyekre hivatkozással az alperes nem adta ki az árut, élt a Ptk. 6:139. § szerinti visszatartási jogával, s emiatt azt kénytelen volt az alperes tovább tárolni.

A ki nem fizetett tárolási költségek kerekítve [*] összeget tettek ki. A részösszegeket a 2021. január 20 és 2023 április 24. között kiállított számlák tartalmazták.

Ezeket a tárolási díjakat a választottbírósági tanács álláspontja szerint a felperesnek a tárolási szerződések feltételei értelmében meg kell fizetnie.

A tárolási díjak azonban a szerződések szerint fedezetet kell, hogy nyújtsanak a tárolt áru kezelésének költségeire, azokat külön nem lehetett áthárítani a felperesre mint tároltatóra. Az alperes a viszontkeresetében a tárolt áru tisztításával kapcsolatos költségekkel összefüggő igényeket terjesztett elő, de az egyedi tárolási megállapodások értelmében ezek a költségek a Tárolót terhelték, így a tárolási díjakat meghaladóan ezekre a költségekre az alperes nem tarthatott igényt.

Bár az alperes azt állította, hogy a tisztítási költségekről számlákat küldött a felperesnek, aki azokat ki is fizette, ám az ennek bizonyítékául hivatkozott és becsatolt számla kizárólag tárolási díjról szólt, tehát nem volt alkalmas annak igazolására, hogy esetleg a szerződés rendelkezésétől eltérve a gyakorlatban a felperes ezeket a költségeket korábban vállalta volna megfizetni. Ezért a választottbírósági tanács az alperes ezzel kapcsolatban előterjesztett [*] összegű igényt megalapozatlannak találta.

25. A fentiek alapján a választottbírósági tanács azt állapította meg, hogy a felperesnek [*] összegű megalapozott kereseti igénye van, s ezzel szemben az alperes viszontkeresete [*] összegben alapos.

A felek egymással szemben fennálló követeléseit egymással elszámolva a Választottbíróság az alperest kötelezte [*] megfizetésére

26. A választottbírósági tanács úgy ítélte meg, hogy a felperesnek a szerződések felmondásának időpontjától érvényesített késedelmi kamat igénye megalapozott, hiszen a marasztalási összeg alapjául szolgáló károkozás legkésőbb ebben az időpontban bekövetkezett. A kamat mértékét a Választottbíróság a kereseti kérelemmel egyezően, a Ptk. 6:155. §-a alapján határozta meg.

27. A Választottbíróság a keresethez és a viszontkeresethez kapcsolódó választottbírósági díjakat az Eljárási Szabályzat 53. §-a alapján határozta meg. E díjak viselésére a felek az Eljárási Szabályzat 11. § (1) bekezdésének megfelelően pernyertességük és pervesztességük arányában kötelesek. A felperes kerekítve 70 %-os pernyertességére tekintettel az általa előlegezett díjak 70 %-át az alperes köteles részére megfizetni. Ezt meghaladóan azonban a felpereset terhelik a keresethez kapcsolódóan általa előlegezett díjak. Az alperes viszontkeresete sikertelen volt, hiszen a felperest nem lehetett marasztalni az alperessel szemben, ezért a viszontkereset választottbírósági díjait az alperesnek kell viselnie.

28. Az eljárás megindulása és a választottbírósági díjelőlegek felek által történt befizetését követően az eljáró tanács egyes tagjainak státuszában a szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettséget érintő változás következett be, ezért a Választottbíróság az ESZ. 53. § (3) bekezdése értelmében az eljárás lezárásakor irányadó szabályok szerint kalkulálta a választottbírósági díjakat, s az emiatt mutatkozó túlfizetések összegét a díjat előlegező felek részére visszatéríteni rendelte.

29. A felperes a pernyertessége arányában tarthat igény a jogi képviseletével kapcsolatos költségekre. A felperes által a kereseti összeghez igazodó ügyvédi munkadíj 70 %-a kerekítve [*]-ot tesz ki, míg az alperes sikerre nem vezetett viszontkeresete után számítva az [*]-os díjat a választottbírósági tanács alapos igénynek ítélte.

30. A felperes bejelentette igényét arra, hogy az általa igénybe vett igazságügyi szakértő díjának megfizetésére is kötelezze a Választottbíróság az alperest. A választottbírósági tanács azonban az Eljárási Szabályzat 11. § (2) bekezdése alapján úgy ítélte meg, hogy a szakértők igénybevétele mindkét oldalon indokolt volt, a szakértők írásban előterjesztett véleményei és szóbeli nyilatkozatai egyformán segítettek a tényállás tisztázásában és a jogvita eldöntéséhez szükséges tények megállapításában, ezért a szakértők díját az őket igénybe vevő felek viselik.

Budapest, 2024. július 31.

Dr. Burai-Kovács János	Dr. Kisfaludi András	Dr. Raffai Katalin Edit
választottbíró	a választottbírósági tanács elnöke	választottbíró

VB/23052. számú ítélet

A [*] ügyvéd (székhely: [*]) által képviselt [*] (székhely: [*]) felperesnek a

[*] Ügyvédi Iroda (székhely: [*], ügyintéző: [*] ügyvéd) által képviselt [*] (székhely: [*]) alperes ellen

felmondás érvénytelenségének megállapítása iránt indult választottbírósági eljárásban a választottbírósági tanács zárt tanácskozásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A Választottbíróság a felperes keresetét elutasítja.

A Választottbíróság a regisztrációs díj összegét [*] [*], a választottbírósági díjat pedig [*] [*] határozza meg. E díjak viselésére a felperes köteles.

Kötelezi a Választottbíróság a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek [*] ügyvédi munkadíjat.

Indokolás:

1. Az alperes mint megrendelő és a felperes mint vállalkozó 2022. május 4-én építési szerződés címmel megállapodást (a továbbiakban: Szerződés) kötöttek egymással, amelyben a felperes az alperes tulajdonában álló, N. területén található, [*] helyrajzi számú ingatlanon létesítendő, két épületből álló társasházi épületegyüttes teljes körű építési, szerelési és kivitelezési munkáinak elvégzését vállalta a Szerződés 3. sz. mellékletét képező előzetes építési ütemterv szerint. A Szerződés műszaki tartalmát a Szerződés 5. sz. mellékletében felsorolt dokumentumok határozták meg.

A vállalkozói díjat a Szerződés [*] nettó összegben rögzítette (Szerződés 3.1. pont), amelyről megállapította, hogy az a befejezési határidőre prognosztizált, egyösszegű átalánydíj, azaz tartalmazza a Műszaki Tartalom szerződésszerű megvalósításának valamennyi költségét (Szerződés 3.2. pont).

A felek a teljesítés kötbérterhes véghatáridejét 2023. december 31-ében határozták meg, s rögzítettek két kötbérterhes részhatáridőt is:

Mindkét épület közbenső födém betonozási munkáinak befejezési határidejét 2022. november 30-ban, a két épület zárófödém betonozási munkáinak befejezési határidejét 2023. március 31-ben állapították meg (Szerződés 4.1.-4.2. pont).

Egyébként a kivitelezés felperes által elkészítendő előzetes építési ütemtervét a Szerződés 3. számú melléklete tartalmazta.

A Szerződés előírta, hogy a felperes mint vállalkozó az építkezés teljes időtartama alatt elektronikus építési naplót vezessen (Szerződés 5.6.18. pont).

A Szerződés kifejezetten rendelkezett a felek együttműködési kötelezettségéről. Az 5.8.1. pont kimondta, hogy a Felek kötelesek a szerződés teljesítése során egymással kölcsönösen együttműködni, szerződéses jogaikat és kötelezettségeiket a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megfelelően gyakorolni és teljesíteni. Az 5.8.2 pont pedig előírta, hogy a felek a szerződés teljesítése során rendszeres időközönként, hetente helyszíni kooperációt tartanak, melyek köteles biztosítani az érdemi nyilatkozattételre jogosult képviselők, közreműködő részvételét.

A Szerződésben a felek a vállalkozó késedelmének következményeiről akként rendelkeztek, hogy amennyiben a Vállalkozó a kötbérterhes részhatáridők vagy a véghatáridő teljesítésével késedelembe esik, köteles a késedelem minden teljes napjára részhatáridő késedelme esetén a teljes bruttó vállalkozói díj 0,1 %-ának, véghatáridő esetén 0,5 %-án megfelelő mértékű késedelmi kötbért a Megrendelő részére megfizetni (Szerződés 7.1.1. pont). A késedelmi kötbér maximuma a teljes bruttó vállalkozói díj 25 %-a (Szerződés 7.1.2. pont).

Kimondta továbbá a Szerződés, hogy amennyiben a késedelmi kötbér eléri a maximumát, vagy a Vállalkozó valamely részhatáridő teljesítésével 20 napot meghaladó késedelembe esik, a Megrendelő előzetes felszólítás és érdekmúlás bizonyítása nélkül, a meghiúsulás jogkövetkezményeinek alkalmazása mellett elállhat a Szerződéstől (Szerződés 7.1.3. pont).

A Szerződés 10.13. pontja az alábbi választottbírósági kikötést tartalmazta:

„Bármely vita eldöntésére, amely a szerződésből ered vagy azzal összefüggésben, annak megszegésével, megszűnésével, érvényességével vagy értelmezésével kapcsolatban keletkezik, a Felek alávetik magukat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbíróság (Budapest) kizárólagos döntésének azzal, hogy a Választottbíróság a saját Eljárási szabályzata alapján jár el.”

2. A kivitelezés megkezdését követően a rendszeresen megtartott kooperációs egyeztetésekről készült emlékeztetők – amelyek tanúsága szerint az egyeztetéseken mindkét fél Szerződésben kijelölt képviselői jelen voltak – 2022 szeptember közepéig rendszeresen tartalmazták az alperes műszaki ellenőrének azt a megjegyzését, hogy az építési munkák a Vállalkozó ütemtervének megfelelően folynak. A 2022. szeptember 14-i kooperációs egyeztetés emlékeztetője már jelzi, hogy az ütemterv csak további munkaerő beállításával tartható.

A 2022. október 5-i emlékeztető az ütemtervhez képest egyhetes csúszást rögzít, amelynek okaként a csapadékos időjárást jelöli meg.

A 2022. október 12-i, 19-i és 26-i kooperációs egyeztetés emlékeztetője szerint a kivitelezés még az első kötbérterhes részhatáridőn belül van.

A 2022. november 2-án felvett emlékeztető azonban már azt rögzíti, hogy az első kötbérterhes határidő ugyan még nem telt el, de a határidőre elkészítendő munka nem fog elkészülni, s így a beruházás csúszása várható. Ezt a prognózist a 2022. november 9-i, 16-i és 23-i emlékeztető is megismétli.

A 2022. november 30-i kooperációs egyeztetés emlékeztetője már tényként rögzíti, hogy a kivitelező az első kötbérterhes részhatáridőt nem tudta tartani. Megállapítja továbbá, hogy „A beruházás ütemterv szerint pillanatnyi állás szerint 1 hónap csúszásban van. Teljesítés végső határidejéhez a csúszás mértéke nem megállapítható."

Az egyhónapos késedelem tényét a 2022. december 7-i emlékeztető is megismétli.

A 2022. december 17-én tartott egyeztetésen az emlékeztető szerint az alperes kijelentette, hogy az első kötbérterhes határidő elmulasztása miatt kötbérigényétől eltekint, a második részhatáridőt pedig hajlandó 2023. május 31-re módosítani, de e határidő elmulasztása esetén kötbérigényét érvényesíteni fogja.

3. A késedelmek miatt 2023 januárjában új ütemtervet kellett készíteni, amit a felperes először a 2023. január 4-i kooperációs egyeztetésen mutatott be.

2023. január 11-én az került az emlékeztetőbe, hogy az eredeti ütemterv szerint a beruházás 30 %-ának el kellett volna készülnie, de csak 18 %-os a készültség. Az alperes felajánlotta a véghatáridő 2024. április végére történő kitolását. Ezt az ajánlatot a felperes elfogadta, s rögzítették, hogy ennek megfelelő új ütemtervet kell készíteni.

A 2023. február 1-jei emlékeztető már azt állapítja meg, hogy a módosított ütemterv elfogadásra került.

A fenti módosításoknak a Szerződésben való átvezetése érdekében a felek a Szerződést 2023. március 2-án módosították, s a módosított Szerződés egységes szerkezetbe foglalt szövegét a felperesek képviselőinek nyilatkozatai alapján, az ő aláírásukkal közjegyzői okiratba foglalták (Módosított Szerződés). A szerződésmódosítás a Szerződésnek a jogvita szempontjából lényeges, fentebb kiemelt rendelkezései közül az alábbiakat módosította:

A felek a teljesítés kötbérterhes véghatáridejét 2024. április 30-ra változtatták. A kötbérterhes részhatáridők körében az épületek közbenső födém betonozási munkáinak befejezésére megszabott 2022. november 30-i határidőt változatlanul hagyták, de a zárófödémek betonozási munkáinak befejezésére megszabott kötbérterhes részhatáridőt 2023. május 31-re módosították (Módosított Szerződés 4.1., 4.2.1., 4.2.2. pontok).

A Módosított Szerződésbe bekerült az alábbi szövegrész is:

„Felek rögzítik, hogy a Vállalkozó a 4.2.1. alatt sorolt közbenső födém betonozási munkáit nem fejezte be a megadott kötbérterhes részhatáridőig, 2022. (kettőezer-huszonkettedik) év november hó 30. (harmincadik) napjáig, a beruházás zavartalan és problémamentes rész- és kötbérterhes rész-, illetve véghatáridőinek Vállalkozói teljesíthetősége és megvalósíthatóság érdekében Megrendelő a tárgyi, 4.2.1. pont alatt sorolt, 2022. (kettőezer-huszonkettedik) év november 30-i (harmincadikai) kötbérterhes részhatáridő következményeit egyoldalú döntése alapján Vállalkozó jövőbeli szerződésszerű teljesítése esetén nem alkalmazza." (Módosított Szerződés 4.2.2. pont)

A Módosított Szerződés idézett szövegéből is kitűnik, hogy a felperes a Szerződés szerinti munkákkal nem az ütemtervnek megfelelően haladt, az első kötbérterhes részhatáridő elmulasztását a felperes nyilatkozata alapján közjegyzői okiratba foglalt Módosított Szerződés tényként rögzíti.

4. A szerződésmódosítást követő kooperációs egyeztetéseken a felperes késedelme rendszeresen szóba került. 2023. március 8-án az alperes és műszaki ellenőrei ismételten felhívták a felperest, hogy az építkezésen dolgozó munkaerő mennyiségét növelje a többszörösére, s tartsa be az ütemtervet.

A 2023. március 16-i emlékeztető azt rögzíti, hogy az előző egyeztetésen a Fővállalkozó elismerte, hogy az építési munkák 2023 januárjában is késedelmet szenvedtek a módosított ütemtervhez képest is, ezért

a beruházás határidőben való befejezése nem biztosított. A megrendelő és a műszaki ellenőrök felszólították a kivitelezőt, hogy „a jelenlegi csúszások miatt a veszélybe került módosított ütemtervhez való visszatérés, azaz a késések ledolgozása és az ütemterv azt követő tarthatósága érdekében a jelenlegi létszámot tovább növelje." Jelezték azt is, hogy „az ütemtervhez való visszatérés hiányában, azaz nem szerződésszerű teljesítés esetén a beruházás rész- és véghatáridőinek tarthatósága nem biztosított." Felhívták a figyelmet arra, hogy a felperes általjelenleg végzett munkákon kívül más munkák is párhuzamosan végezhetők lennének megfelelő szakembereknek az építkezésre irányítása esetén.

A 2023. március 22-ei egyeztetés emlékeztetőjében rögzítésre került, hogy „Kivitelező továbbra is elismeri a nagymértékű csúszást, állítása szerint mindent elkövet annak ledolgozására, hétvégi munkavégzést is elrendelve." Továbbá: „Megrendelő és Műszaki ellenőrök sokadszorra felszólítják a Kivitelezőt, hogy az állandósult csúszások miatt az ütemterve tarthatósága érdekében a jelenlegi létszámot növelje, a megfelelő anyagokat, eszközöket időben és megfelelő mennyiségben biztosítsa."

A 2023. március 30-ai egyeztetés emlékeztetője megismétli, hogy a kivitelező a módosított ütemtervhez képest is késedelemben van.

5. 2023 áprilisától kezdve a kooperációs egyeztetéseken az egyes munkáknak az ütemtervhez viszonyított késedelmét már napokban is megállapították a felek, s ezt az emlékeztetőkben rögzítették is.

2023. április 5-én a késedelmes munkanemek, azok módosított ütemterv szerinti határideje és a késedelem időtartama az alábbi volt az emlékeztető szerint:

Az elvégzendő munka	Határidő (módosított ütemterv szerint)	Késedelem időtartama (nap)
„B" épület teljes födémszerkezet és lépcsők teljes, hiánytalan készültsége	2023. 02. 28.	36
„A" épület válaszfalazása	2023. 03. 15.	21
„B" épület válaszfalazása	2023. 02. 28.	36
„B" épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 28.	36
„A" épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 31.	5

A 2023. április 12-i egyeztetésen az alábbi késedelmeket állapították meg:

Az elvégzendő munka	Határidő (módosított ütemterv szerint)	Késedelem időtartama (nap)
„B" épület teljes födémszerkezet és lépcsők teljes, hiánytalan készültsége	2023. 02. 28.	43
„A" épület válaszfalazása	2023. 03. 15.	28
„B" épület válaszfalazása	2023. 02. 28.	43

„B” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 28.	43
„A” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 31.	12

Egy hét múlva, a 2023. április 19-i emlékeztető szerint a késedelmes munkák az alábbiak voltak:

Az elvégzendő munka	Határidő (módosított ütemterv szerint)	Késedelem időtartama (nap)
„B” épület teljes födémszerkezet és lépcsők teljes, hiánytalan készültsége	2023. 02. 28.	50
„A” épület válaszfalazása	2023. 03. 15.	36
„B” épület válaszfalazása	2023. 02. 28.	50
„B” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 28.	50
„A” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 31.	19
„A” épület lépcsőszerkezetének betonozása	2023. 04. 15.	5

A fentiek rögzítésén túl az emlékeztető tartalmazza azt, hogy „az épület a módosított ütemtervhez képest jelentős csúszást halmozott fel, melyet Kivitelező saját maga is kiemelt, mely szerint ‘tudatában van, hogy minden időpontból kicsúszott már’.

2026. április 26-án az emlékeztető által rögzített tények:

Az elvégzendő munka	Határidő (módosított ütemterv szerint)	Késedelem időtartama (nap)
„B” épület teljes födémszerkezet és lépcsők teljes, hiánytalan készültsége	2023. 02. 28.	57
„A” épület válaszfalazása	2023. 03. 15.	43
„B” épület válaszfalazása	2023. 02. 28.	57
„B” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 28.	57
„A” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 31.	26
„A” épület lépcsőszerkezetének betonozása	2023. 04. 15.	11

Az utolsó kooperációs egyeztetést 2023. május 2-án tartották, s ott az alábbi késedelmeket rögzítették az emlékeztetőben:

Az elvégzendő munka	Határidő (módosított ütemterv szerint)	Késedelem időtartama (nap)
„B” épület teljes födémszerkezet és lépcsők teljes, hiánytalan készültsége	2023. 02. 28. eredeti ütemterv szerint: 2023. 02. 28.	63 63
„A” épület válaszfalazása	2023. 03. 15. eredeti ütemterv szerint: 2023. 01. 31.	48 91
„B” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 28. eredeti ütemterv szerint: 2022. 09. 30.	63 214
„A” épület falainak elektromos és gépészeti alapszerelései	2023. 03. 31. eredeti ütemterv szerint: 2022. 09. 30.	32 214
„A” épület lépcsőszerkezetének betonozása	2023. 04. 15. eredeti ütemterv szerint: 2023. 02. 28.	17 63

6. A fentebb ismertetett emlékeztetőket az alperes műszaki ellenőrei készítették, s azokat feltöltötték az elektronikus építési napló mellékletei közé, illetve e-mail formájában is megküldték a felperesnek. Több emlékeztető záró szövege tartalmazza azt, hogy az emlékeztetőre észrevételeket lehet tenni, ilyenek hiányában azonban az emlékeztetőben foglaltakat elfogadottnak kell tekinteni.

A felperes az emlékeztetőkre nem tett észrevételeket.

7. Az alperes 2023. május 4-én közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatot tett, amelynek tartalma a Módosított Szerződés azonnali hatályú felmondása volt. A felmondó nyilatkozat felsorolja a 2023. május 2-i kooperációs egyeztetésről készült emlékeztetőbe foglalt késedelmes munkákat, ezek határidőit és a késedelem napokban számított időtartamát. A felmondás alapjául a Módosított Szerződés 7.1.3. pontját jelölte meg, idézve annak szövegét, s kiemelve, hogy a kimutatott késedelmek

meghaladják a szerződéses rendelkezés szerint szükséges 20 napot, ezért indokolás és érdekmúlás igazolása nélkül jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani.

A felmondó nyilatkozatban az alperes bejelentette még [*]-nyi, a felperesnek fizetett vállalkozói díjelőlegből visszajáró összegre irányuló igényét, továbbá [*] késedelmi és [*] meghiúsulási kötbér iránti igényét. Ezen összegekre és járulékaikra az alperes végrehajtási eljárást kezdeményezett, amely a 2023. június 6-án kiállított közjegyzői végrehajtási záradékkal meg is indult.

Az alperes a beruházás építési munkáinak folytatására a felperes korábbi alvállalkozóival kötött szerződést.

8. A fenti előzmények után a felperes 2023. augusztus 24-én keresetlevelet nyújtott be a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbírósághoz. Keresetét az eljárás során többször megváltoztatta. A kereset – a 2024. június 24-én megtartott tárgyaláson tett felperesi nyilatkozat szerint – végső formájában arra irányult, hogy a Választottbíróság állapítsa meg azt, hogy az alperes 2023. május 4-i felmondása érvénytelen volt, s ezért az alperesi kötbérigény alaptalan. Kérte továbbá a felperes, hogy a Választottbíróság kötelezze az alperest a választottbírósági eljárással okozott költségek, közöttük a pertárgy értékének [*]-át [*] kitevő ügyvédi munkadíjnak a megfizetésére is.

Keresetlevelében ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő, mely szerint kérte, hogy a Választottbíróság „kötelezze az alperest, hogy a közjegyzői végrehajtási okiratba foglalt korlátozásokat oldja fel és a felmondás előtti állapotot állítsa helyre a felperes működőképességének helyreállítása érdekében.”

9. Az alperes a felperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és azt kérte, hogy a Választottbíróság kötelezze a felperest az eljárás költségeinek megtérítésére. Ügyvédi munkadíjként a pertárgy értékének [*]-át [*] kérte megállapítani.

Álláspontja szerint a felperes keresete azért alaptalan, mert a felperes több munkanemmel is 20 napot meghaladó késedelemben volt, ami a Módosított Szerződés szerint feljogosította az alperest az azonnali hatályú, indokolás és érdekmúlás bizonyítása nélküli felmondásra.

10. A jelen választottbírósági eljárás folyamatban léte alatt a felperessel szemben felszámolási eljárás indult. A felszámoló azonban a korábbi képviselő által a jelen eljárás vitelére adott meghatalmazást nem vonta vissza, s a perben más nyilatkozatot sem tett, így az eljárást az eredetileg meghatalmazott képviselő eljárása mellett, az általa a felperes nevében előterjesztett kereset tárgyában kellett lefolytatni.

11. A választottbírósági tanács mindenekelőtt vizsgálta, hogy a felperesi kereset a Választottbíróság hatáskörébe tartozik-e. Mivel a Módosított Szerződést az alperes nem írta alá, kérdésessé vált, hogy van-e a felek között írásba foglalt választottbírósági szerződés. Miután azonban a felperes becsatolta az eredeti Szerződést is, amelyet mindkét fél aláírt, s amely Szerződés már tartalmazta a választottbírósági kikötést, a módosítás pedig ezt a rendelkezést nem érintette, így megállapítható volt az írásba foglalt választottbírósági szerződés léte.

Egyébként a felek a választottbírósági hatáskört nem tették vitássá, a 2024. június 24-i tárgyaláson a két fél egybehangzóan úgy nyilatkozott, hogy a Választottbíróság hatáskörét nem vitatják.

12. A választottbírósági tanács úgy alakult meg, hogy a felperes jelölését követően az alperes nem jelölt választottbírót: az eljárás kezdeti szakaszában az alperes címére küldött postai küldemények „nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza, ami szabályos kézbesítésnek minősül, de az alperes ily módon nem értesült az eljárás megindulásáról, tehát választottbírót sem jelölt, helyette a Választottbíróság jelölte ki az eljáró választottbírót. A két választottbíró közös döntést hozott a választottbírósági tanács elnökéről.

Miután az alperesnél felmerült kézbesítési probléma megszűnt, s az alperes bekapcsolódott az eljárásba, úgy nyilatkozott, hogy a választottbírósági tanács összetételét nem kifogásolja.

13. Az ügy érdemét illetően a választottbírósági tanács megállapította, hogy a felek által „Építési Szerződés” néven megkötött, s a perbeli jogvita alapját képező szerződés tartalma szerint a Ptk. 6:238. §-a szerinti vállalkozási szerződés, azon belül is a vállalkozási szerződés 6:252. §-a szerint minősülő altípusa, azaz kivitelezési szerződés, amelynek alapján a kivitelező építési, szerelési munka elvégzésére és az előállított mű átadására, a megrendelő annak átvételére és díj fizetésére köteles.

A vállalkozási szerződésre, illetve a kivitelezési szerződésre vonatkozó Ptk.-beli különös rendelkezések nem tartalmaznak sajátos szabályokat az e típusba tartozó szerződések késedelmes teljesítése esetére, ezért e kérdésben a szerződések általános szabályai irányadóak.

14. A Ptk. 6:154. §-ának rendelkezései kétséget kizáróan akkor teszik lehetővé késedelem miatt a szerződéstől való elállást, vagyis a szerződés egyoldalú akaratnyilatkozattal való felbontását, ha jogosultnak a késedelem következtében a szerződés teljesítéséhez fűződő érdeke megszűnt. Az elállás az érdekmúlás bizonyítása nélkül is lehetséges fix határidő esetén, illetve akkor, ha a jogosult által kitűzött, megfelelő póthatáridő is eredménytelenül telik el. A Ptk.-nak ezek a rendelkezései azonban a Ptk. 6:59. § (2) bekezdése értelmében diszpozitív szabályok, amelyektől a felek egyező akarattal eltérhetnek, ha a törvény az eltérést nem tiltja.

A 6:154. §-ra vonatkozóan nincs olyan rendelkezés, amely tiltaná a felek közös megegyezésével való eltérést, tehát a Szerződésnek és a Módosított Szerződésnek az a rendelkezése (7.1.3. pontja), amely egy határidő húsz napot meghaladó túllépése esetén lehetővé teszi az alperesnek mint megrendelőnek, hogy a szerződést érdekmúlás bizonyítása nélkül, azonnali hatállyal egyoldalú nyilatkozattal megszüntesse, a Ptk. 154. §-ától való, nem tilos eltérés. Ezért ezt a rendelkezés a szerződés olyan érvényes kikötése, amely miatt a Ptk. ezzel ellentétes rendelkezéseit nem kell, és nem lehet alkalmazni. Kétségtelen, hogy a szerződéses kikötése a megrendelő szempontjából előnyösebb, a vállalkozó számára pedig hátrányosabb, amint a jogszabályi norma, de ez önmagában nem zárja ki a Ptk.-tól eltérő szabályozás lehetőségét. Az eltérő szabályozás kockázatait a felek előre láthatták, annak következményeit mérlegelhették, beárazhatták a szerződés megkötésekor.

15. A fentiek értelmében tehát a továbbiakban azt kellett vizsgálni, hogy a Szerződés (Módosított Szerződés) 7.1.3. pontjában foglalt feltételek a jelen esetben megvalósultak-e. E körben vitatottá vált, hogy e szerződéses rendelkezés alkalmazása során mit kell olyan határidőnek tekinteni, amelynek húsz nappal történő túllépése esetén a megrendelő számára megnyílik a felmondás joga. A felperes azt az értelmezést tartotta helyénvalónak, hogy csak a kötbérterhes határidőkre vonatkozhat ez a rendelkezés, míg az alperes szerint a szóban forgó szabály nem tett különbséget a kötbérterhes és kötbérrel nem biztosított határidők között, tehát bármely – az ütemtervben meghatározott – közbenső, illetve véghatáridő elmulasztása kiválthatta a felmondási jog megnyílását.

A választottbírósági tanács e tekintetben az alperesi értelmezést fogadta el, egyrészt, mert a szerződéses rendelkezés megfogalmazása mindenféle megszorítás nélkül utalt a részhatáridő elmulasztására, másrészt mert az értelmezésnek a kötbérterhes határidőkre szorítása feloldhatatlan ellentmondáshoz

vezetne: a szabály ugyanis egyenrangú feltételként szabályozza a húsz napot meghaladó késedelmet, illetve a kötbérmaximum elérését. Márpedig a kötbérmaximumot csak húsz napot meghaladó késedelem esetén lehetett elérni, tehát a két feltétel együttes alkalmazásának a kötbérterhes határidők esetén nincs értelme, hiszen az egyik feltétel bekövetkezte (a kötbérmaximum elérése) már szükségképpen magában foglalja a másik feltétel (húsz napot meghaladó késedelem) megvalósulását is. A két feltétel tehát csak akkor lehet hatásos, ha figyelembe vesszük a nem kötbérterhes határidőket is, amelyekhez viszonyítva a 20 napos késedelemmel megnyílik a szerződés egyoldalú megszüntetésének joga. Mellesleg a gazdasági hatékonyság is ezt a vállalkozó szempontjából szigorúbb értelmezést támasztja alá, hiszen, ha csak a kötbérterhes határidőkre vonatkoztatnánk az elállás jogának megnyíltát, akkor a megrendelő kénytelen lenne a teljesítés nagyobb szakaszait kivárni akkor is, ha egyébként a késedelem bekövetkezése – a nem kötbérterhes határidők elmulasztása miatt – egyértelműen előre látható.

16. Az a tény, hogy az ütemtervben meghatározott több határidőhöz képest is beállt a húsznapos késedelem, a kooperációs egyeztetések emlékeztetői alapján nem vitatható. Elegendő a felmondás időpontja előtti utolsó emlékeztetőben feltüntetett késedelmeket áttekinteni, s megállapítható, hogy a felperes több, a módosított ütemtervben meghatározott határidőt lépett túl húsz napot meghaladó időtartamban. Az emlékeztető ugyan feltünteti az eredeti határidőkhöz képest bekövetkezett késedelem időtartamát is, de ezt a választottbírósági tanács irrelevánsnak tekintette, hiszen a felek menet közben az ütemterv módosításában állapodtak meg. A késedelmek azonban az új ütemtervhez képest is több határidő esetén meghaladták a húsz napot, miközben a Szerződés (Módosított Szerződés) értelmében egyetlen határidő ilyen mértékű túllépése is elegendő lett volna.

Ha nem csupán az utolsó egyeztetés emlékeztetőjét vizsgáljuk, hanem az előzőeket is, akkor a helyzet még súlyosabb, hiszen a késedelmek folyamatos növekedése figyelhető meg a teljesítés utolsó hónapjaiban, tehát a helyzet folyamatosan romlott, ami indokolhatta azt, hogy az alperes a Szerződés biztosította lehetőséggel élve megszüntesse a szerződéses viszonyt a felperessel.

Ellentétben tehát a felperes azon érvelésével, amely a felmondást a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközőnek vélte, inkább annak gazdaságilag indokolt jellege állapítható meg.

Mindezek alapján a választottbírósági tanács azt állapította meg, hogy a Módosított Szerződés 7.1.3. pontjában foglalt feltételek megvalósulására tekintettel az alperes azonnali hatályú, érdekmúlás bizonyítása nélkül történt elállása szerződésszerű volt, ezért annak érvénytelensége nem áll fenn. Ennek következtében a felperes keresetét el kellett utasítani.

17. Mivel a fentiek szerint az érdemi döntés meghozatalához szükséges tények a rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapíthatóak voltak, a választottbírósági tanács elutasította a feleknek tanúbizonyításra vonatkozó bizonyítási indítványait, mert azok szükségtelenek voltak, s a dokumentumokkal szemben bizonyító erejük is elhanyagolható lett volna, hiszen a meghallgatni kért tanúk valamelyik peres félhez köthetőek.

18. A választottbírósági tanács a felperes ideiglenes intézkedés iránti kérelmének nem tett eleget. A választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény 19. § *b)* pontja értelmében a kért ideiglenes intézkedés megtételének előfeltétele lett volna a kereset sikerének valószínűsítése. A felperes ténybeli előadásai és jogi érvelése azonban e valószínűség megteremtésére nem volt alkalmas. Minderre figyelemmel a választottbírósági tanács nem is vizsgálta azt a kérdést, hogy a kért ideiglenes intézkedés teljesítésére – a kereset sikerének valószínűsítése esetén – lett-e volna mód.

19. A felperes a per során többször is tett az alperes magatartásának tisztességtelenségére való utalásokat, illetve az alperesi társaság képviseletére vonatkozó megjegyzéseket, de ezeket sem ténybelileg, sem az azokból levonható jogi következtetéseket illetően nem fejtette ki, ezért ezek a kereset elbírálása szempontjából nem voltak figyelembe vehetőek.

20. A felperes az eljárás berekesztését követően kérelmet terjesztett elő az eljárás újbóli megnyitása iránt. Ennek okaként az alperes egy általa valótlannak minősített tényállítását jelölte meg, s az újra megnyitott eljárás során korábban már indítványozott tanú meghallgatását kérte. A választottbírósági tanács ennek a kérelemnek nem tett eleget, mert egyrészt a valótlannak tartott tényállítás a felperes számára már a berekesztés előtt is ismert volt, tehát a felperesnek módja lett volna azzal kapcsolatos álláspontját még a berekesztés előtt kifejteni, másrészt az egyik munkanemre vonatkozó késedelem időtartamának helytelen megjelölése a többi munkanemben bekövetkezett késedelmet nem szünteti meg, és a késedelem időtartamát nem változtatja meg, harmadrészt pedig a tanúmeghallgatásra vonatkozó indítványokat a választottbírósági tanács már elbírálta.

21. A választottbírósági tanács a regisztrációs díj összegét és a felperes által megjelölt pertárgyértékhez igazodó választottbírósági díj összegét a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíróság 2022. december 31-től hatályos Eljárási Szabályzat (ESZ) 53. §-ának rendelkezései alapján határozta meg. Ezeknek a díjaknak a viselésére a pervesztes felperes az ESZ. 11. § (1) bekezdése alapján köteles.

A pernyertes alperest ugyancsak az ESZ. 11. § (1) bekezdése alapján megilletik az eljárással kapcsolatban felmerült költségei, amelyek jelen esetben a perbeli képviselettel kapcsolatos ügyvédi munkadíjat jelentik. Az alperes – az ügyvédi megbízási szerződés becsatolása nélkül – a pertárgy értéknek [*]-át + [*]-t kitevő összeget igényelt. A választottbírósági tanács azonban a viszonylag nagy perértékre és az eljárás során kifejtett ügyvédi tevékenység mennyiségére figyelemmel a pertárgy értékéhez lineárisan igazodó költséget indokolatlannak találta, s az ügy körülményeit figyelembe véve a rendelkező részben meghatározott összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte a felperest.

Budapest, 2024. július

Dr. Gadó Gábor	Dr. Kisfaludi András	Dr. Gárdos Péter
választottbíró	a választottbírósági tanács elnöke	választottbíró

VB/23075. No. arbitral award

In the case initiated by

[*] **Korlátolt Felelősségű Társaság**

[*]represented by: [*] attorney at law ([*]; [*] (the "**Claimant**")

against

[*] **Kft.**

[*] (the "**Respondent**")

[[*]**as the liquidator of Respondent** [*]

[*]**liquidator**

[*]

for the eviction of premises and payment of costs the Arbitration Tribunal issues the following

A W A R D

and orders to be delivered it to the parties by post and electronic mail.

The Tribunal grants the claim of the Claimant.

1. The Tribunal orders the Respondent to vacate within ten (10) business days the Premises specified in the Lease Agreement and restore them to the Claimant, as per Articles 19.1 and 19.2 of the Lease Agreement.
2. The Tibunal declares that if the Respondent fails to vacate the Premises within ten (10) business days, the Claimant is authorized to remove the Respondent's belongings from the Premises and store them elsewhere at the Respondent's cost, as per Article 19.4 of the Lease Agreement.
3. The Tribunal sets the arbitration fee at [*] that is [*] and orders the Respondent to pay this amount to the Claimant within fifteen (15) calendar days from the receipt of this Award.
4. The Tribunal determines the amount of the legal costs arisen at the side of the Claimant at [*] that is [*] and orders the Respondent to pay this amount to the Claimant within fifteen (15) calendar days from the receipt of this Award.

R E A S O N I N G

I. Facts

1. The Claimant, [*] and the Respondent, [*] entered into a Lease Agreement on August 12, 2019. Under this Lease Agreement, the Claimant, as landlord, leased commercial premises to the Respondent, the tenant, who agreed to pay rent, service fees, and utilities.
2. Since December 2022, the Respondent has failed to meet its payment obligations under the Lease Agreement. The Claimant issued multiple payment notices to the Respondent on February 13, 2023, and again on May 11, 2023, with a contractual penalty notice. On May 12, 2023, the Claimant terminated the Lease Agreement and pursuant to its statutory retention right, it requested the Respondent to leave (not to remove or move away) any and all assets/belongings located in the Premises.
3. Following the termination of the Lease Agreement, the Claimant does not hold a vacant possession of the Premises, as its possession is disturbed by the fact that assets and equipment belonging to the Respondent are still in the Premises.
4. The Claimant advanced the full amount of the arbitration fee and the registration fee as follows:

Title	Amount	Date
Registration Fee	[*]	[*]
50% of Arbitration Fee	[*]	[*]
50% of Arbitration Fee	[*]	[*]

II. The Documents forming basis of the present award

1. The Arbitration Tribunal has the following documents submitted by the Claimant at its disposal:
   - Statement of Claim of the Claimant dated December 20, 2023
   - Written Response of the Claimant dated September 26, 2024
2. The Respondent failed to submit any documents in these proceedings and did not attend the case management conference either.

3. The Arbitration Tribunal held a case management conference on September 17, 2024 and it confirmed that neither party requested that a hearing should be held and in the absence of participation of the Respondent, the award was to be passed on the basis of the documents submitted on the basis of Section 39 (1) of the Rules of Proceedings. This was confirmed in Procedural Order No. 2.
4. In Procedural Order No. 2. the Respondent was ordered to submit any written defence or reply to the Statement of Claim until 14 October 2024 and was also informed that otherwise the Arbitral Tribunal would pass its award on the basis of the documents submitted until then with the Arbitral Tribunal.
5. On September 26, 2024 the Claimant submitted its Written Response in which it amended its second claim for relief sought and requested declaration of its right to remove the Respondent's belongings from the Premises and store them elsewhere at the Respondent's cost, as per Article 19.4 of the Lease Agreement.

II. Legal Grounds

1. The Tribunal has jurisdiction in this case based on Article 22.3 of the Lease Agreement, which mandates arbitration under the Rules of the Permanent Tribunal attached to the Hungarian Chamber of Commerce and Industry. Hungarian law is the governing law as per Article 22.1 of the Lease Agreement.
2. The Arbitration Tribunal had to decide on whether the Claimant has right to the vacant possession of the Premises and whether the Respondent is unlawfully denying such possession of the Claimant.
3. Pursuant to Section 1 (3) of the Act LXXVIII of 1993 on certain rules of the rental of residential and non-residential leases and the alienation thereof, in matters not regulated by the Act, the provisions of the Hungarian Civil Code shall apply. Pursuant to Section 6:59 [*Freedom of contract*] (2) of the Hungarian Civil Code, the parties shall be free to determine the content of the contract. With their concordant intent, they may depart from the rules of contracts concerning the rights and obligations of the parties, if such derogations are not prohibited by this Act.
4. The Lease Agreement expressly allows the Claimant to terminate the agreement and seek restitution if the Respondent defaults on payment for over 10 business days. Under Articles 8.1, 9.1, and 9.2 of the Lease Agreement, the Respondent was required to pay rent and service fees. The lawfulness of the letter of termination of the Claimant dated May 12, 2023 (Appendix C-7 to the Statement of Claim) was not contested by the Respondent in the course of these proceedings, thus is therefore deemed valid and legally justified.
5. The Claimant has requested that the Respondent shall be obliged to vacate the Premises in accordance with Article 19.1 and 19.2 of the Lease Agreement.
6. Article 19.1 of the Lease Agreement resolves that upon termination of obligations hereunder in accordance with Article 18, the Lessee shall vacate the Premises prior to the Last Day of Occupancy and return them clean and tidy and in the same state in which they were provided by the Lessor, taking into account standard wear and tear and necessary repairs in accordance with due managerial care use with prudent care. The Lessee shall return to the Lessor all keys and means of access to the Premises (such as excess codes, cards).
7. Article 19.2 of the Lease Agreement resolves that unless the Parties have agreed otherwise or unless the Lessor exercises its statutory retention right, the Lessee shall vacate the Premises by removing all its movable assets and equipment ("**Assets and Equipment**"), removing construction alterations and rectifying all damage which might have resulted therefrom. The

Lessor may require the Lessee to leave without compensation all construction alterations and additional structures and improvements in the Premises that cannot be removed without causing damage thereto.

8. The Respondent has not made any statement in the course of these proceedings that there are no assets left in the Premises after the termination of the Lease Agreement or that the belongings located in the Premises are lawfully stored there, in the light of which the Arbitral Tribunal concluded that the Claimant had the right to claim from the Respondent vacation and restoration of the Premises in accordance with Article 19.1 and 19.2 of the Lease Agreement. The time limit of ten (10) business days for compliance has been determined by the Arbitral Tribunal in line with the deadline set by the parties in Article 19.4 of the Lease Agreement.
9. The Claimant has further requested that, in the event the Respondent does not vacate, the Tribunal shall declare that it may remove and store any remaining items at the Respondent's expense, as provided under Article 19.4 of the Lease Agreement.
10. Article 19.4 of the Lease Agreement resolves that unless the Assets and Equipment have been removed within ten (10) Business Days following the Last Day of Occupancy the Lessor shall have the right to remove remaining things from the Premises and deposit them elsewhere at the Lessee's cost. The Lessor shall inform the Lessee in writing of removal and deposit of the Assets and Equipment.
11. The Arbitral Tribunal concluded that since the Claimant has the right to claim from the Respondent vacation and restoration of the Premises in accordance with Article 19.1 and 19.2 of the Lease Agreement, it may also declare that the Claimant has the right to remove the assets located in the Premises and deposit them elsewhere at the cost of the Respondent in accordance with Article 19.4 of the Lease Agreement.

III. Decision on Claims

The Court finds the Claimant's claims to be valid and substantiated by the documents and evidence provided:

1. **Eviction of the Premises**: The Respondent is ordered to vacate the Premises within 10 business days, as it has no legal basis for continued occupation.
2. **Removal and Deposit of Assets and Belongings**: The Tribunal declares that the Claimant is allowed to remove and deposit the assets still located the Premises elsewhere at the cost of the Respondent, pursuant to obligation of the Respondent ordered by this Award to vacate the Premises within 10 business days.
3. **Costs and Fees**: The Tribunal orders the Respondent to pay the costs and fees associated with these proceedings, with the total amount to be reimbursed to the Claimant based on the arbitration and legal fees in the amount requested by the Claimant. The Claimant requested legal fees totaling 5% of the amount in dispute, plus VAT, to be paid by the Respondent. The amount claimed was [*] being 5 % of [*] which the arbitration tribunal deemed justified.
4. **Further damages**: The Claimant did not seek relief with respect to the damages suffered due to the default of the Respondent, therefore they are excluded from the present Award.

Budapest, December 3, 2024

Dr. Balázs Lohn	Dr. András Sallay	Dr. Jenő Kalmár
co-arbitrator	Presiding arbitrator	co-arbitrator

VB/24005. számú ítélet

A [*] **Kft.** (székhelye: [*]., adószáma: [*], cégjegyzékszám: [*], jogi képviselő: [*] Ügyvédi Iroda [*], eljáró ügyvéd: [*] ügyvéd, telefon: [*], elektronikus elérhetősége: [*]) **felperes** által –

[*] (születési hely, idő: [*], anyja neve: [*], személyi ig.szám: [*], lakóhely: [*]) **alperes ellen** [*] **kötbér és járulékai iránt indított perben** a Választottbíróság – a 2024.09.18. napján tartott zárt tanácskozáson – meghozta az alábbi:

Í T É L E T E T.

A Választottbíróság kötelezi az alperest, hogy az ítélet kézbesítésétől számított 15 napon belül **fizessen meg az felperesnek** [*] azaz [*] és ennek az összegnek 2023.06.10. napjától a kifizetésig esedékes – a Ptk. 6:155.§. /1/ bekezdése szerint számított – késedelmi kamatát.

A Választottbíróság az eljárás díját [*]**,** azaz [*] állapítja meg.

A Választottbíróság felhívja a Választottbíróság Titkárságát, hogy [*]**,** azaz [*] többletként befizetett **választottbírósági díjat a felperes részére utaljon vissza.**

A Választottbíróság kötelezi az alperest, hogy az ítélet kézbesítésétől számított 15 napon belül **fizessen meg a felperesnek** [*], azaz [*] **ügyvédi munkadíjat** és [*]**,** azaz [*] **választottbírósági díjat**.

I n d o k o l á s

A választottbírósági eljárás előzményei

1. A felperes franchise-partnere, az [*] 2024. 02.12-én Al-franchise szerződést kötött az alperessel, mint egyéni vállalkozó ingatlan értékesítővel (a továbbiakban: Szerződés, amely a keresetlevél F/2. sz. melléklete).

A szerződéskötés napján az alperes Közvetlen Felelősségvállaló Nyilatkozatot írt alá, amellyel a Szerződésben vállalt kötelezettségeket és jogkövetkezményeket megerősítette. (A nyilatkozat a keresetlevél F/3. sz. melléklete.)

A Szerződés alapján az alperes, mint egyéni vállalkozó státuszú ingatlan értékesítő, jogot szerzett a felperes franchise rendszerben működő ingatlanközvetítési modelljének használatára, így különösen az országos adatbázist tartalmazó informatikai rendszer és annak interneten keresztül elérhető elektronikus felületének használatára, az ingatlanközvetítés eljárási szabályait tartalmazó kézikönyv használatára, a felperes vizuális és egyéb elemeket tartalmazó üzleti megjelenési formációinak és védjegyének alkalmazására, a felperesnél rendszeresített nyomtatványok és egyéb dokumentumok használatára, valamint a felperes által szervezett továbbképzéseken történő részvételre.

Az alperes az üzleti modell használatáért franchise díj fizetésére vállalt kötelezettséget, ugyanakkor az általa értékesített és a felperes más partnereivel közösen értékesített ingatlanok után jutalékra volt jogosult.

A felek a Szerződésben a franchise díj és a jutalék összegét nem határozták meg, de ez nem is képezte a felek közötti jogvita tárgyát.

A Szerződés 5.8.3. pontja az alperesre nézve az alábbi versenykorlátozó rendelkezést tartalmazza:

Az értékesítő kötelezettséget vállal arra, hogy jelen szerződés megszűnését követő 6 hónapig a Területen és

- *B. esetében azon kerületben, ahol a Helyiség található, valamint ezen kerület szomszédos kerületeiben (ide értve a D. által elválasztott kerületeket is), valamint a b-i peremkerület esetén továbbá az adott kerülettel határos kistérségben elhelyezkedő településeken,*
- *- B.-en kívüli Terület esetén azon településen, ahol a Helyiség található és annak közigazgatási határaitól számított 15 kilométeres körzeten belül lévő (akár egészben, akár részben) ingatlanok esetében*

sem közvetlenül, sem közvetve nem végez konkurens tevékenységet. Ezen túl kifejezett kötelezettséget vállal az Értékesítő arra, hogy a jelen szerződés megszűnésekor, valamint az azt megelőző 6 hónapon belül az informatikai rendszerben megtalálható bármely ingatlan tekintetében sem közvetlenül, sem közvetve nem végez konkurens tevékenységet jelen szerződés megszűnését követő 6 hónapon belül.

A Szerződés 5.8.7. pontjában a felek az alábbi kötbért kötötték ki:

Az Értékesítő jelen okirat aláírásával vállalja, hogy amennyiben a fentiek szerinti Versenyre vonatkozó bármely szabályt megszegi, köteles [*] *összegű kötbért fizetni a* [*] *részére az erre irányuló felszólítás kézhezvételét követő 5 munkanapon belül.*

Az 5.8.7. pont szerint a kötbért a felperes részére kell megfizetni, ez a rendelkezés megalapozta a felperes perbeli legitimációját.

A peres felek közötti Szerződést 2022. december 12. napjával a felperes formálisan is megszüntette, hivatkozva arra, hogy az alperes a Szerződésből eredő kötelezettségeinek felróható módon nem tett eleget. (A keresetlevél F/4. sz. melléklete.)

Az F/9. számú mellékletként csatolt levéllel a felperes felszólította az alperest [*] kötbér megfizetésére, hivatkozva arra, hogy az alperes a Szerződésben rögzített versenytilalmi rendelkezéseket megszegte. Ezzel a magatartásával megsértette a Szerződés 5.8.3. pontját és megalapozta a Szerződés 5.8.7. pontjában szabályozott kötbérfizetési kötelezettséget.

A felszólító levél kézbesítési igazolása az alperes „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza (a keresetlevél 10. sz. melléklete).

A felperes ezt követően indította meg a jelen választottbírósági eljárást.

2. **<u>A felperes keresete</u>**

A felperes 2024.02.12-én kelt keresetlevelében [*] **kötbér, valamint ezen összeg után a Ptk. 6:155. §. /1/ bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperest kötelezni 2023.06.10. napjától a tényleges kifizetés napjáig.**

A felperes kérte továbbá az alperest kötelezni a perrel felmerült költségeinek, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. /2/ bekezdés a/ pontjában meghatározott ügyvédi munkadíj megfizetésére, azzal, hogy jogi képviselője ÁFA-fizetésre köteles.

A felperes keresetét a Ptk. 6:58. §-ára, a 6:63. § /1/ bekezdésre, a 6:137. §-ára és a 6:186.§. /1/ bekezdésre, a 6:155. /1/ bekezdésére, valamint a Szerződés 5.8.3. és 5.8.7. pontjára alapította.

Az alperes szerződésszegésének tényét a felperes az F/5. sz. alatt csatolt, a [*] magánnyomozó cég vizsgálati anyagával kívánta bizonyítani.

<u>Az alperes mulasztása</u>

3. A Választottbíróság a 2024.09.18-ra kitűzött tárgyalás idéző végzését ajánlott-tértivevényes levélben 2024.07.26-án postázta, amelynek kézbesítési igazolása „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza, ezért az Eljárási Szabályzat 3. §. /6/ bekezdése alapján a küldeményt az elküldéstől számított 8. napon, 2024.08.05-én átvettnek, az idézést pedig szabályszerűnek kellett tekinteni.

Az eljáró tanács megalakulása

4. A felperes keresetében Dr. Nochta Tibort jelölte választottbírónak.

A Választottbíróság az Eljárási Szabályzat 18.§. /1/ bekezdése alapján az alperes részére ajánlott-tértivevényes levél formájában megküldte a felperes keresetét és a választottbíró-ajánlási listát, egyidejűleg felhívta választottbíró jelölésére, valamint válasziratának előterjesztésére.

Az alperes részére postázott küldemény kézbesítési igazolása „nem kereste" jelzéssel érkezett vissza, amelyre tekintettel az Eljárási Szabályzat 21.§. /2/ bekezdése alapján alperesi választottbírónak a Választottbíróság Dr. Rozman András Imre állandó választottbírót jelölte ki.

A kijelölt választottbírók Dr. Kardos Gyulát választották az eljáró tanács elnökének, aki a tisztséget 2024.07.03-án elfogadta, amellyel az Eljárási Szabályzat 29. §. /1/ bekezdése alapján a választottbírósági tanács megalakult.

A Választottbíróság hatásköre

5. A Választottbíróság a választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény 17.§ /1/ bekezdésével, valamint az Eljárási Szabályzat 30.§ /1/ bekezdésével összhangban saját hatáskörét hivatalból vizsgálta és a keresetlevélhez F/2. számú mellékletként csatolt Szerződés 16.2. pontja alapján hatáskörének fennállását megállapította.

A választottbírósági hatáskör fennállásáról szóló döntést megerősítette az a tény, hogy a peres felek a Választottbíróság hatáskörével és az eljáró választottbírók személyével kapcsolatban kifogást nem emeltek.

A Választottbíróság döntése

6. **A Választottbíróság a felperes keresetét alaposnak találta és az alperest az ítélet rendelkező része szerint marasztalta.**

6.1. A Választottbíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alperes tudomást szerezhetett-e a felperes vele szemben támasztott követeléséről, a választottbírósági eljárás megindításáról és szabályszerű volt-e a részére megküldött tárgyalási idézés.

Ezen körülmények vizsgálata során a Választottbíróság megállapította, hogy a felperes F/6. szám alatt csatolt első fizetési felszólításának kézbesítési igazolása az alperes címéről „nem kereste" jelzéssel érkezett vissza. (F/7. sz. melléklet)

A Választottbíróság megállapította, hogy a felperes keresetlevelét 2024.03.18-án az Eljárási Szabályzat 14. §. /1/ bekezdése alapján tájékoztatásul megküldte az alperesnek.

A Választottbíróság az Eljárási Szabályzat 18.§. /1/ bekezdése alapján az alperes részére ajánlott-tértivevényes levél formájában megküldte a felperes keresetét és a választottbíró-ajánlási listát, egyidejűleg felhívta választottbíró jelölésére, valamint válasziratának előterjesztésére.

Az alperes részére postázott küldemény kézbesítési igazolása „nem kereste" jelzéssel érkezett vissza.

A Választottbíróság a 2024.09.18-ra kitűzött tárgyalás idéző végzését ajánlott-tértivevényes levélben 2024.07.26-án postázta, amelynek kézbesítési igazolása „nem kereste" jelzéssel érkezett vissza, ezért az Eljárási Szabályzat 3. §. /6/ bekezdése alapján a küldeményt az elküldéstől számított 8. napon, 2024.08.05-én átvettnek, az idézést pedig szabályszerűnek kellett tekinteni.

Az Eljárási Szabályzat 39.§. /2/ bekezdése szerint:

„Ha a választottbírósági tárgyaláson bármelyik fél nem jelenik meg, vagy határidőben nem végez el bármely eljárási cselekményt, a választottbírósági tanács folytatja az eljárást, és a rendelkezésére álló adatok és bizonyítékok alapján határozatot hozhat."

A Választottbíróság tényként állapította meg, hogy az alperes az ellene indított eljárásról több alkalommal is tudomást szerzett, illetve amennyiben nem szerzett tudomást, az saját felróható mulasztásának minősül.

Hivatkozva az Eljárási Szabályzat 39. §. /2/ bekezdésére, a Választottbíróság az alperes sorozatos mulasztását összevetette a felperes kereseti előadásával – kiemelten az F/5. számú mellékletként csatolt magánnyomozói vizsgálati anyaggal – és az alperes terhére megállapította a Szerződés 5.8.3. pontjában szereplő szerződésszegést, továbbá a Szerződés 5.8.7. pontjában meghatározott felperesi kötbérkövetelés jogalapjának fennállását és az alperest a kereseti kérelemnek megfelelően marasztalta.

6.2. A Választottbíróság az eljárás díját az Eljárási Szabályzat mellékletét képező Díjtáblázat és a Választottbíróság Titkársága tájékoztatása alapján [*] összegben állapította meg, egyidejűleg felhívta a Választottbíróság Titkárságát a szociális hozzájárulási adó időközi csökkentése miatt a tanács nyugdíjas tagjaira többletként befizetett [*] összegnek a felperes részére történő visszautalására.

A Választottbíróság a pervesztes alperest kötelezte a fentiek szerint megállapított választottbírósági díj és – a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. /2/ bek. a/ pontja alapján [*], azaz [*] ügyvédi munkadíj megfizetésére a pernyertes felperes javára.

Budapest, 2024. szeptember 18.

Dr. Nochta Tibor	Dr. Kardos Gyula	Dr. Rozman András Imre
választottbíró	a tanács elnöke	választottbíró

VB/24014. No. arbitral award

In the case of [*] **Felelősségű Társaság (**[*]) as **Claimant** (represented by: [*], [*] attorney at law and [*] attorney at law) against [*] ([*] as **Respondent** (represented by [*]general manager) for recovery of debt and penalty the Arbitral Tribunal renders today and delivers to the Parties the following

A W A R D

1) The Arbitral Tribunal orders Respondent [*] to pay to Claimant [*] Korlátolt Felelősségű Társaság
   a) a capital amount of [*] (in words: [*]) and
   b) a penalty in the amount of [*] (in words [*]).

2) The Respondent shall pay to Claimant [*] (in words: [*]) as a compensation for the costs of arbitration.

3) The Respondent shall pay [*] (in words [*]) to Claimant as a compensation for legal fees (attorneys' fees).

4) The payments of 1) 2) and 3) hereof shall be affected within 15 days from the date of the service of the present Award.

5) All other claims are dismissed in their entirety.

STATEMENT OF REASONS

The Arbitral Tribunal gave due consideration to all submissions, arguments and evidence submitted by the Parties, including those that are not specifically mentioned in this Award.

- **THE STATEMENT OF CLAIM SUBMITTED BY THE CLAIMANT ON 19 MARCH 2024**

- On 23 October 2023, Claimant as Seller and [*] Respondent as Buyer (Claimant and Respondent together as "Parties ") have concluded the Contract No. [*] for the delivery of goods (hereafter referred to as the "Contract ").

- Under the terms of the Contract Claimant undertook to deliver to the Respondent [*] metric tons wheat of Ukrainian, Romanian or Hungarian origin (at Claimant's option) at a price of [*] per metric ton, in the aggregate of [*], in batches as per the agreement of the Parties and on the terms of DDP (INCOTERMS 2020). Respondent undertook to take over the delivered goods and to pay the value of the accepted goods on the terms and conditions stipulated in the Contract and on the basis of Claimant's respective invoices and accompanying documents, within 5 days as of the acceptance of the goods at the place of delivery.

- Claimant delivered to Respondent [*] metric tons of wheat in batches with a total value of [*], however, during the course of the performance of the Contract Respondent stopped fulfilling its contractual obligations. i.e. paying for the delivered batches of goods as per the Contract. In particular, the shipment, delivery and payment of the goods took place as follows:

  Shipment and delivery of goods:

DELIVERY CMR						
No.	**CMR date**	**CMRNo.**	**Remarks**	**Quantity, MT**	**Unit price, EUR**	**Total Amount, EUR**
1	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
2	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
3	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
4	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
5	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
6	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
7	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
8	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
9	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
10	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
11	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
12	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]

13	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
14	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
15	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
16	21.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
17	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
18	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
19	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
20	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
21	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
22	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
TOTAL				[*]	[*]	[*]

Invoicing for the goods delivered:

INVOICES						
No.	**Invoice date**	**Invoice No.**	**Remarks**	**Quantity, MT**	**Unit price, EUR**	**Total Amount, EUR**
1	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
2	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
3	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
4	06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
5	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
6	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
7	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
8	13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
9	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
10	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
11	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
12	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
13	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
14	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
15	20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
16	21.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
17	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
18	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
19	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
20	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
21	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
22	27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
	TOTAL			[*]	[*]	[*]

Payment of invoices for delivered goods:

INVOICES					**PAYMENTS**			
Invoice date	**Invoice No.**	**Quantity, MT**	**Unit price, EUR**	**Total Amount, EUR**	**Paid**	**Transfer amount**	**Payment date**	**Not paid**
06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]			[*]
06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
06.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]			[*]
13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]			[*]
13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
13.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]			[*]
20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]			[*]
20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]			[*]
20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
20.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
21.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
27.11.2023	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]
		[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]	[*]

- The above listed missing payments led to the accumulation of a total debt of EUR 59,902.98 and therefore the Claimant opted to reject unilaterally any further shipments based on clause 18.1 of the Contract and sent a notice of payment to Respondent demanding the payment of the outstanding debt together with the penalty as provided in the Contract.

  In its notice of payment sent to Respondent by an e-mail on 5 February 2024[76] Claimant specified the unpaid invoices indicating the quantity and price of each unpaid lot

Invoice No.	Goods Quantity, MT	Goods Value, EUR	Payment term
[*]	[*]	[*]	25.11.2023
[*]	[*]	[*]	25.11.2023
[*]	[*]	[*]	25.11.2023
[*]	[*]	[*]	25.11.2023
[*]	[*]	[*]	25.11.2023
[*]	[*]	[*]	26.11.2023
[*]	[*]	[*]	02.12.2023
[*]	[*]	[*]	02.12.2023
[*]	[*]	[*]	02.12.2023
[*]	[*]	[*]	02.12.2023
[*]	[*]	[*]	02.12.2023
[*]	[*]	[*]	02.12.2023
TOTAL	[*]	[*]	

5) In this notice of payment Claimant requested Respondent to pay the amount of [*] for the unpaid invoices and the contractual penalty (clause 18.1.) in the amount of [*]
The Respondent in its reply77, did not contest the claim and did not deny the fact of taking over the goods in good order, but referred to certain financial difficulties and requested a postponement to repay the debt until May 30, 2024, at the latest.
The Claimant refused to accept Respondent's arguments and denied Respondent's request for postponement78. According to Claimant, the payment at that time was more than 100 days overdue.

The above facts were supported and confirmed by documentary evidence attached to the Statement of Claim, including the appertaining CMR freight bills, invoices, emails, declarations and statements on payments, shipment instructions, delivery reports.

- Claimant asserted that pursuant to clauses 1.1-2.4 of the Contract, the Claimant had to supply the goods to Respondent and the Respondent had to take over and accept the commodity and pay the countervalue of the accepted goods on the terms and conditions stipulated in the Contract. The title to the commodity was to pass from the Claimant to the Respondent "from the moment of delivery of the commodity to the destination specified in clause 10.1of this contract." in line with the DDP terms.

- According to clause 8.1.1 of the Contract, the Respondent ought to have paid 100% of the price of each batch of goods within 5 days after the acceptance of the goods at the place of delivery. According to Claimant, the obligation to pay the price of the goods also included taking such measures and observing such formalities as may have been required by the Contract or by the applicable laws and regulations to effectuate the payments.
  The Claimant further pointed out that clause 18.1. of the Contract provided for a late payment penalty at the rate of 0.1% of the outstanding payment obligation for each day of delay, but not more than 5% of the amount of the outstanding value. In case Respondent delays payment for more than 5 working days, the Claimant had the right to reject making further shipments and to claim from the Respondent costs of replacement of the goods, costs and damages including but not limited to market loss.

- The Claimant and the Respondent agreed that the governing law of their Contract is the United Nations Convention on Contracts for International Sale of Goods, Vienna, 11 April 1980 (hereafter referred to as " CISG"). Pursuant to Article 53, 54, 59 of the CISG, the Respondent was obliged to pay the price on the date fixed or determined under the Contract, without the need for any request or execution of any formalities on the part of the Claimant79, Claimant further referred to Article 78 of the CISG which provided that if a party failed to pay the price or any other sum that is in arrears, the other party is entitled to claim interest on it.

- The Contract included the Parties' agreement on the jurisdiction of the present Arbitration Court80. The arbitration clause provided that the dispute should be settled by a sole arbitrator, the place of arbitration shall be Budapest, and the language of the proceeding could either be Hungarian or English, but the parties have agreed the to use the English language. Claimant recommended dr. József Antal to serve as sole arbitrator in the present dispute.

- The relief sought was as follows:

1. ordering Respondent to pay the debt for the received unpaid goods in the aggregate amount of [*];

2. ordering Respondent to pay the penalty of [*];

3. ordering Respondent to pay all arbitration costs, including the registration fee, arbitration fee, arbitration expenses and any and all costs and expenses incurred in connection with the

arbitration proceedings case.

- **THE RESPONDENT'S STATEMENT OF DEFENCE SUBMITTED ON 30 APRIL 2024 AND CLAIMANT'S CLARIFICATION STATEMENT OF 8 MAY 2024**

- In its Statement of Defence Respondent agreed that a sole arbitrator should proceed in this case, but disagreed on the person of the arbitrator, dr. József Antal, who was proposed by the Claimant. Respondent requested the Court of Arbitration to nominate a sole arbitrator for the case.

- The Respondent admitted that it acknowledged the legal basis and value of Claimant's claim in accordance with the email of 15 February 2024 sent to Claimant in response to the mail dated 5 February 5, 2024. Respondent, however, argued that its non-payment cannot be attributed to its own fault, considering that the obligations of the Contract are reciprocal, and Claimant did not fulfil its obligations under the Contract either by failing to ship the goods on time, that is between 26.10.2023 and 26.11.2023; as part of the shipments arrived only on 29.11.2023. Respondent claimed that as a consequence of Claimants late delivery it was unable to fulfil its obligations to deliver the goods to its customers, which caused it to pay „late" penalties for its customers. This situation led to the non-payment of the amount of [*]. Respondent stressed that this dispute could have been resolved amicably, and upheld its position that both parties are at default under the contract. In its Statement of Claim Respondent requested the payment of the debt in instalments.

- In its Statement of Clarification Claimant asserted that Respondent's arguments are groundless. Claimant reiterated its position that according to clause 8.1.1 of the Contract, the Respondent ought to have paid 100% of the cost of each batch of goods within 5 days as of the acceptance of the goods at the place of delivery and according to the quality and quantity of the goods as specified in the scanned copies of the documents provided in the Contract for each consignment of the goods81. Respondent's obligation to pay for each delivered batch of goods arises at the moment of acceptance of the corresponding batch of such goods. The deadline for the fulfilment of this obligation is the fifth day calculated from the day of acceptance of the corresponding batch of goods.

- According to Claimant, Respondent clearly violated its obligations under the Contract which arose partially from the dispatch and delivery of goods transpired earlier than November 26, 2023, therefore, the Respondent's statements in this part are unreasonable.

- Claimant alleged that Respondent's reference to circumstances concerning its inability to fulfil its obligations to deliver the goods to its customers and which led to the payment of late penalties, is unsubstantiated. Respondent's reference to the fact that the Claimant delivered part of the goods on 29.11.2023 cannot anyhow justify the fact that the Respondent, who had accepted these goods in full and without any objections and comments, did not pay for it after 5 (five) days, as defined in clause 8.1.1 of the Contract. Claimant also argued that nothing prevented Respondent from fulfilling its obligations to its consumers with the quantity of

goods that had already been supplied to Respondent by the Claimant. The circumstances relating to Respondent's legal relations with any other third parties thus could not in any way justify its failure to fulfil its payment obligations under the Contract.

- According to Claimant, the Respondent remained obliged to pay the price on the date determined under the Contract, without the need for any request or execution of any formalities on the part of the Claimant82.

- Claimant submitted that Respondent's arguments are obviously groundless and unreasonable as the reference that part of the goods was delivered not until 26.11.2023, but only on 29.11.2023, that is, 3 days later, could not justify the fact that Respondent had not paid for the goods even within 156 days, that is from 04.12.2023 until 08.05.2023, after accepting them.

- Claimant asserted that on 15 February 2024, in its response to the notice of payment Respondent, while not denying the fact of receiving and accepting the goods, referred to financial difficulties and demanded a postponement to repay the debt until April 30, 2024, the latest, which, however, did not occur. Respondent, contrary to its previous statements, has not paid a single euro cent for its outstanding debts yet. For these reasons Claimant objected to Respondent's proposal to pay the debt in 10 instalments.

- The Claimant, in agreement with Respondent requested the Court of Arbitration to resolve the issue of sole arbitrator at its own discretion and nominate the arbitrator, to prevent further delay in resolving their dispute

- **PROCEDURE OF THE ARBITRAL TRIBUNAL (PROCEDURAL ORDER NO 1. – PROCEDURAL ORDER NO 5.)**

- On 4 June 2024 the Court of Arbitration informed the Parties that Dr. János Burai-Kovács jr. has been nominated to proceed as sole arbitrator in the present dispute.

- The Procedural Order no. 1 addressed the general framework and formal requirements the Arbitral Tribunal expects the Parties to observe in the proceedings.

- The Arbitral Tribunal established in a separate document the Procedural Timetable that it intends to follow for the conduct of the arbitration. The draft of the Procedural Timetable was sent to the Parties for their comments to be discussed during the case management conference in detail.

- The Parties did not contest the sole arbitrator nominated by the Court of Arbitration and there was no comment on the Procedural Order No 1 and the anticipated Procedural Timetable. In Procedural Order No 2. the Arbitral Tribunal took note that Claimant accepted, but Respondent did not react to the issuance of Procedural Order No 1. The Arbitral Tribunal decided, accordingly, not to apply the proposed Procedural Timetable and the further deadlines given in the proceeding should be adhered to in accordance with Section IV of the Procedural Order No. 1 and Article 1 of the Rules of Proceedings of the Court of Arbitration.

- As there was no request submitted by the Parties to this effect and after having considered the circumstances of the case, the sole arbitrator did not deem it necessary to hold an oral hearing, therefore no hearing was held in the case.

- In Procedural Order No 3. the Arbitral Tribunal invited the Respondent to submit its answer to Claimant's Statement of clarification. The Arbitral Tribunal took note that Respondent acknowledged Claimant's claim both in respect of the underlying facts and the calculation of the outstanding debt. The Arbitral Tribunal noticed that no counterclaim or set-off claim had been submitted by Respondent and its allegations shall be entertained as defence arguments.

  The Arbitral Tribunal in the same order invited Respondent to present its arguments and to submit evidence(s) (if any)

  - on the correlation between the late delivery of the last 6 batches and its inability to pay the invoices related to the deliveries occurred on time (CMR.Nos. [*] through [*], [*]),
  - how the delays of 3 days default affected its financial situation and its contractual obligations towards third party customers in a way that resulted in its inability to pay the invoices related to the late deliveries (CMRNos. [*] through [*]),
  - how the Claimant knew or should have known and foreseen that even a 3 day default may cause Respondent to pay penalties to third parties and become unable to live up its contractual obligations toward Claimant.

- Respondent remained silent despite the order of the Arbitral Tribunal to make its additional comments, or pleas, or defences.

- Procedural Order No 4. granted the parties the opportunity to submit their written closing briefs with the warning that following the receipt of their submissions or the expiry of the deadline granted for the submissions the sole arbitrator intends to close the proceedings and render a decision.83

- As no further submission came from the Parties, in its Procedural Order No 5. the Arbitral Tribunal declared the taking of evidence completed and closed the proceeding. The Parties were informed that the sole arbitrator will present the Arbitral Tribunal 's award in 45 days to the Arbitral Tribunal to deliver the award to the Parties.

- **FINDINGS OF THE ARBITRAL TRIBUNAL**

1. Claimant's Arguments

- Claimant proved that the Parties entered into a written Contract with Respondent on 23 October 2023. Under the terms of the Contract, Claimant undertook to deliver to the Respondent [*] metric tons wheat of Ukrainian, Romanian or Hungarian origin (at Claimant's option) at a price of [*] per metric ton, in the aggregate value of [*], in batches as agreed by the

parties. Respondent undertook to take over the delivered goods and pay their price on the terms and conditions stipulated in the Contract against Seller's respective invoices, within 5 days as of the acceptance of the goods at the place of delivery.

- Claimant delivered [*] metric tons with a total value of [*] in batches in good order to Respondent, but Respondent failed to pay a significant part of the purchase price and to settle the invoices duly sent to it. The overall debt accumulated by Respondent amounted to [*], and after two months of non-payment Claimant chose to reject making further shipments on the basis clause 18.1 of the Contract and sent a notice of payment to Respondent demanding the payment of the outstanding debt together with the penalty in the amount of [*].
- Claimant stated that Respondent never disputed the legal basis or the calculation of debt and only requested postponement of the deadline for meeting its payment obligations as evidenced by Respondent's e-mail of 15 February 2024. Claimant did not accept Respondent's proposal for deferred payment, but Respondent did not perform its obligations even within the proposed extended deadline (30 May 2024) either.

2. Respondent's Arguments

- Respondent alleged that its nonpayment should not be attributable to its own fault considering that the obligations in a contract are reciprocal and Claimant did not fulfil its obligation under the Contract either. Respondent asserted that Claimant did not deliver the goods within the contractual term that is between 26.10.2023 and 26.11.2023, it *„only delivered the goods on 29.11.2023.*" Respondent further asserted that as a consequence of Claimant's late delivery it was unable to fulfil its obligations to its customers, which ultimately led to further payment obligations (penalties) on its part. According to Respondent, Claimant's late delivery thus caused its financial problems that prevented it from paying the amount of [*] as requested by Claimant. Respondent considered that this dispute could have been resolved amicably, taking in account that both parties are at fault under the contract.

- In the Procedural Order No. 3. Respondent was invited by the Arbitral Tribunal to further elaborate and submit evidence on the connection between the three days delay of certain shipments and its payment obligations to third parties and also to prove that the Claimant was or should have been aware of the consequences of the late delivery, but Respondent did not submit any further submissions in the present arbitration.

3. Claimant's Position Regarding Respondent's Arguments

- In response of Respondent's statement of defence, Claimant reiterated its position that according to clause 8.1.1 of the Contract, the Respondent ought to have paid 100% of the price of each batch of goods within 5 days after the acceptance of the goods.

- According to Claimant, Respondent's reference to its inability to fulfil its obligations towards third party customers and which led to the payment of late penalties was not substantiated. Respondent's reference to the circumstance that the Claimant delivered part of the goods on 29.11.2023, that is three days later than the contractual deadline, could not justify the fact that the Respondent, who has accepted these goods in full without any objections and comments, did not pay for them after 5 (five) days, as defined in clause 8.1.1 of the Contract. Claimant also argued that nothing prevented Respondent from fulfilling its obligations to its consumers with

the quantity of goods already supplied to Respondent by the Claimant. The circumstances relating to Respondent's legal relations with any other third parties could not in any way justify its failure to fulfil its payment obligations under the Contract.

4. Considerations and Conclusions of the Arbitral Tribunal

- The Arbitral Tribunal has carefully considered and examined all arguments and assessed all evidence which have been presented by the Parties even if not specifically mentioned in the Award.

- The issues the Arbitral Tribunal had to decide
  - the Jurisdiction of the Arbitral Tribunal and the applicable law;
  - Merits of the Dispute.

Jurisdiction and applicable law

- It was not disputed by the Parties that the Contract was validly concluded by them on 23rd October 2023. Section 17 of the Contract clearly stipulates that *"Any dispute, controversy or claim arising of or relating to this contract, including the conclusion, interpretation, execution, breach, termination or invalidity thereof, shall be settled by the Permanent Court of Arbitration operating at the Chamber of Commerce and Industry of Hungary in accordance with its Rules."*

- On basis of the above provisions of the Contract, the **Arbitral Tribunal found that it had jurisdiction to entertain the present dispute**.

- The Contract also provides that *"This contract shall be construed, performed and take effect in accordance with the terms of the United Nations Convention on Contracts for International Sale of Goods (Vienna, 11 April 1980)"*[84]

- **The Arbitral Tribunal found that the Parties validly provided for the applicability of the CISG**. The Arbitral Tribunal also notes that all issues raised by the Parties are regulated by the CISG.

Merits of the dispute

- The Arbitral Tribunal established that it was not disputed by the Parties that Claimant delivered [*] metric tons of wheat from the contractually agreed [*] metric tons and Respondent took the commodity without any objection, but failed to settle all respective invoices. It was also undisputed that Claimant's invoices were issued in accordance with the provisions agreed in the Contract and that the amounts of the overdue debt ([*]) and the penalty ([*]) were properly calculated by Claimant.

- The Arbitral Tribunal noted that in its defence Respondent argued that its non-payment cannot be attributed only to its fault, as Claimant did not fulfil its obligations under the Contract in a timely manner and only delivered part of the goods three days later than the contractual deadline. Because of such default Respondent became unable to fulfil its obligations to deliver the goods to its third party customers which caused it inability to fulfil its obligations under the Contract.

- Claimant disputed Respondent's allegations on any connection between its late delivery and Repondent's financial difficulties and stated that Respondent's arguments could not justify the non-payment under the Contract.
- Considering that Respondent did not submit any supporting evidence verifying its pleadings in its Statement of Defence, the Arbitral Tribunal invited Respondent85 to present its further arguments and to submit evidence(s) on the correlation between the late delivery of the last 6 batches and its inability to pay the invoices related to the deliveries occurred on time (CMR.Nos. [*] through [*],[*]), and to elaborate and prove how the 3 days default affected its financial situation and its contractual obligations towards third party customers in a way that resulted in its inability to pay the invoices related to the late deliveries (CMRNos. [*] through [*]). Respondent was also invited to verify that Claimant knew or should have known and foreseen that even a 3 day default may cause Respondent to pay penalties to third parties and become unable to live up its Contractual obligations toward Claimant.

- Respondent, however, remained silent a gave no further explanations and submitted no further evidence in support of its arguments.

***

- Based on the evidence at hand, the Arbitral Tribunal declares that the Contract clearly stated Respondent's obligation to pay 100 % of the cost of each batch of goods within five days after acceptance of the goods at the place of delivery.86

- The Contract also provided that if the default in fulfilling the payment obligations for goods which were delivered and accepted exceeded more than 5 working days, Claimant had the right to refuse further delivery and claim contractual penalty.87

***

- The Arbitral Tribunal declares that the provisions of the Contract and the relevant provisions of the CISG fully cover the issues concerning the dispute of the Parties

- In its articles 30 and 33 the CISG defines the duties of the Seller, whereas the Seller (Claimant) must deliver the goods, hand over any documents relating to them, and transfer the property in the goods in a timely manner, as required by the contract.

- Under articles 53, 59 and 60 of the CISG the duty of the buyer (Respondent) is to take all steps 'which could reasonably be expected' to take delivery of the goods, and to pay the price on the date determinable from contract.

- Both Claimant and Respondent claimed that the other Party was in breach of its contractual obligations. Under the provisions of CISG, remedies of the Claimant and Respondent depend upon the character of a breach of the contract. Accordingly, the Arbitral Tribunal first examined whether the alleged breaches, ie. the nonpayment of significant part of invoices and the late delivery for part of the goods shall qualify as a fundamental breach under the CISG.
- Article 25 of the CISG provides: *„ A breach of contract committed by one of the parties is fundamental if it results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract, unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result."88*

- The Arbitral Tribunal represents the view that the payment of purchase price is the main obligation of the buyer (see Articles 53-55 of the CISG), as without consideration a contract shall not even qualify as a sales agreement. Therefore, the non-performance of buyers' main obligation shall amount to a fundamental breach of Contract.

- Based on the relevant provisions of the CISG, in case of breach of contract (Article 25), Claimant as seller could require the Respondent to pay the price, take delivery or perform his other obligations, unless the Claimant has resorted to a remedy which is inconsistent with this requirement.[89]. Based on the documents and statements presented in this arbitration no further remedies were sought by Claimant that may have been inconsistent with its claim.

- The Arbitral Tribunal declares that Claimant, upon Respondent's failure to pay the outstanding invoice, was also entitled to stop further deliveries under the Contract[90] which act was not inconsistent with its claim but may well be in compliance with its obligations of mitigating the damages (Article 77 of CISG).

- The Arbitral Tribunal notes that the foreseeability threshold is naturally met in case of non-payment of the purchase price, as based on the clear provisions of Contract Respondent could foresee that upon delivery of the goods Claimant acquires to right to claim the purchase price and the penalty.

- In view of the above, the Arbitral Tribunal concludes that the Claimant rightfully claims the purchase price together with the penalty in line with the parties Contract and the relevant provisions of the CISG.

- The Arbitral Tribunal also evaluated Respondent's reference to Claimant's late deliveries as a fundamental breach of contract and which might cause financial difficulties for Respondent by forcing Respondent to pay penalties to third party customers and which thus made Respondent unable to pay the purchase price to Claimant.

- The Arbitral Tribunal found that only part of goods (last six batches) were delivered with three days delay, which – without any evidence – could not justify in themselves the financial difficulties referred to by Respondent and the fundamental breach of the Contract.

- In order to ascertain the merits of Respondent's allegations, Respondent was asked to provide evidence and to present its further arguments verifying the causation between Claimant's late delivery and the financial difficulties suffered by Respondent together with its inability to live up to its Contractual obligations. 91 Respondent was also invited to prove that Claimant foresaw or should have foreseen the consequences of its actions. Respondent, however, has not made any further statements or submitted any documents.

- The Arbitral Tribunal established that in lack of any further statements or supporting evidence proving **(i)** the financial difficulties of Respondent; **(ii)** proving the damages suffered by Respondent due to the late deliveries; and **(iii)** proving that Claimant foresaw or should have foreseen the consequences of its late deliveries even in respect of only 3 days, Respondent failed to prove its allegations and substantiate its arguments. Therefore, Respondent arguments are dismissed as unfounded.

- Based on the above, The Arbitral Tribunal resolved that Respondent shall be order to pay the outstanding unpaid invoices in the amount of [*] as well as the contractual penalties in the amount of [*].

- The Arbitral Tribunal notes that Claimant only referred to Article 78 of the CISG in its submissions, but did not specifically claim interests, therefore the Arbitral Tribunal did not have to decide in this matter.

- **COSTS OF THE ARBITRATION AND PARTIES' COSTS**

- Giving due consideration to the criteria set in the Rules of Proceedings of the Court of Arbitration ("Rules") and considering, in particular, Article 8, 9, 10 and 11 of the Rules, the Arbitral Tribunal came to the following conclusions:

- As a preliminary matter the standard set under the Rules for fixing these costs is the one of reasonableness. The Arbitral Tribunal shall apply a discretionary standard under the Rules in

awarding the costs.92 As none of the Parties have argued to the contrary, the following considerations guided the Arbitral Tribunal in determining how costs should be allocated.

- Under the Rules93 and in the present case as well, the Arbitral Tribunal considers it mainly appropriate to apply the rule of "costs follow the event ", meaning that the Parties shall bear the costs of arbitration in shares corresponding to their measure of success in these proceedings. The Arbitral Tribunal has granted all of the Claimant's claims. Consequently, the Claimant has prevailed with 100%, the Respondent shall be liable to reimburse all reasonable costs in these arbitration proceedings.

- The arbitration fee in the amount of [*] was advanced by the Claimant. Considering the outcome of this proceeding, the Arbitral Tribunal came to the conclusion that the Respondent has to pay the arbitration fees to the Claimant in the aggregate of [*] which is in line with the decision that the whole part of the Claimant's claim is awarded.

- As part of the arbitration costs, the Arbitral Tribunal had to decide upon the amount of the attorneys' fees incurred. The Claimant's counsel has submitted its retainer agreement, which except the success fee, is fair and acceptable to the Arbitral Tribunal. The Arbitral Tribunal also applied the cost follow event principle and its discretionary rights when it determined the attorneys' fees payable in the amount of [*] to the Claimant by the Respondent.

This Award was rendered by the Arbitral Tribunal at Budapest, on November 22, 2024.

Dr. János Burai-Kovács jr,

Sole Arbitrator

On Behalf of the Arbitral Tribunal